

ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ

2007 – 2013

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение

I. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

1. Анализ и оценка на природния потенциал
- 1.1. Географско положение
- 1.2. Климатична характеристика
- 1.3. Природни ресурси

2. Техническа инфраструктура
- 2.1. Водоснабдителна и канализационна мрежа
- 2.2. Транспортна инфраструктура
- 2.3. Енергийна инфраструктура
- 2.4. Съобщителна инфраструктура
- 2.5. Анализ и оценка

3. Околна среда
- 3.1. Атмосферен въздух
- 3.2. Шум
- 3.3. Отпадъци
- 3.4. Води
- 3.5. Брегова ивица
- 3.6. Анализ и оценка

4. Социална сфера
- 4.1. Население
- 4.2. Пазар на труда
- 4.3. Образование
- 4.4. Култура и културно наследство
- 4.5. Здравеопазване и спорт
- 4.6. Анализ и оценка

5. Икономика и териториално развитие
- 5.1. Селищна структура и урбанизационни процеси
- 5.2. Икономическо развитие
- 5.3. Промишленост
- 5.4. Туризъм
- 5.5. Аграрен сектор
- 5.6. Горско стопанство
- 5.7. Бюджетно осигуряване
- 5.8. Анализ и оценка

6. SWOT анализ
6.1. Силни страни
6.2. Слаби страни
6.3. Възможности
6.4. Заплахи

II. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ

1. Визия за развитие на община Созопол

2. Цели и приоритети за развитие на община Созопол

III. ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

1. Индикативна таблица на необходимите финансови ресурси

2. Структура за изпълнение, наблюдение и оценка

3. Мерки за публичност и информация

4. Използвана литература/информация

Въведение

След пълноправното членство на Република България в Европейския съюз през 2007 г. огромно внимание се отделя на политиката за регионално развитие и прилагане на принципа на устойчиво местно самоуправление. Появяват се и нови нужди, непознати преди това, които се свързват предимно със способността на местната администрация да формулира политики и да работи в партньорство със социално-икономическите партньори, структурите на гражданското общество, бизнеса и гражданите. Поради тази причина и с цел по-ефективното, публично и прозрачно изразходване на средствата от Европейския съюз в рамките на отделните оперативни програми, възниква и необходимостта от актуализиране на Общинския план за развитие на община Созопол за периода 2007 – 2013 г.

Настоящият актуализиран вариант на Общинския план за развитие е разработен в съответствие с конкретните нужди на общината и промяната в конюнктурата на публично-частните взаимодействия при осъществяване на местните инициативи за развитие. В плана са залегнали основните принципи за устойчиво икономическо, социално и екологично развитие, а именно:

- Интегрирано управление на проектния цикъл – планиране, подготовка, изпълнение, наблюдение, оценка;
- Координация и партньорство между общинската администрация, неправителствения сектор и бизнеса;
- Добавена стойност;
- Публичност и прозрачност;
- Съгласуваност между цели, приоритети и мерки;
- Съответствие с европейските и национални стратегически документи и нормативни актове.

В резултат на извършения анализ са изведени и формулирани визията и основните направления за развитие на общината, а именно:

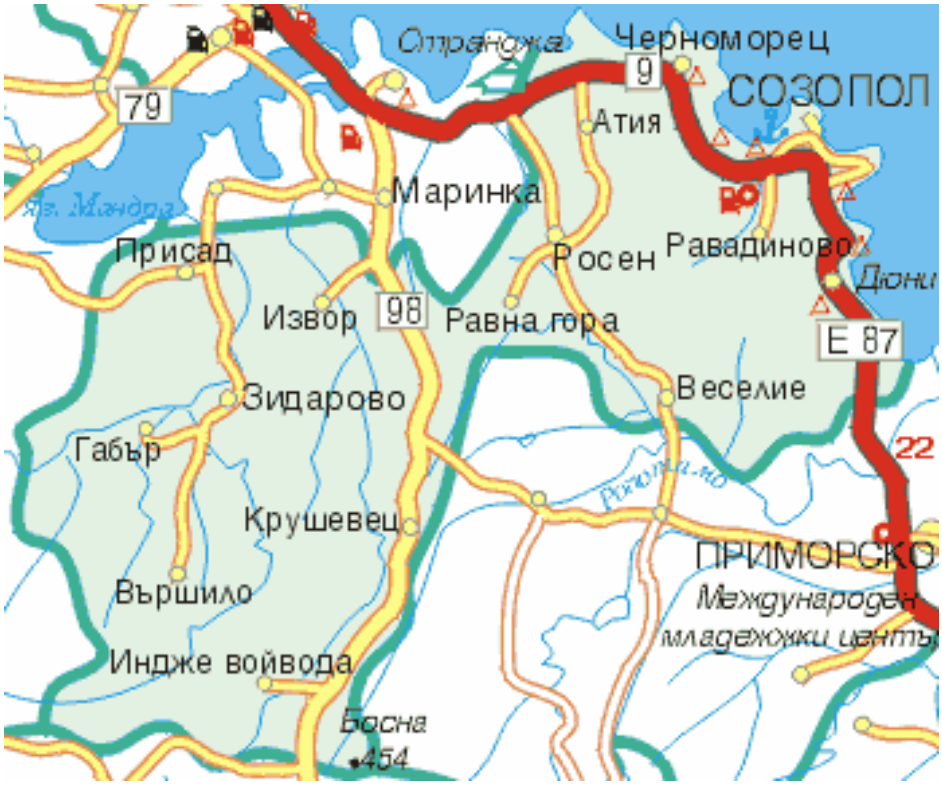
Изграждане на устойчива икономика, постигане на висок жизнен стандарт и съхраняване на екологичния баланс за превръщане на община Созопол във водеща туристическа и културна дестинация на Южното Черноморие.

I. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

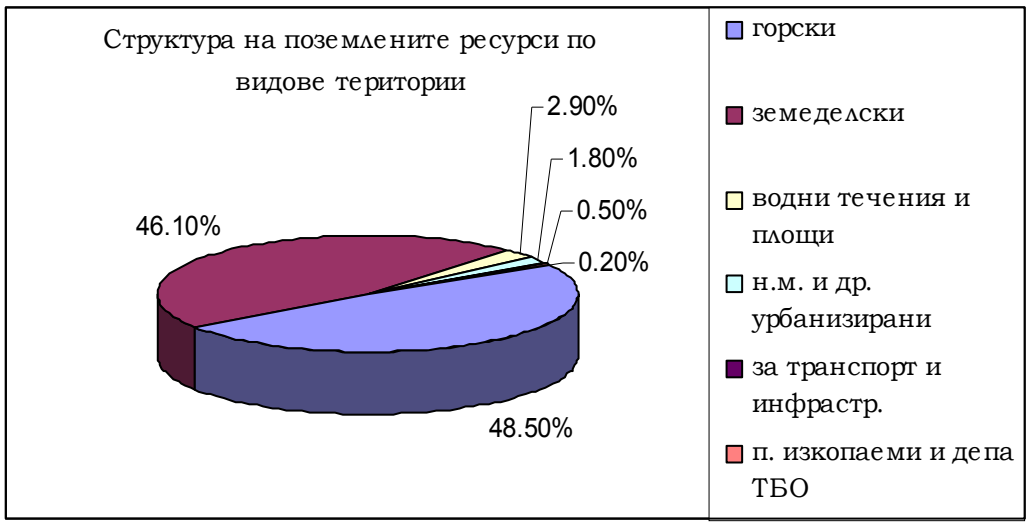
1. Природен потенциал

1.1 Географска и териториална характеристика

Община Созопол е разположена в централната източна част на Бургаски окръг. Нейният район е характерен с двете си съставни територии - крайбрежието, обхващащо отрязъка между Атия и Маслен нос и равнина, която в южна посока постепенно преминава във възвишенията на Странджа. От общо 51-километровата брегова ивица - 17.1 км са заети от пясъчни плажове.



Общата площ на територията на община Созопол е 526 958 дка[1], което представлява 6,8% от територията на област Бургас. Структурата на поземлените ресурси по видове територии е както следва:



Земеделските територии заемат общо 251 982 дка (около 48% от площта на общината при средно за страната 58,7%). *Обработваемата земя* е с обща площ 177 904 дка (83,6% ниви, 14,1% ливади и пасища, 2,3% трайни насаждения). Тревожна е констатацията, че средно 70% от земеделските територии са изоставени.

	общо	**необр.**	**%необр.**
гр. Созопол	15588	12315	79%
с. Атия (към с.Черноморец)	0	0	0%
с. Присад	7592	3161	42%
с. Зидарово	35685	15144	42%
с. Габър	13801	6940	50%
с. Извор	30184	19120	63%
с. Крушевец	28170	20504	73%
с. Равна гора	16414	12228	74%
с. Черноморец	19702	15011	76%

[1] *Източник:* Агенция по кадастъра към Министерството на регионалното развитие и благоустройството, "Баланс на територията на община Созопол по землища към 31.12.2000 година" (последен).

с. Росен	21000	16925	81%
с. Вършило	21727	18300	84%
с. Индже войвода	29354	25559	87%
с. Равадиново	12765	11523	90%
ОБЩИНА СОЗОПОЛ	**251982**	**176730**	**70%**

Причините за това са комплексни и валидни за цялата страна. При отсъствие на целенасочени държавни мерки, перспективата в земеползването и състоянието на земеделските земи е песимистична – увеличаване на изоставените земи, продължаващо раздробяване, засилване на тенденцията към малки натурални стопанства.

Наличието на мелиоративни полета е история. Поливните площи (напоявани от държавни водоизточници) са снети от статистически отчет.

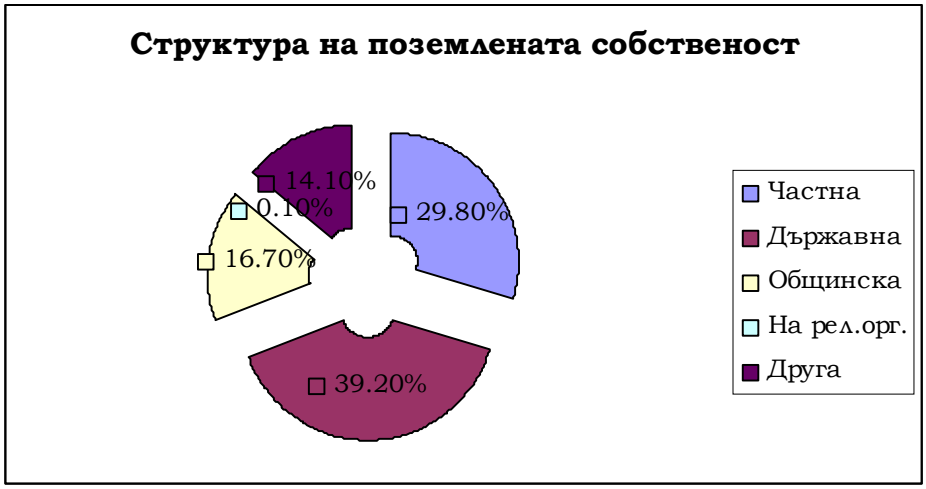
Земите по §4[2] са 2 352 дка (вкл.1 583 дка обработваеми земи), разположени в землищата на 7 села[3]. Мерите и пасищата заемат 34 691 дка. Заедно с обработваемата земя, те формират т.н. *стопанисвана земя* – общо 212 595 дка, или 40,4% от територията на общината.

Горските територии включват площта на Държавния горски фонд, и заемат 247 987 дка (48,5% при средно за страната 33,6%). *Населените места и другите урбанизирани територии* заемат 9 914 дка (1,8% при средно за страната 5,0%). От тях, 7 648 дка са в регулациите на населените места, 281 дка промишлени и складови зони, 410 дка курортни комплекси, 1 462 дка застроени обекти извън регулация и 113 дка гробищни и извън-селищни паркове. Останалите категории (водни течения и площи, инфраструктура, добив на полезни изкопаеми и ТБО) формират дял от 3,7%.

Структурата на поземлената собственост към 2000 г. е както следва:

[2] От Преходните и заключителни разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

[3] с.Крушевец – 779 дка, с.Черноморец – 429 дка, с.Индже войвода – 320 дка, гр.Созопол – 306 дка, с.Росен – 287 дка, с. Зидарово – 197 дка и с. Равадиново – 34 дка.



Държавната собственост включва земите на Държавния горски фонд, Държавния поземлен фонд, част от териториите на населените места и водните течения и водните площи, кариери, депа за промишлени отпадъци, непригодни земи, републиканската пътна мрежа, и др.

Общинският поземлен фонд се състои от ниви, мерите и пасищата, полските пътища и прокари, язовири, канали, езера, блата, непригодни земи, депа за отпадъци, общинската пътна мрежа и др.

Като административно устройство общината обхваща 13 населени места - град Созопол и селата Черноморец, Равадиново, Росен, Атия, Равна гора, Индже войвода, Вършило, Габър, Зидарово, Крушевец, Присад и Извор. Във всяко от тези села има кметство. В 5-километровата ивица са разположени град Созопол и селата Равадиново, Атия и Черноморец. В активната крайбрежна територия се намират 1/3 от селищата на общината с 9634 жители, което представлява половината от постоянното население.

Област Бургас, Община Созопол, Населени места:

Област	Община	Кметство	Тип	Наименование	Код	Категория	Надморска височина [1]
BGS	BGS21	BGS21-13	с.	Атия	63015	6	2
BGS	BGS21	BGS21-00	с.	Вършило	12975	8	3
BGS	BGS21	BGS21-03	с.	Габър	14249	7	1
BGS	BGS21	BGS21-05	с.	Зидарово	30822	6	1
BGS	BGS21	BGS21-06	с.	Извор	32367	6	1
BGS	BGS21	BGS21-07	с.	Индже войвода	32737	8	4
BGS	BGS21	BGS21-08	с.	Крушевец	40124	6	3
BGS	BGS21	BGS21-00	с.	Присад	58400	8	1
BGS	BGS21	BGS21-11	с.	Равадиново	61042	6	1
BGS	BGS21	BGS21-12	с.	Равна гора	61114	6	2
BGS	BGS21	BGS21-14	с.	Росен	63029	5	2
BGS	BGS21	BGS21-00	гр.	Созопол	67800	3	1
BGS	BGS21	BGS21-15	с.	Черноморец	81178	4	1

[1] Класификационният код за средната надморска височина на териториалната единица е едноразряден и има следните стойности: 1 - до 49 м; 2 - от 50 до 99 м; 3 - от 100 до 199 м; 4 - 200 до 299 м; 5 - от 300 до 499 м; 6 - от 500 до 699 м; 7 - от 700 до 999 м; 8 - 1000 и повече метра. (Решение № 565 на МС)

** Източник НСИ*

1.2 Климатични особености

Крайбрежната част на общината е подложена на средиземноморското климатично влияние, което се чувства в дълбочина от 20 до 40 км. от бреговата линия. Пролетните температури по крайбрежната част са по - ниски от тези във вътрешността на общината, а есенните по - високи. Времето се променя главно по отношение на облачността и слънчевото греене, но температурният режим се променя бавно. Средногодишните температури са 13.3° С, докато за окръга те са 12.8° С, а за страната 11.5° С.

Созополският климат е умереноконтинентален, със сравнително топли, но ветровити зими (средно-януарска температура +6°С) и дълги, топли лета (средно-юлска температура +27°С). Преобладават зимните северозападни и югозападни ветрове и то с почти двойно по-голяма скорост от средната за страната. Това превръща района в неизползваем за рекреационни дейности през студеното полугодие.

През топлото полугодие (април-септември) преобладават източните ветрове, свързани с дневния морски бриз. Влиянието му се усеща в ивица до 40 км суша, т.е. в почти цялата територия на общината. Макар и с по-слабо климатично влияние, нощният бриз (от сушата към морето) е сред характерните климатични фактори. Средната му скорост (1-2 м/сек) е значително под тази на дневния бриз (3-6 м/сек). Прилежащият морски басейн обуславя целогодишна висока влажност на въздуха. Районът е характерен с малко валежи и продължителни засушавания (17-28 дни през лятото и есента, 14-15 дни през зимата и пролетта).

Комбинацията облачност – слънчево греене е свързана с тази на температурата и ветровете. Максимумът на облачността е в периода ноември-февруари (средно 70%). През пролетта количеството й плавно намалява и през лятото достига минималните стойности от 26% до 28%. Средният годишен брой на ясните дни е 82, с максимум през лятото (15 дни месечно) и минимум през зимата (февруари - 2.7 дни). Слънчевото греене "отваря сезона" още през април (около 60% от часовете преди и след обяд са слънчеви) и го "затваря" в края на септември, т.е. осигурява оптимални възможности за хелиотерапия в продължение на 6 месеца годишно.

1.3. Релеф и морски бряг

Територията на община Созопол се характеризира с разнообразие и преливане на равнинен, хълмист и нископланински релеф. Естествен делител на крайбрежна и вътрешна част е Медни рид (с най-висока точка - вр. Бакарлъка, 376 м). Крайбрежието е комплекс от морски тераси със слабо вертикално разчленение, многобройни заливи[4] и ритмично редуване на скален бряг с плажни ивици. Нагънатата брегова линия оформя силно вдадени полуострови[5] (до 2 км в морето) с "разсейки" от множество острови и скални образувания (подводни и надводни). Територията във вътрешността е също разнообразна – речни долини, платовидни тераси и силно разчленени нископланински склонове (Босненски рид с вр. Босна - 454 м). Обща характеристика на релефа е силната му разчлененост. Тя е благоприятна за формиране на атрактивни ландшафти (и включването им в туристически продукти), но затруднява изграждането на пътната инфраструктура и развитието на мащабно ефективно земеделие.

[4] Атия, Созополският, Каваците, Алепу и др.
[5] Чукаля, Атия, Св. Никола, Акра, Созополският, Божака, Буруна и др.

Около 30% от брегова ивица е заета от пясъчни плажове (17,1 км). Разположението им в дълбоки, естествено защитени заливи, обуславя постоянната им площ (независимо от динамиката на бреговата линия). Освен прилежащите клифови участъци, атрактивността на плажовете се засилва и от естествени дюнни образувания в тилната им част[6]. Освен с високите си качества (уютност/защитеност, лесна достъпност, красиви природни рамки, разнообразие, фин пясък и т.н.), значимостта на плажните ресурси се изразява и в чисто количествени параметри:

ПЛАЖНИ ИВИЦИ/ПЛАЖОВЕ	**ПЛОЩ - дка**		
	ОБЩО	**плаж**	**дюни**
парк Росенец, залив Атия	14	14	0
Вромос, залив Вромос	204	204	0
с. Черноморец, залив Св.Никола	39	39	0
къмпинг "Черноморец"	29	29	0
къмпинг "Градина"	139	4	135
къмпинг "Златна рибка"	70	6	63
Св.Марина	12	12	0
Централен плаж - Созопол стар град	18	18	0
Харманите - Созопол нов град	40	26	14
Каваците	100	4	96
Алепу	238	172	66
Републикански плаж “Герена”	209	10	199
ОБЩО	**1111**	**537**	**574**

Позовавайки се на минималната норма (8 $м^2$/човек), теоретичният пределен капацитет на созополските плажове е около 67 000 човека (едновременно ползване).

[6] Алепу, Каваците, Герена

1.3 Природни ресурси

1.3.1 Защитени територии в община Созопол

Защитените територии са не само значима част от природния баланс, но и потенциален значим туристически ресурс за общината. Под режим на защита са три категории - поддържан резерват, природни забележителности и защитени местности.

- БАКЪРЛЪКА Категория: Защитена местност Местоположение: с. Равадиново, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- БЛАТОТО Категория: Защитена местност Местоположение: гр. Созопол, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- БЛАТОТО АЛЕПУ категория: Природна забележителност Местоположение: с. Равадиново, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- ВОДЕНИЦИТЕ - малки образувания Категория: Природна забележителност Местоположение: с. Извор, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- КАЗАКОВ ВИР Категория: Защитена местност Местоположение: с. Индже войвода, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- КОЛОКИТА /КОРЕНЯТА/ Категория: Защитена местност Местоположение: гр. Созопол, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- МУРВАТСКА РЕКА Категория: Защитена местност Местоположение: с. Веселие, Община: Приморско, Област: Бургас, с. Росен, Община: Созопол, Област: Бургас , РИОСВ: Бургас
- НОС АГАЛИНА Категория: Природна забележителност Местоположение: гр. Созопол, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- НОС ЧЕРВЕНКА Категория: Природна забележителност Местоположение: с. Черноморец, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- ОСТРОВИ СВ. СВ.ИВАН И ПЕТЪР Категория: Защитена местност Местоположение: гр. Созопол, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- ПЯСЪЧНАТА ЛИЛИЯ Категория: Поддържан резерват Местоположение: гр. Созопол, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас

- ПЯСЪЧНИ ДЮНИ - м. Алепу Категория: Природна забележителност Местоположение: с. Равадиново, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- ПЯСЪЧНИ ДЮНИ м/у к-г. Зл. рибка и к-г Градина Категория: Природна забележителност Местоположение: гр. Созопол, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- РАКОВ ДОЛ Категория: Защитена местност Местоположение: с. Габър, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- РОПОТАМО Категория: Резерват Местоположение: гр. Царево, Община: Царево, Област: Бургас, гр. Созопол, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- СТАРИЯТ СОВАТ Категория: Защитена местност Местоположение: с. Габър, Община: Созопол, Област: Бургас, с. Присад, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- ТЯСНАТА РЕКА Категория: Защитена местност Местоположение: с. Вършило, Община: Созопол, Област: Бургас, с. Индже войвода, Община: Созопол, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас
- УСТИЕ НА РЕКА ИЗВОРСКА Категория: Защитена местност Местоположение: с. Димчево, Община: Бургас, Област: Бургас, с. Извор, Община: Созопол, Област: Бургас, с. Твърдица, Община: Бургас, Област: Бургас, РИОСВ: Бургас[7]

Общ проблем не само за общината, но и за страната като цяло е лошото стопанисване на природното наследство, недостатъчното използване на неговия потенциал чрез включване в туристически продукти и генериране на приходи за адекватното му опазване и експониране.

1.3.2 Водни ресурси

Подпочвените води в общината са малко и се използват главно чрез каптиране на извори с неголям дебит - от 0.1 до 5 л/сек. Ивицата на североизток от селата Росен и Равадиново, както и на запад от с. Вършило и на северозапад от с. Присад е напълно лишена от подпочвени води. Най-богати в това отношение са терасите на р. Ропотамо, районът на юг от с. Черноморец и на север от мина Росен, както и около езерото Алепу.

[7] Източник на информация: Изпълнителна агенция по околна среда

През територията на общината протичат множество реки - гъстотата на речната мрежа е над 1.62 км/кв.км за водосбора на р. Факийска и до 2-3 км/кв.км за водосбора на р. Дяволска. Най-голямата река - Факийска, извира от Странджа, западно от връх Кервансарай. Във водосбора й са изградени шест малки язовира, като два от тях са снети от отчет. Изграден е изравнител при Раков дол с обем W=3 000 000 куб. м за водоснабдяване на "Промет" ЕАД, чието потребление възлиза на 10 000 000 куб. м годишно. На водосбора на реката има 2425 дка напоявани площи. Във водосбора на р. Изворска са изградени два малки язовира, от които се напояват 850 дка площи. Освен това с течащи води се напояват 1950 дка.

Като цяло районът страда от недостиг на вода поради засушаванията през последните 15 години. Същевременно не се използва рационално изградената напоителна система, чиято експлоатация би следвало да се възстанови.

1.3.3 Почви

Почвените видове на община Созопол са разнородни и покриват почти цялата класификация за България. *Канелени горски и излужени канелени горски почви* са разпространени около гр. Созопол и в землищата на с.с. Равна гора, Зидарово, Габър и Вършило (върху хълмист и полу-хълмист релеф). *Псевдо-подзолисти горски почви* има около с.с. Росен, Индже войвода и Крушевец (върху терени с равнинен и полегат релеф). *Смолниците* са представени най-вече в ниските подножия в землището на с. Присад. *Ливадни почви* са характерни за речните долини в землищата на с.с. Равадиново, Извор и Зидарово. *Ливадно-блатни и блатни почви* са най-широко разпространени в речните устия. *Черноземи* има само в землището на с. Индже войвода. Разнообразието на почвените комплекси предлага и широк диапазон на аграрни дейности – от пасищно животновъдство, до слети култури, трайни насаждения и зеленчукопроизводство. Като цяло, естественото плодородие на почвите е средно до високо.

1.3.4 Флора и фауна

"Био-разнообразие и специфика" са двете основни характеристики на Созополската флора. Обособяват се две различни зони – крайбрежна и странджанска. В крайбрежната зона са се настанили типично средиземноморски растителни видове[8], някои от които са уникални за българската природа. Особено богати на редки и ендемични видове са горите на странджанската част[9]. Като цяло, естествената растителност има повече рекреационни, познавателни, и т. нар. средообразуващи функции. Преобладаващото стопанско ползване на горите се изразява в добив на дървесина[10].

Специфична е и фауната, особено в странджанската зона, формирана от няколко различни климатични влияния[11]. Много от видовете, населяващи Странджа, са национални ендемити[12], някои от които още не са проучени. Районът е характерен с особено големи популации на влечуги[13]. Разнообразни и осезателни са и популациите на бозайници[14] и птици[15]. Рибната фауна на морето[16] също е белязана с разнообразие, но популациите на шелфовите видове прогресивно намаляват, а миграционните се задържат все по-кратко време в обичайните коридори.

[8] Грипа, зеленика, ксеротревни формации, редица едногодишни луковични растения

[9] Странджанска зеленика, странджански дъб, понтийско бясно дърво, странджанска боровинка, дива мушмула, лавровишня, горун, източен бук, ксеротермни церово-благунови гори, лонгозни гори и др.

[10] Едра иглолистна , фурнирна, липова дървесина;

[11] Малоазиатски, кавказки и кримски климат;

[12] Екзотични пеперуди и бръмбари

[13] Пепелянка, слепок, водна змия, гущери, стрелец и др.

[14] Странджански чакал, лисица, дива котка, катерица, видра, пор, златка, борсук, сърна, заек, елен (лопатар), глиган.

[15] Орел, ястеб, гарга, врана, дрозд, гургулица, синигер, врабче, орехче, славей, пчелояд, чайки и др.водни птици;

[16] Попче, сафрид, паламуд, лефер, калкан, карагъоз, цаца, хамсия, платерина, илария, акула и др.

1.4 Анализ и оценка

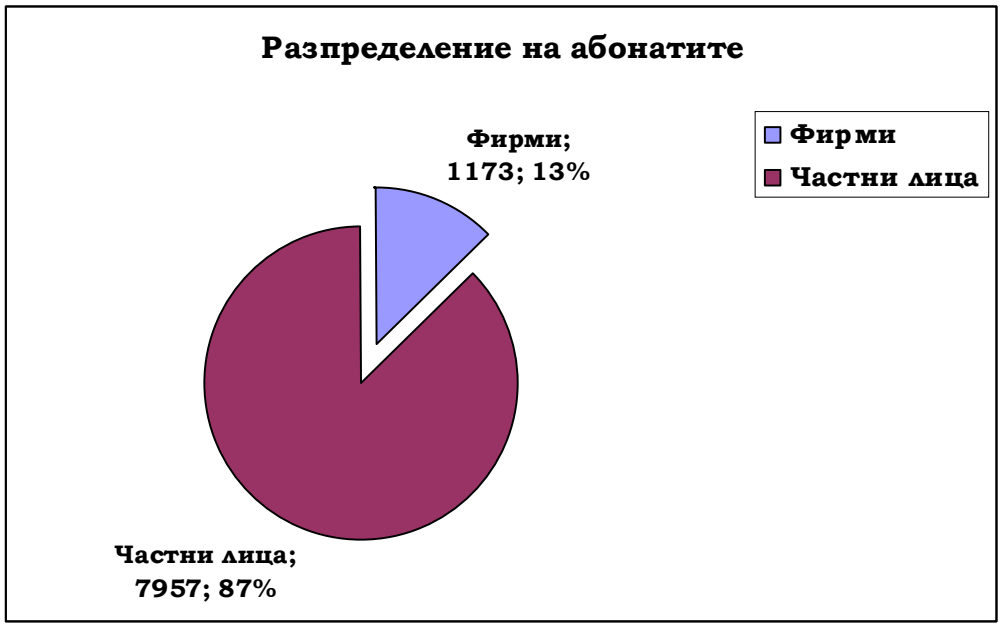
Силни страни	Слаби страни
Географска и териториална характеристика • Стратегическо географско местоположение, комбиниращо крайбрежна и равнинна част • Разгъната брегова ивица, предпоставка за развитие на морски и рекреативен туризъм • Богат горски и земеделски ресурс, благоприятстващи развитието на земеделски, горски и туристически дейности • Непосредствена близост до областния център	**Географска и териториална характеристика** • Висок процент изоставени земеделски земи • Концентрация на населението в крайбрежната зона
Климат • Благоприятен средиземноморски тип климат, осигуряващ оптимални възможности за хелиотерапия в продължение на 6 месеца годишно	**Климат** • Ограничаване на възможностите за рекреационни дейности през студеното полугодие
Природни ресурси • Атрактивен ландшафт, предпоставка за развитие на туристически продукти • Оптимална комбинация от плажни ивици и прилежащи клифови участъци • Голям брой защитени територии • Разнообразие на почвени комплекси, предлагащо широк диапазон на аграрни дейности • Разнообразна флора и фауна	**Природни ресурси** • Силна разчлененост на релефа, затрудняваща изграждането на пътната инфраструктура и развитието на мащабно ефективно земеделие • Недостатъчно използване потенциала на природното наследство • Недостиг на сладководни ресурси

2. Техническа инфраструктура

2.1. Водоснабдителна и канализационна мрежа

2.1.1.Водоснабдяване

Всички селища в община Созопол са водоснабдени. Делът на водоснабденото население е 99.8% (Бургас - 99.6%). Общият брой на водоснабдителните връзки в община Созопол е 7 694, а общият брой на абонатите (водомерите) е 9 130.



**Източник ВиК - Бургас*

С нерешени проблеми остават селата Вършило и Индже войвода. На територията на общината няма язовири за питейно водоснабдяване. Потребностите се задоволяват от язовирите - "Ясна поляна" (от него черпи гр. Созопол) и "Ново Паничарево" (с.с. Крушевец и Зидарово), допълнени от местни водоизточници (в останалите села). Селищата във вътрешността на общината изпитват сериозен дефицит от вода през цялата година. Селата Вършило, Индже войвода и Присад се нуждаят от тръбопровод за свързване с водоснабдителна система "Ясна поляна". За по-голяма сигурност във водоснабдяването, трябва да се предприемат действия за възстановяване на строителството на язовирите "Индже войвода" (в територията на общината) и на "Раков дол" - между общините Созопол и Средец. Строителството им е замразено поради недостиг на средства.

Състоянието на водопроводната система в селищата на общината, като цяло не е добро. Тя е амортизирана и с изчерпан капацитет. Повечето тръбопроводи са етернитови (79%), загубите на вода са 60% (колкото и средните за страната). Реконструкция е необходима в почти всички селища, като най-належаща е в Старинен Созопол. За новата част на гр. Созопол, Черноморец и някои обекти по крайбрежието също са необходими значителни инвестиции за разширяване, модернизация и привеждане на водопреносната мрежа в съответствие с динамично растящите потребности. За някои райони, вече са необходими радикални/нови решения, които да премахнат натрупаните проблеми. Без спешни инвестиции в доизграждане, модернизиране и по-голяма сигурност на водопреносната мрежа и водоснабдяването, общината се изправя пред сериозни заплахи за бъдещото си развитие (не само като конкурентноспособна туристическа дестинация).

2.1.2. Канализация и пречистване на отпадъчните води

Канализацията в община Созопол е чувствително по-слабо развита от водоснабдяването. Мрежата в гр. Созопол е изградена до 90%, но в много от селата едва достига 13% или изобщо липсва. Съществуващите канализационни мрежи и съоръжения са предимно от смесен тип (94%). Общият брой на канализационните връзки в общината е 1 181. Като цяло канализационната мрежа е доста остаряла и амортизирана.

Канализационните води от новата част на града се поемат от помпената станция на Харманите, която ги прехвърля към колектора от старата част на града, след което водите се заустват в морето (поради липса на изградена пречиствателна станция). Новата ПСОВ – Созопол е в процес на изграждане, но завършването и въвеждането й в експлоатация все още се бавят. Пречиствателната станция ще поема изцяло отпадните води на град Созопол (Стария и Новия град), с. Равадиново, местност Буджака и част от къмпингите Смокиня, Златна рибка, Каваците и Веселие. Пречиствателната станция на в.с. Дюни практически не функционира и се нуждае от изграждане на вторично стъпало.

Изграждането на надеждни канализационни мрежи и въвеждането им в пречиствателни станции за отпадъчни води

(ПСОВ) вече е неотложен приоритет[17]. Тази прозаична потребност е част от екологичните стандарти на ЕС, както и на тур-операторите и туристите. Осуетеното сертифициране на плажовете (чистота на пясък и морска вода) би означавало крах на международния туризъм в общината.

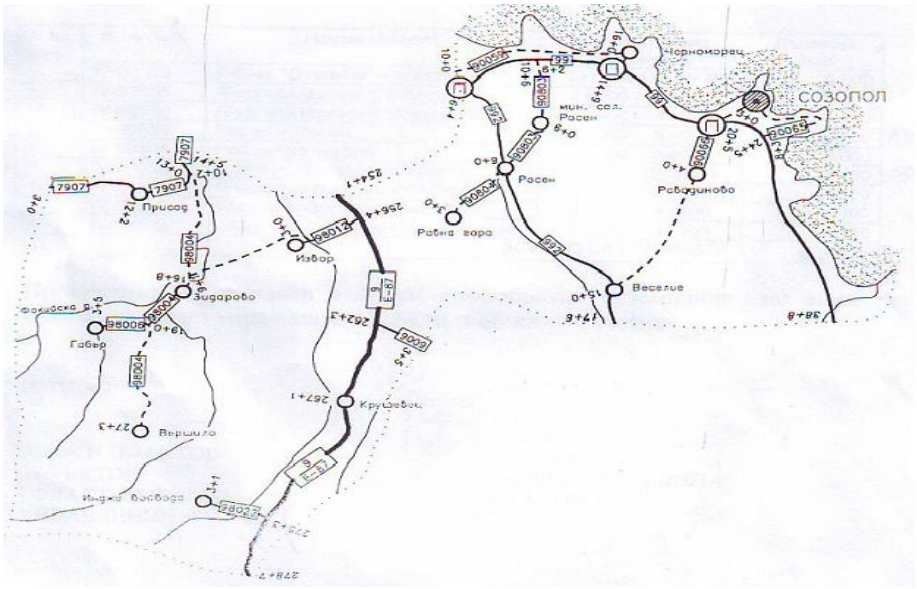
2.2. Транспортна инфраструктура

Разположението на град Созопол на 30 км южно от областния център Бургас, прави общината лесно достъпна, както от вътрешността на страната, така и от чужбина. Като утвърден транспортен център с международно значение, гр. Бургас е обслужван с воден, въздушен, жп и автотранспорт.

2.2.1. Пътна мрежа

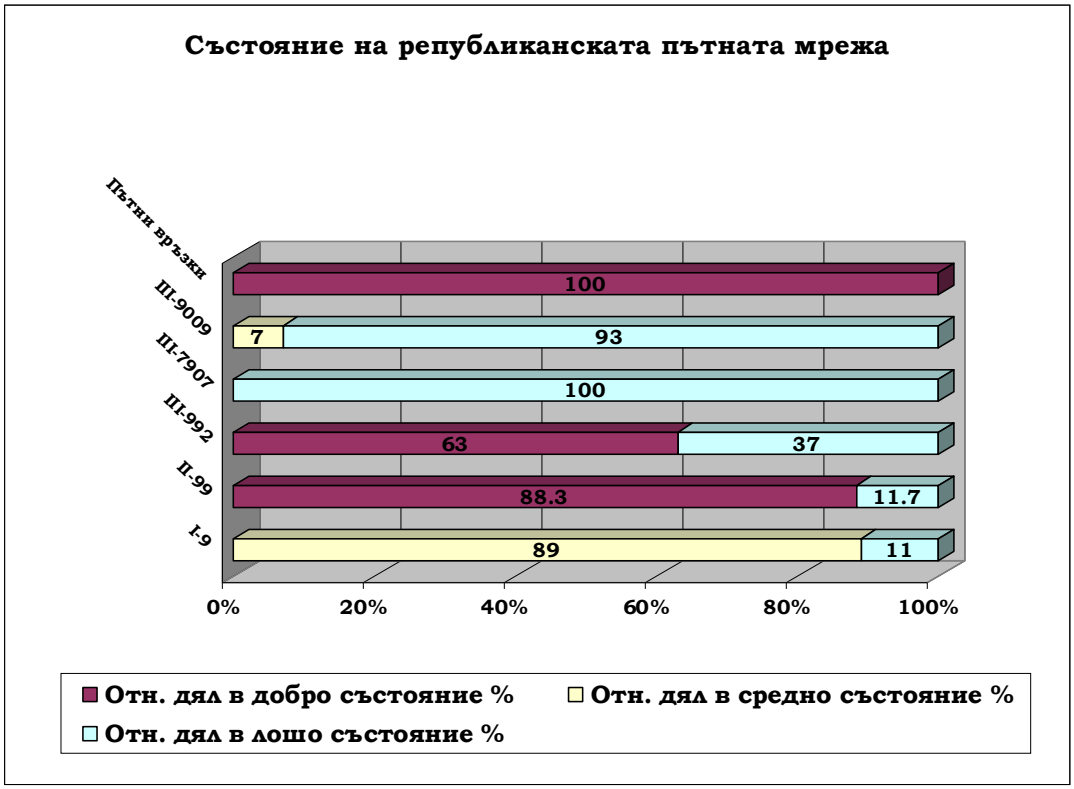
Основната крайбрежна артерия, обслужваща главно туристическия поток в общината и селата от източната й част, е второкласният II-99 (*Бургас - Маринка – Созопол – Приморско – Царево - Малко Търново)*. На територията на общината попадат 32.4 км от този път, които са в добро експлоатационно състояние, с изключение на участък от 4 км (южно от в.с. Дюни). В дълбочина, общината се "разполовява" от първокласния път I-9 (Европейска категоризация E87) - *Румъния/Дуранкулак – Варна – Бургас – Маринка – Звездец - Малко Търново/Турция*. Този път провежда главно транзитните потоци към Турция и същевременно е единствената връзка на селата от западната част на общината с републиканската пътна мрежа. Дължината му в общинската територия е 23.8 км. Преобладаващата част от участъка е в средно-добро експлоатационно състояние. Третокласният път III-992 (*Бургас-Созопол - Росен – Веселие – Ясна поляна – Приморско*) - 9.5 км, е с участъци в лошо състояние. Прекатегоризираните четвъртокласни пътища (III-7907 и III-9009) обслужват периферни части от общината и са в лошо състояние.

[17] Необходимо е бързо и цялостно да се изпълни проекта за изграждане на пречиствателната станция за отпадъчни води - Созопол.



Дължина и състояние на републиканската пътна мрежа в общината

Път от републиканската пътна мрежа	*Обща дължина км*	*Отн. дял в добро състоя-ние %*	*Отн. дял в средно състоя-ние %*	*Отн. дял в лошо състоя-ние %*
I-9 Румъния/Дуранкулак – Варна – Бургас – Маринка – Звездец - Малко Търново/Турция	*23.8*		*89.0*	*11.0*
II-99 Бургас - Маринка - Созопол – Приморско - Царево - Малко Търново	*32.4*	*88.3*		*11.7*
III-992 Бургас - Созопол - Росен – Веселие – Ясна поляна – Приморско	*9.5*	*63.0*		*37.0*
III-7907 Средец - кв. Меден рудник - Присад - Димчево - Маринка	*7.0*			*100.0*
III-9009 Маринка – Звездец - Ново Паничарево - Ясна поляна	*3.0*		*7.0*	*93.0*
Пътни връзки	*2.0*	*100.0*		
ОБЩО - км	***77.7***	***47.1***	***27.6***	***25.3***



И трите основни трасета от *републиканската пътна мрежа* са ориентирани в посока север-юг и не способстват интегрирането на населените места от общината помежду им и с общинския център. Липсва пряка пътна връзка запад – изток, която да приближи селата от западната част на общината (Зидарово, Габър, Вършило) към общинския център и бреговата зона.

Общинската пътна мрежа (около 70 км) е в лошо състояние, което допълнително затруднява комуникациите с отдалечените села. Зле поддържани, с масова нужда от основен ремонт, тези пътища стават почти непроходими в периоди с тежки атмосферни условия. Гъстотата на общинската пътна мрежа е 0,106 км/км^2, по-ниска от средната за Бургаска област (0,132 км/км^2) и средната за страната (0,161 км/км^2).

Дължина и състояние на общинската пътна мрежа

№	№ на пътя	Наименование	Дължина км	Състояние
1	IV-90059	/I-9/- м. "Отманли" - Черноморец	6.0	лошо
2	IV-90065	/Бургас - Царево/ - Созопол	8.3	лошо
3	IV-90066	/Бургас - Царево/ - Равадиново	4.0	лошо
4	IV-90803	Росен – м. Росен	8.2	лошо
5	IV-90804	Росен - Равна гора	3.0	лошо
6	IV-98004	Маринка – Зидарово - Вършило	17.1	лошо
7	IV-98006	/Зидарово - Вършило/- Габър	3.5	лошо
8	IV-98012	/Маринка - Звездец/ - Извор	9.1	лошо
9	IV-98022	/Маринка - Звездец/ - Индже войвода	3.1	лошо
	местен път	Равадиново - Веселие	7.3	лошо
		Всичко за общината	**69.6**	**лошо**

Липсата на преки пътища и транспортни връзки между отделни селища и общинския център, затруднява не само обслужването на местното население, но и желаното навлизане на туризъм във вътрешността. Задължителното преминаване през гр. Бургас или гр. Созопол, става осезателно бреме за пътуващите ученици и социално слабите. По същите причини, повечето усилия за развитие на туризъм в селските територии на общината (Вършило, Крушевец, Индже войвода) се правят от фирми на съседни общини (Приморско и Бургас). В същото време, туристите от крайбрежието на община Созопол търсят "българското село" в община Поморие. Тези факти не са аргумент за териториално затваряне на туристическия продукт, но са тревожен сигнал за *отсъствието на структурни елементи в мрежата от пътни връзки.* Без такава е немислимо нормалното функциониране и развитие на всяка населена територия.

Уличната мрежа на град Созопол е частично асфалтирана и като цяло, в недобро състояние. Интензивното строителство често нарушава пътната настилка и налага ограничения в придвижването. Спецификата на уличната мрежа и ограничения капацитет за паркиране създават много проблеми за движението, особено в туристическия сезон.

2.2.2. Транспортно обслужване

В община Созопол са развити автобусният, таксиметровият и морският транспорт. Транспортното обслужване се осъществява предимно с автобуси от бургаски фирми (водеща е "Бургас-бус"). Услугите се допълват и от много превозвачи с леки коли и микробуси (отново водеща е бургаска фирма "Минибус експрес"). Общински обществен транспорт покрива всички селища. Като цяло, транспортното обслужване на населението е добро. *Сериозният проблем* на транспортното обслужване е *липсата на автогара* в гр. Созопол, отговаряща на съвременните изисквания, както и на единна транспортно-информационна система. Това създава много негативи за имиджа на туристическата дестинация. Нерешен проблем остава и нормалното поемане на автомобилния поток през активния сезон. Туристическата зона на общината се нуждае от нова схема за организация на движението, от устройствени и инвестиционни мерки за увеличен пропускателен капацитет на уличната мрежа. От същите мерки се нуждае и *системата за паркиране*.

2.2.3. Морски транспорт

Общината разполага с *пристанище Созопол*[18], което има регионално значение. Използва се изключително за пътнически превози, развлекателно-туристически пътувания, както и за товарни превози. Има общо седем корабни места и морска гара с ГКПП и ДИК.

Яхтени пристанища и пристани за рибарски лодки са изградени в гр. Созопол, с. Черноморец, в залива Атия, при в.с.Дюни. Повечето пристани остават неизползвани от туристите, защото вече са непригодни и се нуждаят от модернизация. Замразени са проучванията за изграждане на яхтено пристанище в залива Вромос край Черноморец. Необходими са по-активни действия за обновяване на съоръженията и откриване на крайбрежна линия Черноморец - Созопол – Дюни - Ропотамо, което ще разшири значително възможностите за предлагане на морския пътнически транспорт. Поради своята туристическа насоченост, той има сезонен характер.

[18] Има пасажерски кей с дължина 80м., товарен кей с дължина 100 м и газене 3.20м., и открита складова площ от 8 200 м2.

2.3. Енергийна инфраструктура

Източник на *електроенергия* за общината е националната електроенергийна система посредством подстанция "Созопол", включена двустранно в системата 110 kW. Подстанцията е с трансформация на напрежението 110/220 kW и инсталирана трансформаторна мощност 41 kW. Електропроводите 110 kW, свързващи подстанция "Созопол" към подстанция "Бургас" и подстанция "Приморско", дават възможност за резервиране при аварии. Електропроводът 110 kW, свързващ подстанция "Меден рудник" с районната подстанция "Босна", също минава през територията на общината, като от подстанция "Босна " се захранват основно селата от планинската част на общината.

Отделните населени места се захранват от електроразпределителната мрежа на средно напрежение основно посредством изводи 20 kW от подстанция "Созопол", а също и от съседните общини Бургас и Приморско. В общината са инсталирани 24 броя трансформаторни постове с обща мощност 3110 kW. Ниската плътност на застрояване на трансформаторните постове, особено в селските райони, наред с недоброто състояние на електроразпределителната мрежа, създава критични ситуации. В по-голямата част от селата от тила на общината вече е необходимо изграждане на нови трафопостове, а интензивното ново строителство по крайбрежието изисква и нови мощности, осигуряващи нарастващото електропотребление. Необходимо е и доизграждане на кабелната мрежа в старата част на Созопол.

Въпреки че всички населени места са електрифицирани, *основен проблем* за електроснабдяването са *дългите връзки на мрежите ниско напрежение* и трудностите за поддържане на някои участъци. Това води до влошаване параметрите на подаваната електроенергия (голям пад на напрежението), увеличаване на загубите и намаляване на ефективността и качеството на електроснабдяването. Най-осезателни са тези проблеми в крайбрежната част на общината (също и в района на Зидарово), където потреблението бързо нараства. Необходими са ремонт и реконструкция на мрежите НН, вкл. подмяна на проводниците М-6 и М-10, които заедно с показателя за средна дължина на извод не отговарят на стандартите.

Значителна част от потребностите на местното население за отопление и битови нужди се задоволяват от горене на дървесина. Досега не е отделяно сериозно внимание и средства за изграждането

на съоръжения за използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ - енергията на слънцето, вятъра, морето. Ускорено се развива инфраструктурата за снабдяване с бензин, дизелово гориво и газ, но в общината липсва цялостна визия и стратегия за развитие на енергийния сектор.

Като цяло, в Югоизточна България *газоснабдяването* за битови нужди е слабо развито, но според областните стратегии е основен приоритет. От южният клон на националната газопроводна система е изградено разклонение за Бургас и с. Дебелт и две газоразпределителни станции /ГРС/, като се газифицират предимно промишлени обекти. Съществува готов работен проект за газификацията на ж.к. Меден рудник в гр. Бургас, но все още няма проект за продължението към община Созопол. При доказана икономическа обосновка е възможно изграждане на инфраструктура за битова газификация на общината.

2.4. Съобщителна инфраструктура

В община Созопол, БТК предоставя своите услуги в следните населени места парк Росенец, с. Атия, с. Извор, с. Крушевец, с. Росен с. Габър, с. Зидарово, с. Индже войвода, с. Равадиново, с. Черноморец и гр. Созопол . Действащите към момента тел. постове са над 6000, като 80,38% от тях са цифрови телефонни постове. Цифровата централа, която обслужва всички клиенти на БТК от с. Атия до с.Резово (общ. Царево) е разположена в гр.Созопол.

Докато телефонната мрежа е добре развита, *телефонната плътност* (33.5 тел.п./100 д.) е по-ниска от средната за Бургаска област (38 тел.п./100 д.). Изградената кабелна мрежа в общината и монтираният капацитет в централите дават възможност да се удовлетворят почти всички искания за телефонни постове, но въпреки това, съществуват определени териториални диспропорции. В селата Вършило и Равна гора, телефонната плътност е под 20, докато в с. Индже войвода е почти 60, а в гр. Созопол - 42.1.

БТК предоставя и модерни телекомуникационни решения, като широколентов достъп до Интернет (ADSL), използване на "метро" услуги и отдаване на цифрови наети линии под наем в селищата с. Черноморец, с. Крушевец, с. Росен, гр. Созопол както и в курортните селища Дюни, Червенка и Градина. Потребителите на тези услуги в Община Созопол са над 500.

По-голямата част от територията има *покритие от мрежи на мобилни оператори*. Няма пълно покритие за населените места и землищата на селата от западната част от общината – Вършило и Индже войвода.

Пощенските станции осигуряват ежедневно обслужване на всички населени места. Настройването на пощенските услуги се затруднява от два паралелни процеса – динамично разрастване на потребностите в крайбрежната зона и обратно, редуцирането им под критичния минимум за ефективно обслужване в някои зони от вътрешността.

2.5. Анализ и оценка

Силни страни	Слаби страни
Водоснабдителна и канализационна мрежа • Всички населени места на територията на общината са водоснабдени	**Водоснабдителна и канализационна мрежа** • Липса на ПСОВ на територията на общината • Нужда от реконструкция на почти цялата съществуваща ВиК • Недостатъчен капацитет на наличната ВиК мрежа
Транспортна инфраструктура • Непосредствена близост до областния център • Част от международната и национална транспортни мрежи минават през територията на общината • Развит автомобилен, таксиметров и морски транспорт	**Транспортна инфраструктура** • Лошо състояние на общинската пътна мрежа затрудняващо достъпа до населените места • Липса на преки пътни връзки между някои населени места на общината • Недостатъчен капацитетът на площите за паркиране спрямо нуждите (особено през летния сезон) • Липса на автогара, отговаряща на съвременните изисквания
Енергийна инфраструктура • Всички населени места в общината са електрифицирани	**Енергийна инфраструктура** • Липса на общинска стратегия за развитие на енергийния сектор • Недостатъчен капацитет на наличната енергийна мрежа • Състоянието на мрежата НН изисква подмяна на участъци и ново строителство • Липса на алтернативни източници на енергия

Съобщителна инфраструктура	**Съобщителна инфраструктура**
• Добра изграденост на съобщителната инфраструктура	• Модерни съобщителни услуги се предлагат главно в общинския център и курортните селища • Недостатъчен капацитет на наличната инфраструктура

3. Околна среда

Комплексната оценка на отделните групи фактори, влияещи върху качеството на средата показва, че община Созопол се характеризира с *добро качество на околната среда.*[19] Природните и климатични дадености на територията са с благоприятни екологични характеристики. Черноморското крайбрежие и курортните зони са с параметри, отговарящи на изискванията за туризъм и рекреация (според изискванията на Директива 76/160 на ЕС и националния мониторинг).

3.1. Атмосферен въздух

Поради липса на големи източници на атмосферно замърсяване, на територията на общината не се извършва системно измерване на концентрациите на основните вредности чрез стационарни пунктове за контрол на атмосферния въздух. Мониторингът, който се осъществява от РИОСВ - Бургас е по утвърден график за емисионен контрол на източници на организирани емисии. Съгласно експертното становище на РИОСВ - Бургас, *качеството на атмосферния въздух отговаря на санитарно-хигиенните норми.* Основните замърсители на въздуха са горивните инсталации с битов характер, емисиите от МПС и емисиите от незапръстени и необработени депа за твърди битови отпадъци (ТБО). Причини за сравнително високите нива на прах са и ниската степен на благоустроеност и непочистването на уличната мрежа. Автотранспортът, особено през активния туристически сезон, изхвърля в атмосферата главно въглеводороди, азотни и серни окиси, прах и оловни аерозоли. Разрастването на автомобилните потоци и остаряването на авто-парка, представляват неблагоприятна перспектива за влошаване на екологическите характеристики на въздуха в прилежащите на пътните артерии райони.

[19] - В анализа на екологичното състояние са използвани данни от Общинска стратегия за развитие 2002-2006, Национална стратегия за опазване на околната среда на МОСВ, Данни от екологичния доклад на НСИ

3.2. Шум

На територията на общината не са правени изследвания и измервания за шумово натоварване. Освен от лавинообразно увеличаващия се трафик през летния сезон, поради слаб контрол, сериозен шумов дискомфорт причиняват и нощните заведения (особено в преуплътнената среда на гр. Созопол). За подобряване на акустичната обстановка в града и общината, трябва да се предприемат ефективни мерки за:

- Регистриране на източниците на наднормен шум;
- Спазване на изискванията за осигуряване на нощно спокойствие на населението и туристите;
- Организация на движението, минимизираща транзитните потоци през селищни среди;
- Упражняване на ефективен контрол върху планирането, изграждането и експлоатацията на обектите, източници на интензивен шум, както и върху всички фактори, формиращи акустичната среда.

3.3. Отпадъци

Генерирането на отпадъци и тяхното управление все още е нерешен проблем за община Созопол. На места в туристическата зона, този проблем застрашава качеството на околната среда и представлява риск за човешкото здраве. Единственият прилаган метод за третиране на отпадъците е депонирането им в организирани и множество нерегламентирани депа/сметища. Количеството на генерираните и депонирани отпадъци почти се е утроило за последните 6 години (от 10.8 хил. т. за 2001 г., на 20.2 хил. т. през 2005 г., до 30.1 хил. т. за 2006 г.). В активния туристически сезон (май – септември), източниците и обемът на отпадъците се увеличават неколкократно, затруднявайки адекватната реакция на общината. Допълнителен агресивен източник на замърсяване е интензивното и в голяма степен стихийно строителство по крайбрежието.

От 2007 г. на територията на община Созопол вече функционира регионално депо за ТБО[20], което обслужва 48 хил. жители, вкл. от съседните общини Приморско и Царево. Депото заема площ от 9.7 ха и е с капацитет 1 323 хил. м^3. Построени са 3 клетки за депониране и пресоване на отпадъците, пречиствателна станция с

[20] Съгласно Националната програма за управление на отпадъците

два 400 кубикови резервоара, административни сгради. Отделно депото разполага с биологична пречиствателна станция, където в крайната фаза инфилтрата от боклуците се аерира до максимално чисто ниво. На практика построените съоръжения предоставят възможност да се реализира затворен цикъл на работа на депото. Въпреки това, голяма част отпадъци се натрупва в нерегламентирани сметища на територията на общината (предимно по протежението на Черноморската ивица).

Стопанските дейности в общината не създават опасни отпадъци в количества, които да налагат изграждането на специализирани депа за обезвреждане на опасни отпадъци. Изключение е антропогенното повишение на радиоактивността в залива Вромос, в резултат от рудодобива и флотацията в Мини Росен. Предприети са мерки за намаляване на радиационното замърсяване чрез строителството на депо за рекултивация на сух флотационен отпадък. Мониторингът на радиационното състояние потвърждава ефективността на рекултивационната дейност върху почвения слой и повърхностните води.

Ангажиментите, поети от България относно прилагането на Директива 1999/31/ЕС за депониране на отпадъци и изискванията за осигуряване на екологосъобразно обезвреждане на отпадъците, предвиждат за територията на община Созопол:

- Поетапно включване на всички населени места в организираното събиране на битови и строителни отпадъци;
- Изготвяне и реализиране на Проект за саниране на неорганизираните сметища и поетапното им ликвидиране;
- Саниране и рекултивация на досега действащите депа на общината, след включване към организираното сметоизвозване към новото регионално депо;
- Въвеждане на разделно събиране на ТБО с цел повторна употреба (рециклиране) на суровините;
- Създаване на система за контрол при депониране на битови, строителни и промишлени отпадъци;
- Създаване на система за разделно събиране на опасни отпадъци от общината и проучване на възможности за съвместното им обезвреждане и съхраняване с други общини;
- Разработване на програма за работа с обществеността.

3.4. Води

Докато делът на водоснабденото население е почти 100%, този на осигуреното с канализация е под 65%. Заустването на непречистени битови и промишлени отпадъчни води е основен източник за замърсяването на водите в общината. Основните екологични инфраструктури за опазване качеството на водите - канализация и пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ), са неадекватни както спрямо нуждите (на населението, бизнеса и туризма), така и спрямо изискванията на европейското и национално законодателство. Поради липса на функциониращи пречиствателни станции в общината, отпадните води се заустват в морето или в почвите.

По данни на МОСВ, в крайбрежните води на общината през последните години се наблюдава тенденция към подобряване на основните показатели. Мониторингът на състоянието на морската вода показва отсъствие на отклонения съгласно Българските и Европейски норми по хидро-физични показатели: активна реакция на морската вода; разтворен кислород, биохимична потребност на кислород. На отделни места са регистрирани стойности на биогенни елементи (азот и фосфор) над нормите, дължащи се на замърсявания от непречистени битови води и залпови замърсявания. Микробиологичните характеристики на морската вода през активния сезон отговарят на Българските стандарти и на Директивите на Европейската общност. Радиологичните характеристики са в границите на естествения радиационен фон. Режимът на замърсяване с нефтопродукти на крайбрежието се характеризира с локалност и нестабилност по сезони и е под нормите за курортните зони.

За комплексно решаване на проблемите със замърсяването на водите е важно да се прилага така наречения “интегриран подход”, при който се разглеждат всички обекти, свързани с повишаване ефективността на ВиК системите и подобряване качеството на услугите. Тези обекти включват водоизточник, довеждане на водата до населеното място и нейното пречистване до качества за питейни нужди, подобряване състоянието на вътрешната водопроводна мрежа, отвеждане на отпадъчните води и тяхното пречистване.

На основание на анализа за състоянието и качеството на водите за региона на община Созопол, могат да се определят следните приоритети:

- Недопускане влошаване качествата на водите, предназначени за пиене (в сравнение със съществуващото състояние), провеждане на режим за дезинфекция и системен контрол за качествата на питейните води;
- Директивите на ЕС (до 2010 г. всички населени места над 10 000 екв. жители, а до 2014 г. н.м. от 2 000 до 10 000 екв. жит., да бъдат обхванати с канализационни мрежи и пречистване на отпадъчните води), налагат:
  - доизграждане на липсващата и подмяна на амортизираната канализационна система;
  - изграждане на колектори и тласкатели, необходими за функционирането на новата ПСОВ-Созопол;
  - доизграждане и пускане в експлоатация на ПСОВ - Созопол в съответствие със съвременните екологични изисквания;
  - увеличаване на капацитета на пречиствателната станция и въвеждане на биологично пречистване на водите на курортно селище "Дюни";
  - изграждане на канализационни мрежи и съоръжения за новите жилищни и вилни имоти по крайбрежието.

3.5. Брегова ивица

Бреговата ивица на община Созопол (от южната граница на парк Росенец до н. Хумата на юг) е силно разчленена. Брегът има предимно източно-североизточна експозиция, открит за вълнения от североизточния сектор. Проявите на негативни процеси, влияещи върху бреговата ивица, се дължат основно на антропогенна намеса. Свлачището при къмпинг "Черноморец" е възникнало в резултат на морска абразия, битови води от къмпинга и геоложка характеристика на района. Локалното свлачище - срутище в Райския залив е с малки размери (от така наречения блоков тип) и се дължи на абразионното подкопаване на основата на брега от зимните щормове и действието на подпочвените води. Затлачването и замърсяването на акваторията на яхтеното пристанище на в.с. Дюни се дължи на неправилно построения мол. Неправилно проектираната връзка между брега и остров Св. Кирик е основната причина за затлачването и замърсяването на акваторията на пристанището и в гр. Созопол. В зоната на общината се намират два наблюдавани района от бреговата ивица, които влизат в Генералната схема за брегозащита на крайбрежието - Черноморски и Созополски.

В *Черноморския район*, който се характеризира с висок и стръмен бряг, има необходимост от укрепване на два участъка с обща дължина 21 952 м:

- От нос Форос до н. Чукаля (висок и стръмен бряг с допустима скорост на абразия) - укрепване на брега е необходимо от северната страна на н. Чукаля;
- От нос Чукаля до н. Атия - има необходимост от укрепване на брега около парк Росенец;
- От н. Акин до н. Хрисосотира – в този участък от брегова защита се нуждае северната част на н. Акин, където се наблюдава активизиране на блоково свличане под въздействие на вълнението;
- От н. Хрисосотира до вълнолома на гр. Созопол – около пристанището на гр. Созопол е необходимо подхранване с чакъл за защита на плажа, южно от къмпинг Златна Рибка;

В *Созополския район* от укрепване се нуждаят 8 700 м - от вълнолом Созопол до н. Христос – необходима е защита на малкия Созополски залив с дистанционни инженерни съоръжения.

От анализа на бреговата ивица, проведен паралелно с анализа на останалите природни и антропогенни компоненти, оказващи въздействие върху нейното състояние, могат да се направят следните изводи за нуждите от брегозащита:

- Бреговата ивица в зоната на общината е устойчива по отношение на вълновата абразия. В около 90% от дължината на бреговата ивица скоростта на абразия е равна или по-малка от 0.01 м/год., а в останалите 10% - около 0.25-0.10 м/год.;
- По-интензивна абразия се наблюдава в северната част на н. Свети Никола и в южната част на Созополския залив (след къмпинг "Златна Рибка);
- Плажната ивица е динамично устойчива, като в последните 10-15 години се наблюдава малко увеличаване на площта на плажовете;
- При къмпинг Черноморец и в Райския залив, бреговата линия е застрашена от свличане и потъване в морето, поради образуваните там свлачища. Свлачищата са с малки размери и могат лесно да бъдат стабилизирани.

3.6. Анализ и оценка

Силни страни	Слаби страни
Атмосферен въздух • Липса на големи източници на замърсяване • Съответствие със санитаро-хигиенните норми	**Атмосферен въздух** • Сравнително високи нива на прах • Влошаване на екологическите характеристики на въздуха в прилежащите на пътните артерии райони
Шум • Липса на големи източници на акустично замърсяване през зимния сезон	**Шум** • Липса на изследвания и измервания за шумово замърсяване
Отпадъци • Регионално депо за ТБО • Липса на големи източници на опасни отпадъци	**Отпадъци** • Увеличение на количеството генерирани отпадъци и наличие на множество нерегламентирани сметища • Антропогенно повишение на радиоактивността в залива Вромос
Води • Почти 100 % водоснабденост на населението • Тенденция към подобряване на показателите на крайбрежните води	**Води** • Липса на интегриран подход при управление на водите • Липса на функциониращи ПСОВ на територията на общината
Брегова ивица • Разнообразие на бреговата ивица – плажове и скалисти части	**Брегова ивица** • Силно разчленен бряг с предимно източно-североизточна експозиция

4. Социална сфера

4.1. Население

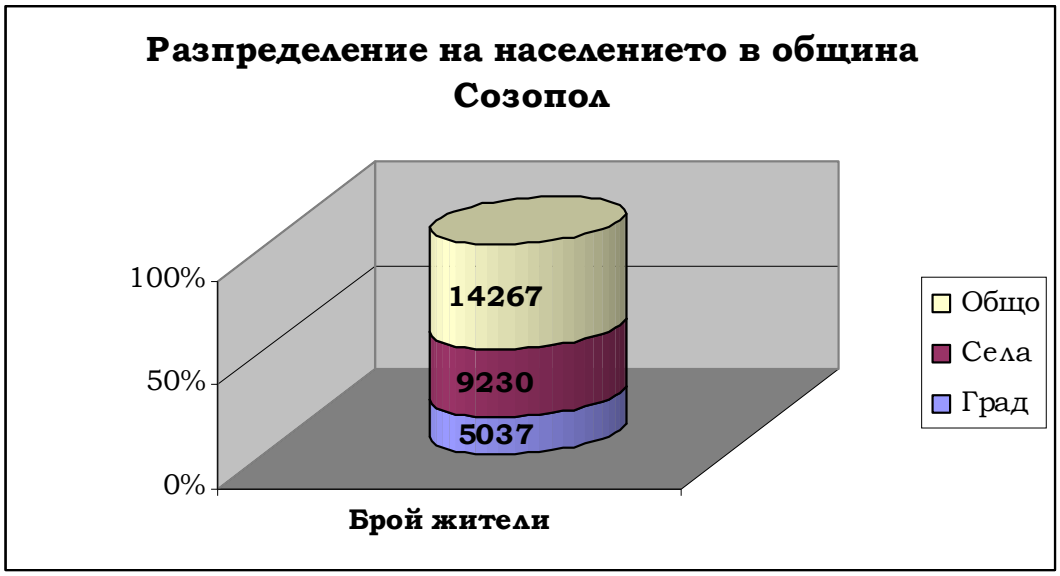
Постоянното население на община Созопол наброява 14 267 д. (2007 г.) – около 3 % от общото население на Бургаска област. Созопол е сред общините със силно променлив брой на пребиваващите, свързан със сезонността и мащабите на морския туризъм. Това оказва значително влияние върху потребностите за развитие на социалната и техническата инфраструктура.

В демографското развитие на община Созопол се четат три основни периода - *нарастване* до средата на миналия век, *плавно намаление* за периода 1956-2002 г. и *стабилизиране със слаб прираст* – след 2002 г. Самият гр. Созопол също нараства след 2002 г. (в продължение на 10 години преди това е бил с отрицателен прираст). Като цяло, демографските характеристики през последните 50 години са се развивали плавно, без резки промени.

В момента, населението в общината е разпределено по общини както следва:

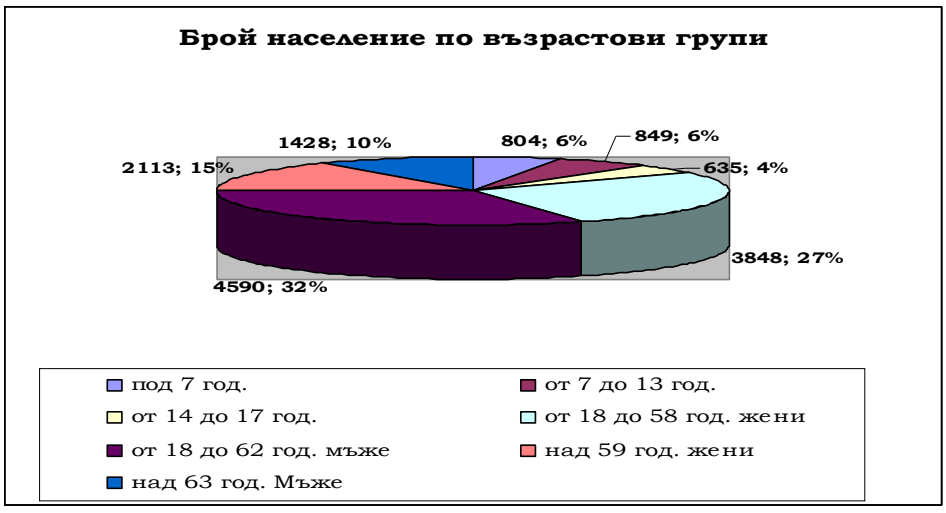
Населено място	Брой жители
с. Вършило	191
с. Габър	251
с. Зидарово	1 123
с. Извор	673
с. Индже Войвода	265
с. Крушевец	851
с. Присад	187
с. Равадиново	668
с. Равна гора	828
с. Атия	899
с. Росен	1 305
гр. Созопол	5 037
с. Черноморец	2 025
Общо	***14 267***

По-голямата част от жителите на общината (приблизително 65%) обитават селата, докато само малко над 1/3 живеят в общинския град.



От общия брой на населението на община Созопол 7 188 души са мъже, а 7 079 – жени, т.е. съотношението мъже – жени е приблизително 1:1.

Структурата на населението по отношение на пол и възрастови групи е представена в следната графика:



Сравнена с тази на областта, плановия район и страната, възрастовата структура на населението на община Созопол е по-неблагоприятна (заради влошения възрастов профил на селското население). За периода 2002-2007 г. се очертават следните тенденции:

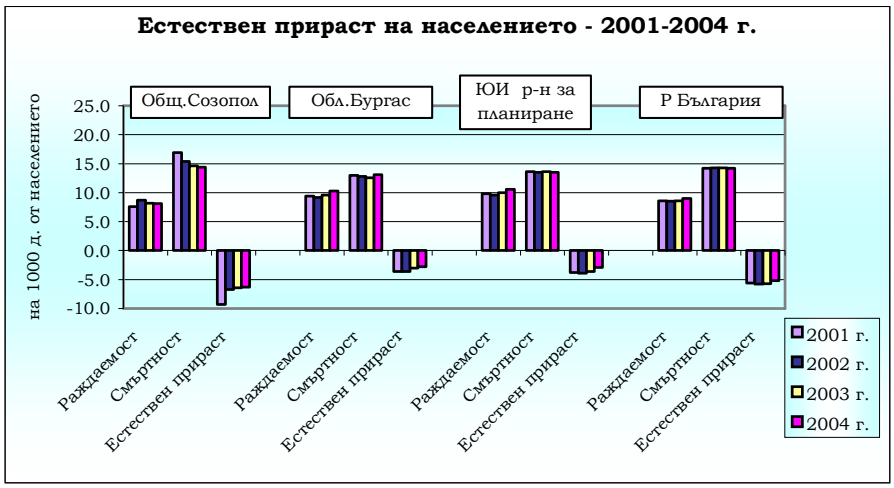
- намалява броят/делът на младите хора до 15 г.;
- нараства броят/делът на хората от 15 до 64 г. (от тях основно се формира работната сила);
- нараства абсолютният брой на възрастното население (на 65 и повече години) при запазване на неговия относителен дял от общото население на общината.

Съотношението между трите основни възрастови групи за община Созопол (0-17г.: 18-60 г.: 60+ г.) е съответно 4:15:6. Делът на младите е 1,5 пъти по-нисък от този на възрастните хора. Град Созопол е със сравнително по-благоприятна възрастова структура - с относително висок дял на лицата във възрастовата група 18-60 г. (66.7%), с дял на децата (11.5%), близък до средния за страната (13.8%) и за областта (14.8%).

Естественото движение е един от основните фактори за динамиката и възрастовата структура на населението. В периода след 2000 г. са се раждали по 100-115 деца годишно. *Коефициентът на раждаемост*[21] през 2004 г. е 8,1‰ – под средния за областта (10,3‰), и страната (9,0‰). *Смъртността* е със значително по-високи стойности – 14,4‰ през 2004 г. През 2004 г. няма умрели деца до 1 г., а в предходните години - по 1-2 деца от живородените. *Естественият прираст* е отрицателен, с по-големи отрицателни стойности в сравнение със средните за областта и страната.

За 2001-2004 г. коефициентът на естествен прираст за община Созопол е в диапазона от –9,3‰ (през 2001 г.) до –6,3‰ (през 2004 г.).

[21] Живородени деца на 1000 човека.



Механичният прираст е относително по-динамичен. За същия период, той преминава от отрицателен към положителен (2003-2004 г.). През 2004 г. в общината са се заселили 436 човека при 267 изселвания.

При запазване на сегашните тенденции, населението на общината би могло да се стабилизира около ниво от 14 хил.д. (разчитайки на механичен прираст, компенсиращ отрицателното естествено възпроизводство).



Основна качествена характеристика на населението е образователното равнище. За периода между последните две преброявания е регистрирано абсолютно и относително нарастване на лицата с висше, полувисше и средно образование (тенденция, валидна и за високите статистически нива – областно и национално). През 2001 г., населението с високо образователно равнище съставлява 38.5% от лицата на 7 и повече години (при

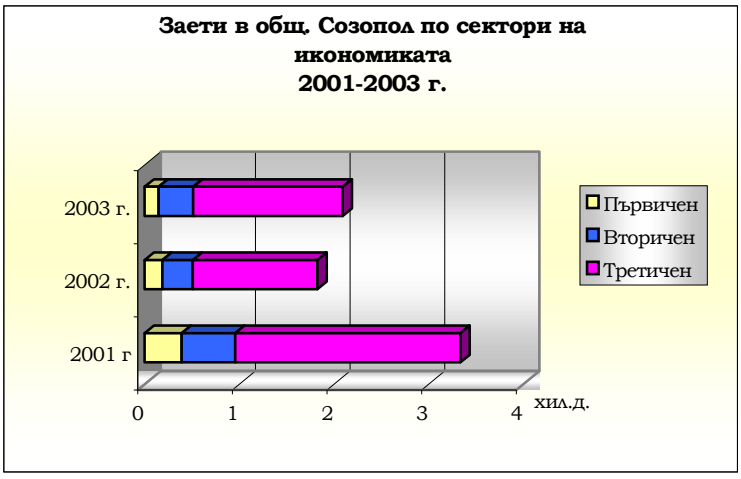
52.0% средно за страната, 49.4% - за област Бургас). Образователното равнище на селското население е значително по-ниско. Етническият състав е хетерогенен – 83.8% българи, 10.3% роми, 5.1% турци, 0.8% - други. В абсолютно изражение, българите намаляват, докато ромската и турската общности се увеличават. Основно вероизповедание е християнското (90.4%).

Обобщение

Благодарение на механичен прираст, компенсиращ умерения отрицателен естествен прираст, населението на общината слабо нараства. Делът на трудоспособните хора е висок, но младите намаляват. Образователното равнище нараства, но е чувствително под средното за областта и страната.

4.2. Пазар на труда

Икономически активните лица[22] в община Созопол наброяват 5 502 д. (2004 г.). Коефициентът на икономическа активност е 45.8%[23] - по-нисък от средния за страната (55.3%), Югоизточния район за планиране (56.3%) %) и област Бургас (57.3%). Коефициентът на заетост (17.7% - 2003 г.) е значително под средния за областта (37.6%) и страната (42.4%). Обяснява се поради подчертаната сезонност на доминиращите стопански сектори - туризъм, селско и горско стопанство. Броят на заетите варира от 3 334 д. през 2001 г. на 1 827 д. през 2002 г. и 2 093 д. през 2003 г. (вж. фиг.).



Измененията в заетостта по сектори на икономиката (първичен, вторичен и третичен) не са големи. Наблюдава се нарастване на делът на заетите в третичния сектор (услугите), намаление - в първичния сектор (селско, горско, ловно

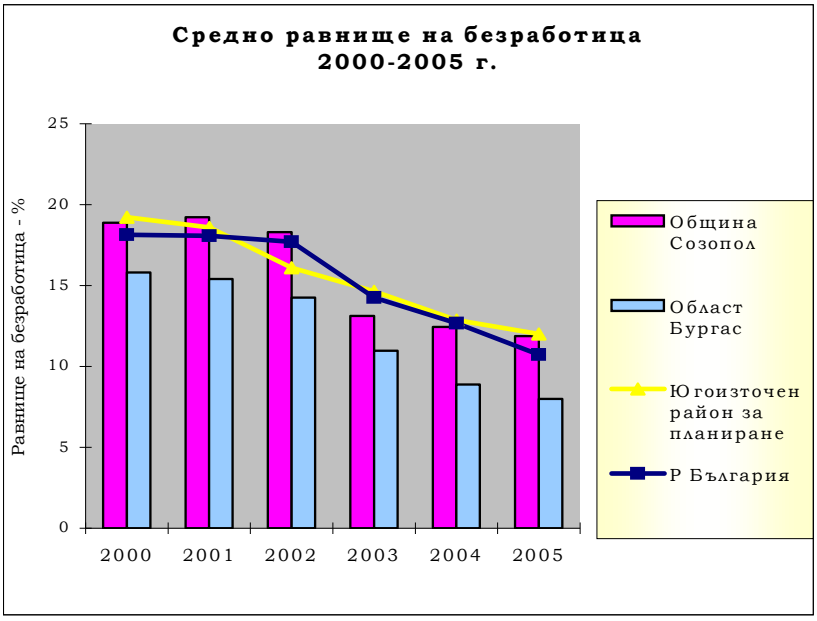
[22] Данни на Агенцията па заетостта

[23] Съотношение между икономически активните лица и населението на 15 и повече навършени години.

и рибно стопанство) и запазване на делът на заетите във вторичния сектор на икономиката (добивна и преработваща промишленост, производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, строителство). Разпределението на заетите по сектори на икономиката през 2003 г. е съответно: първичен - 7.1%; вторичен – 17.5%; третичен – 75.4%.

Равнището на безработица в община Созопол (11.88%[24] - 2005 г.) е по-високо от средното за страната (10.73%) и областта.

Регистрираните безработни през 2005 г. са 654 д. От тях, до 29 г. вкл. са 202 д. (30.9%, при 24.5% за страната). Основни причини за високата безработица сред младежите са: несъответствие между търсене и предлагане в пазара на труда, стремежът на работодателите да наемат изградени професионалисти, липса на квалификация, специалност и професия сред част от безработните младежи. Над 70% от безработните лица са без квалификация и с ниско образователно равнище. Тази група съдържа и продължително безработните, т.е. прогресивно губят шансовете си за възобновена или нова трудова кариера. Националните и регионални програми за заетост са недостатъчни и неефективни за осезателно решаване на този проблем.



Основен проблем в заетостта е подчертаната й сезонност и прогресиращо свиване в аграрния сектор и индустрията. Огледалният феномен, безработицата, се подхранва и от несъответна квалификация (включително и за туризъм), неграмотност (сред ромите) и де-социализация (нежелание за намиране на работа).

[24] Данни на Агенцията по заетостта

4.3. Образование

Предучилищно образование

Предучилищното образование в общината се предоставя в 8 детски градини[25]. Необходимост от нова детска градина е изявена в с. Крушевец (за целта вече е намерено решение – преустройство на бивша поликлиника). Хроничен проблем е осигуряването на финансови средства за обновяване на материално-техническата база.

На територията на цялата община има само една *яслена група* (с 18 деца) към ОДЗ "Здравец" гр. Созопол. Физическото състояние на базата е незадоволително – нуждае се от основен ремонт и ново обзавеждане.

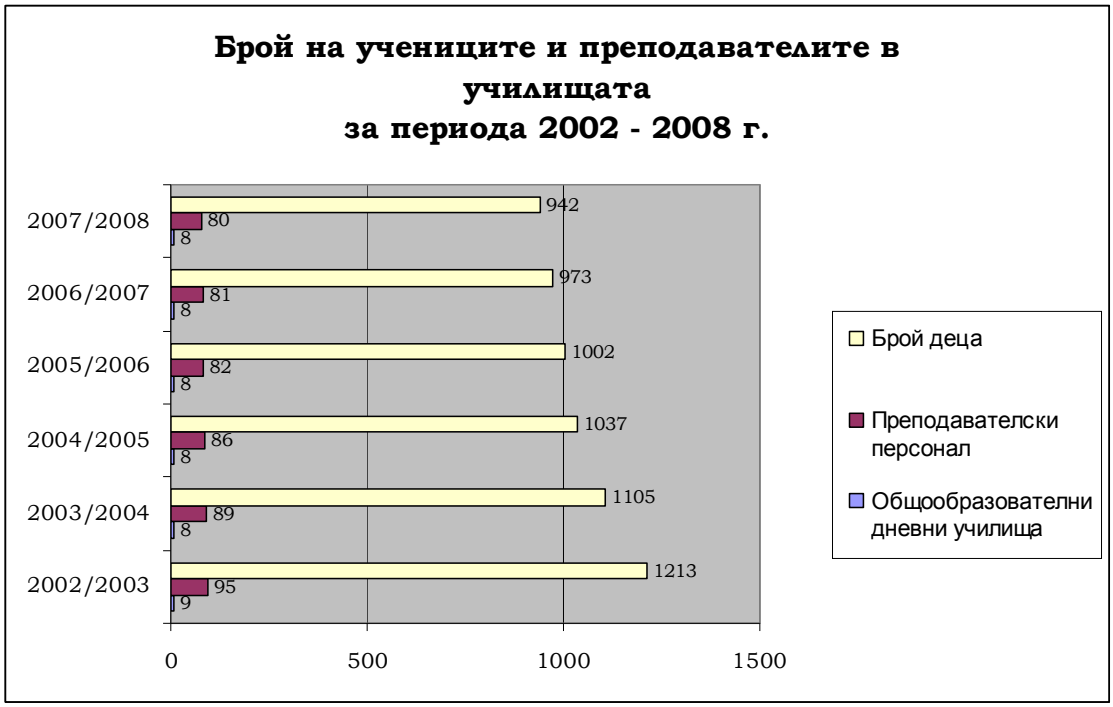
Следващата графика отразява броя на децата и учителите в детските градини за периода 2002 – 2008 г.



[25] ОДЗ (гр. Созопол) и 7 ЦДГ в гр.Созопол и селата Атия, Зидарово, Извор, Равна гора, Росен, Черноморец.

Общо образование

Училищната мрежа включва 8 общински училища. Общото образование се реализира в 1 начално училища (НУ)[26] и 7 основни училища (ОУ)[27].



Липсата на средно-образователно и професионално училище е съществен недостатък на общинската образователна система. Що се отнася до капацитета на функциониращите училища, той удовлетворява напълно настоящите нужди. Но много от качествените аспекти са с отрицателен знак - необходимо е ново оборудване, особено в училищата извън общинския център.

Благодарение на проекта е-клас (на МТС), са оборудвани кабинети по информатика във всичките 8 училища. Все още нерешен проблем е осигуряването на квалифицирани преподаватели. Липсват и програми за обучение и адекватна сервизна поддръжка на компютърните зали.

[26] "Св.Св. Кирил и Методий" – с. Равадиново.
[27] " Св.Св. Крил и Методий"- – в гр. Созопол, "Христо Ботев" – с. Зидарово, с. Росен и с. Черноморец, "Христо Смирненски" – с. Атия, ", "Пейо Яворов" - с. Крушевец, "Отец Паисий" – с. Равна гора.

Физическото състояние на сградния фонд в селищата извън центъра е незадоволително, а това на здравните кабинети - лошо. Основен ремонт не е правен от години. Сградите (включително физкултурните салони) се нуждаят от саниране[28], най-вече училищата в с. Атия, с. Равна гора и с. Черноморец. Наложително е изграждането и оборудването на спортни площадки в повечето училища. Лошата и неефективна пътна мрежа до част от селищата, допълнително затруднява ежедневните пътувания на учениците. Въпреки отсъствието на остри проблеми, вниманието към темата "сигурност в училищата" не бива да се пренебрегва.

Проблемът с интеграцията на ромските деца също стои на дневен ред. Основните затруднения са свързани предимно с:

- Затруднена адаптация на децата от ромски произход в училище;
- Нисък стандарт на живот - фактор за нередовно посещение на училище и непълноценно участие в учебно-възпитателния процес;
- Липса на достатъчно извънкласни форми, свързани със спецификата на ромската култура и осмисляне на свободното им време.

Обобщение

Капацитетът на училищата напълно задоволява сегашните нужди на общината. Сградният фонд и оборудването са остарели, но осигуряват нормален учебен процес. Това не изключва необходимостта от обновяване и модернизация (особено в селата). Проблемът с компютризацията е почти решен, но не и този с подготвени учителски кадри. Намаляващият контингент ученици и сегашното наличие на слети паралелки, пренася проблема за преструктуриране на селските училища и в новия планов период.

Насоките за подобряване и развитие на образователната система на общината се изразяват в:

- Подобряване на материално-техническата база;
- Повишаване квалификацията на педагогическите и управленски кадри;

[28] Подобряване на енергийната ефективност – подмяна на външна дограма, топлоизолация, ремонт на покриви, отоплителни инсталации и т.н.

- Осигуряване на кадри, сервизна база и Интернет връзка за всички "IT" кабинети;
- Интеграция на ромските деца в образователния процес;
- Повишаване ефективността на педагогическия и административен контрол;
- Създаване на възможности за непрекъснато обучение през целия живот;
- Активна работа по проекти, финансирани от донорски програми и фондове.

4.4. Култура и културно-историческо наследство

4.4.1. Културно-историческо наследство (КИН)

Територията на община Созопол носи следите на всички исторически епохи. Тракийско, елинско, византийско, възрожденско и съвременно присъствие са напластявали култура и ценности. Високата културно-историческа и познавателна стойност на уникални паметници от античната и средновековната българска епоха, превръщат Созопол в поле за изследвания, база за туристически продукти, "културен гръбнак" на настоящите поколения и "мост" за прехвърляне на ценности към бъдещите. Обявяването на Старинен Созопол за архитектурен и археологически резерват[29] е признание за националното му значение.

Именно старият гр. Созопол съхранява най-ценните, експонирани и атрактивни обекти. Атмосферата на богато културно напластяване се формира от неповторимите архитектурни ансамбли от възрожденски къщи (103 бр.)[30], множество параклиси[31], църкви[32]

[29] ПМС 320/07.09.1974 г.

[30] Най- представителните Созополски къщи, паметници на културата от XVIII-XIX в., са: "Къща на Мариета Стефанова", "Къща на Креанооглу", "Къща на Тодор Загоров", "Къща на Куртиди – Тракийски хан", "Къща на Димитър Ласкаридис" и др.

[31] Средновековните църковни храмове на Созопол са разрушени от османските турци през XV – XVIII в. Върху техните основи християнското население издига малки параклиси - около 20 бр. Някои от тях са запазени: "Св. Атанас", "Св. Димитър", "Св. Никола", "Св. Неделя", "Св. Марина", "Исус Христос", "Възнесение" и др.

[32] "Св. Богородица" (XV в.)– паметник на културата под закрила на ЮНЕСКО, "Св. Св. Кирил и Методий" (XIX в.)–строена от Уста Генчо, действащите църкви: "Св. Георги" (XIX в., най-голямата созополска църква) и "Св. Зосим" (XIX в.);

и още много археологически обекти[33]. Частично реставрирани и консервирани са останките от крепостните стени (VI-XIV в.), напомнящи за съществуването на стария град през вековете на разцвет. В резервата са запазени и реставрирани около 60 архитектурни и археологични паметници. Подложени на ерозия от агресивния морски въздух обаче, всички паметници от безценното наследство се нуждаят от постоянни грижи по поддръжка, консервация и реставрация. Неизползвани са и възможностите за по-атрактивно експониране и привличане на повече туристи, съответно приходи.

Останалата територия на общината е също осеяна от материални следи на минали епохи, свързани с бит, строителство, военно дело, корабоплаване, рударство, религии, погребални обреди. Част от тях са изследвани и с близка възможност за експониране, но повечето са само потенциал за бъдещи археологически разкопки.

С особено голям потенциал за реставрация и атрактивно експониране е манастирският комплекс[34] в националния природен и археологически резерват о-в "Св. Иван". Допълнително условие е реконструкцията на пристана, осигуряващ единственият достъп по вода. След реставрации и експониране, в землището на с.Черноморец също би могъл да се "сглоби" съдържателен наследствен маршрут - древният тракийски град "Антий"(п-ов Атия), параклиса "Св. Мина", манастирище "Св. Никола".

По прилежащия на Созопол Медни рид има останки на тракийски крепости ("Малкото кале" край с. Равадиново, на вр. "Бакарлъка", вр. Атия, Лободово кале), долмени (край с. Росен), стари рудници. Следи на подобни има и на югозапад, в землищата на с.с. Габър, Зидарово и Крушевец. Почти край всички села има тракийски надгробни могили, много долмени и древни следи от развитото до скоро в района рударство. Широко представена е традиционната архитектура в три основни типа - черноморска, странджанска и тракийска къща. Освен комплекса от странджански къщи в с. Индже войвода, добри образци на възрожденски къщи има и в селата Вършило, Зидарово, Извор и Крушевец. За съжаление, повечето са изоставени отдавна и са застрашени от срутване.

---

[33] Останки от антични и средновековни жилищни и занаятчийски комплекси - "Античният кладенец", "Портата", "Стената"; Античен и средновековен християнски комплекс до църквата "Св.Георги"; некропол на Аполония Понтийска и др.;

[34] "Св. Йоан Продром", съществувал от VI до XVII, най-големият манастирски комплекс на Черноморското крайбрежие;

Въпреки многото досегашни усилия и повишен интерес, богатото и повсеместно разпространено културно-историческо наследство на общината остава далеч под желаните и възможни нива на опазване и социализация. Анализът[35] на КИН разкрива следните *проблеми:*

- Липса на общинска стратегия и Програма за опазване и социализация на археологическите паметници – много от тях могат да бъдат унищожени, защото общината е лишена от възможност да реагира ефективно при посегателства и други тежки нарушения;
- Слаба или липсваща експонираност на археологическите обекти в селските райони на общината; в допълнение, те са в среда с трудна достъпност, неразвита инфраструктура и видими белези на запустялост;
- Липсва добра визуална информация на отделните паметници и комплекси (дори и в гр. Созопол).
- Няма специализирани водачи, често се прави импровизирано/некомпетентно представяне на археологическото наследство, разпространяват се некачествени указатели и рекламни брошури.
- В предлагането на КИН цари хаос и безконтролност, териториите на археологическите паметници се замърсяват, а самите те – застрашават от унищожаване[36];

Обобщени, проблемите пред опазването, експонирането и валоризирането на КИН в община Созопол са:

- Хронични финансови дефицити и недостатъчно квалифицирани кадри за проучване, консервация, експониране и опазване;
- Липса на институционален синхрон в действията по опазване (НИПК, Министерство на културата, община);
- Слаба експонируемост и недостатъчни приходи от социализацията на КИН (основен източник за поддържането);

[35] От Програма за развитие на туризма на територията на община Созопол за периода 2005-2008 г.
[36] Нарицателен пример са т.нар. пикници на о-в "Св.Иван";

Насоките за съхранение на КИН са:

- Постигане на координация в действията на НИПК и местните органи по ТСУ при усвояване на историческа среда за съвременни функции;
- Ограничаване на урбанизацията в исторически запазени среди (с особена сила се отнася за Старинен Созопол);
- Разширяване на териториите със защитен режим – включване на всички запазени среди с висока културно-историческа, познавателна и атрактивна стойност;
- Продължаваща консервация и експониране на археологическите обекти;
- Активно кандидатстване с проекти по донорски фондове;
- Активна реклама и маркетинг на КИН, включване в специализирани туристически продукти и като допълнение, в тези на ваканционния морски туризъм.

4.4.2. Култура

Балчик – Несебър – Созопол. Това са трите малки "пристана" на Голямата култура по българското Черноморие Всеки със своя уникален образ и всички с впечатляващи натрупвания на културно присъствие.

Културата на Созопол се развива както в "мъртвите" си форми (археологически и музейни), така и в бита на живите съвременници, макар и с по-скромни стойности. Средища на културното израстване и духовното обогатяване на населението в общината са 2 музея, художествена галерия, етнографска сбирка, 11 читалища и библиотеки към тях, религиозни домове и други културни институции.

Архитектурният и археологически резерват - Старинен Созопол, съдържа повечето от значимите културни институции на общината:

- *Археологически музей – Созопол* - разположен е в модерната сграда на културния дом, изцяло обновен през 2004 г., съхранява и експонира най-ценните находки от материалната култура на Созопол и района от V хил.пр.Хр. до XVII в.;
- *Музей "Крепостна стена с кула*" - представя реставриран фрагмент от крепостната стена и археологически находки в

прилежащия терен; част от пространството е галерия на съвременно изкуство;
- *Градска художествена галерия*, разположена в сградата на старото училище; разполага с представителна колекция на художници-маринисти и пластични изкуства; организира художествени пленери и образователни форуми;
- *Етнографска сбирка* (структура на общинския музей), разположена в сградата на Тракийска къща; съхранява и представя битовия фолклор на този край; предстои обогатяване на сбирката с представяне на традиционния риболов, винопроизводство и други традиционни дейности;

В останалите населени места има *две музейни сбирки* – "Килийно училище" в с. Росен и етнографска сбирка при читалището в с.Черноморец. *Проблем* на музейната сфера е както недостатъчната информация и реклама, така и липсата на собствени екскурзоводи.

Читалищата са "капиларите" на мрежата от културни институции. Функциониращите в общината към настоящият етап наброяват 11, но активна дейност развиват само тези в гр. Созопол, с.с. Черноморец, Зидарово и Росен. Най-активно е читалището "Отец Паисий" в гр. Созопол. В него функционират 9 художествени колектива[37]. То е организационно ядро в културния календар на града. Амбицията му е да създаде културен информационен център нови клубни форми за художествена дейност.

Дейността на селските читалища е по-скромна, но те са безценни "хранилища" на пъстрия букет от етнически групи[38] и техните обичаи. Автентичният фолклор (във всичките му аспекти) е един от най-реализуемите туристически ресурси на вътрешността.

Въпреки активната подкрепа на общината, *физическото състояние* на читалищата в някои селища е незадоволително[39]. Обзавеждането и оборудването на читалищата също се нуждае от обновяване - необходими са компютри, музикални инструменти, озвучаваща техника, носии.

---

[37] Детски и женски танцови състави, театрална трупа, школа по модерен и класически балет, школа по изобразително изкуство, група за стари градски песни, фолклорна група, езикова школа;
[38] Рупци, загорци, тракийци, гърци …
[39] Наложителен е основен ремонт на сградата в с. Росен, както и ремонт на зрителните зали и библиотеките към другите читалища;

Църковните храмове (представени в предишен раздел) са важно средище на духовността и културата на созополци. В общината няма селище без църква. Жителите на много от тях[40] се гордеят с високата архитектурна и художествена стойност на сградите, иконостасите и стенописите им.

Календарът на *културните прояви* в общината е изключително богат и разнообразен – от национално значимите празници на изкуствата "Аполония", през тачения от всички созополци празник на града "Света Марина" (17 Юли), традиционните дни на културата "Созополско вдъхновение" (м. май – м. юни), международни фестивали на детското творчество и славянските култури, до камерни срещи и пленери на "влюбени" в Созопол поети и художници.

Културната дейност се ръководи компетентно от Обществено – експертен съвет, който приема годишна програма и изготвя проекти за нейното осъществяване. В областта на културата са нужни инвестиции за основни и текущи ремонти на културните обекти, оборудване с компютърна техника и обогатяване на книжния фонд, както и за стимулиране на изявени местни културни дейци и на деца с изявени творчески наклонности в различни области.

Културният живот на общината изглежда много богат, но с изключение на "Аполония" (форум на елитно национално изкуство), остава с ниска популярност извън границите й. Атрактивните и стойностни прояви са ориентирани предимно към гост-туристи в активния сезон. Независимо от новите придобивки, инфраструктурата в културната зона остава недостатъчна и като цяло - морално остаряла.

[40] Освен Созопол, с.с. Росен, Вършило, Зидарово, Индже войвода;

4.5. Здравеопазване и спорт

4.5.1. Здравеопазване

Здравеопазването в общината се осъществява само от лечебни заведения за *доболнична помощ*:

- *Медицински център "Св. Зосим"* в гр. Созопол – разполага с модерно оборудване и квалифицирани кадри[41], предоставя широк диапазон от медицински услуги на високо ниво;
- *Център за спешна медицинска помощ* в гр. Созопол, филиал на Бургас - обслужва се от 2 лекари и 6 фелдшера; 8 индивидуални медицински практики[42] и 6 стоматолози.
- Аптечната мрежа е съсредоточена само в гр. Созопол (две аптеки) и с. Черноморец – една.

Болничната помощ се поема от областният център - Многопрофилна болница за активно лечение – Бургас-АД.

Състоянието на *материалната база* на общинското здравеопазване е *сравнително добро* само в Медицинския център и частните кабинети в гр. Созопол. Медицинските пунктове в останалите селища се нуждаят от основен ремонт. Спешният медицински център в гр. Созопол има нужда от гараж за линейки и сервизен блок за пациентите.

Сериозен проблем остава навременното осигуряване на здравна помощ в по-отдалечените села[43]. Лошата пътна мрежа до част от селищата допълнително затруднява здравното обслужване. В допълнение, достъпът до здравни услуги е проблем за 10 % от населението, които нямат здравни осигуровки. Общината не разполага с нормативни документи и финансови инструменти за решаване на този проблем, но би трябвало да потърси свои решения.

[41] В него работят 6 лекари-специалисти, 2 медицински сестри и 1 лаборант.
[42] В гр. Созопол – 3 и по една в с. Равадиново, с. Зидарово, с. Крушевец, с. Черноморец и с. Росен
[43] Жителите на Извор, Присад, Габър и Вършило разчитат на лекар от Зидарово; тези от Индже войвода – от Крушевец и на Равна гора – от Росен.

Социалните услуги се осигуряват от Домашен социален патронаж, обхващащ 5 населени места[44]. Капацитетът от 80 места е запълнен[45]. Персоналът е добре квалифициран, но материалната база е амортизирана – помещенията се нуждаят от ремонт и ново обзавеждане. Обобщени, потребностите за развитие на системата за социални услуги са в три направления – разширяване на диапазона от услуги[46], разширяване на пространствения обхват и този на бенефициентите[47]. Стремежът към създаване на гражданско общество би трябвало да рефлектира и в развитието на социалните услуги – изграждане на партньорства между носителите на институционални грижи, социалните общности и техните организации (НПО), местния бизнес.

Обобщената оценка е, че системите на созополското здравеопазване и тази на социалните грижи, са сравнително добре организирани и обезпечени само в общинския център. В останалите населени места има остра нужда от инвестиции в материалната база.

4.5.2. Спорт

Спортните клубове на територията на общината са представени от футболен клуб "Созопол", гребен клуб "Созопол" и спортен клуб "Киборг" – подготвящ състезатели по фитнес и културизъм и клуб по карате "Буши-до", с. Черноморец. Общината разполага само с футболни стадиони и квартални спортни площадки. Добра практика са изградените модерни спортни площадки в с.с. Крушевец и Равадиново. Независимо от това, комбинираните площадки за тенис, волейбол, баскетбол и мини-футбол остават недостатъчни. Остро се чувства и нуждата от плувен басейн и тенис-кортове. Макар и застъпени, мащабите на водните спортове са скромни спрямо условията. Ремонтите на съществуващите и изграждането на нови, модерни спортно- развлекателни съоръжения (сред които и яхтено пристанище) са обобщените потребности в тази сфера.

[44] Созопол, Атия, Росен, Равна гора, Инджe Войвода
[45] Лица над 60 годишна възраст, лица с различна степен на инвалидизация, деца инвалиди, ветерани от войните
[46] Разширяване дейността на домашния патронаж, разкриване на дневни центрове и др.
[47] Възрастни и самотни хора, хора с увреждания, деца в риск, представители на етнически общности.

Желаните насоки за възстановяване и развитие на спорта в общината са:

- Подкрепа за детско- юношеския спорт;
- Модернизация на спортните бази;
- Изграждане на нови спортни бази;
- Отреждане на общински терени за спортни бази;
- Създаване на нови спортни клубове;
- Осигуряване на достъп за хора с увреждания до спортните бази;
- Организиране на акции за спонсориране и съпътстващи инвестиции в спортни съоръжения.

4.6. Анализ и оценка

Силни страни	Слаби страни
Социална сфера • Нараства броят/делът на хората от 15 до 64 г. (от тях основно се формира работната сила) • Абсолютно и относително нарастване на лицата с висше, полувисше и средно образование	**Социална сфера** • Намалява броят/делът на младите хора до 15 г. • Нараства абсолютният брой на възрастното население (на 65 и повече години)
Пазар на труда • Повишена икономическа активност през летния сезон	**Пазар на труда** • Коефициент на икономическа активност по-нисък от средния за областта и страната • Подчертана сезонност на доминиращите стопански сектори - туризъм, селско и горско стопанство • Недостатъчна квалификация (включително и за туризъм), неграмотност (сред ромите) и де-социализация (нежелание за намиране на работа)
Образование • Капацитетът на училищата напълно задоволяващ сегашните нужди на общината • Оборудвани кабинети по информатика във всичките 8 училища	**Образование** • Наличие на само една детска яслена група • Незадоволително състояние на материално-техническата база в училищата и детските градини • Намаляващ контингент ученици и наличие на слети паралелки • Липса на средно-образователно и професионално училище

	• Лоша и неефективна пътна мрежа до част от селищата, затрудняваща ежедневните пътувания на учениците
Култура и КИН • Разнообразно и уникално културно-историческо наследство на територията на цялата община • Старинен Созопол е обявен за архитектурен и археологически резерват • На територията на общината се намират 2 музея, художествена галерия, етнографска сбирка, 11 читалища и библиотеки към тях, религиозни домове и други културни институции. • В общината няма селище без църква • Календарът на *културните прояви* в общината е изключително богат и разнообразен	**Култура и КИН** • Липса на общинска стратегия и Програма за опазване и социализация на археологическите паметници • Липса на институционален синхрон в действията по опазване (НИПК, Министерство на културата, община) • Слаба или липсваща експонираност на археологическите обекти в селските райони на общината • Хронични финансови дефицити и недостатъчно квалифицирани кадри за проучване, консервация, експониране и опазване • Териториите на археологическите паметници се замърсяват, а самите те – застрашават от унищожаване • Повечето атрактивни и стойностни прояви остават с ниска популярност извън границите на общината
Здравеопазване и спорт • Сравнително добро състояние на материално-техническата база в общинския център • Изградени модерни спортни площадки в с.с. Крушевец и Равадиново	**Здравеопазване и спорт** • Остаряла материално-техническа база в населените места с изкл. на гр. Созопол • Ненавременно осигуряване на здравна помощ в по-отдалечените села • Недостатъчен капацитет на дейностите по социален

	патронаж • Липса на млечна кухня за бебета и малки деца на територията на цялата община • Общината разполага само с футболни стадиони и квартални спортни площадки • Мащабите на водните спортове са скромни спрямо условията • Недостатъчна модерна и комплекса база за развитие на спорта

5. Икономика и териториално развитие

5.1. Селищна структура и урбанизационни процеси

Урбанизацията е процес на преструктуриране на средата за реализация на жизнените дейности (обитаване, труд и отдих) адекватно на изискванията на съвременното общество. Добре управляван, този процес осигурява равенство между личните и обществени интереси и е условие за устойчиво развитие на урбанизираните територии (Регионален план за развитие на Югоизточен район за планиране за периода 2007 – 2013 г.)

Селищната мрежа на общината съдържа 12 села и 1 град – Созопол (4 648 жит.), попадащ в категорията "много малки градове". В групата на селата има само едно от категорията[48] "големи"[49] , две "средни"[50], 7 "малки" и 2 "много малки" села. За разлика от много други общини, Созопол още няма напълно или почти обезлюдени села.

Градът е функционален, но не и пространствен център на общината. Формират се два района с контрастни различия – "крайбрежен" и "вътрешност". Периферното разположение на общинския център, ниският клас пътища и липсата на "мрежови" пътни връзки, затрудняват достъпността му от централната и югозападната част на общината. Преобладаващите релефни особености (ниско-планински и хълмист пресечен терен) предопределят сравнително рядка, но равномерна селищна мрежа. Естествено ненаселени остават само Медни рид и части на планина Босна.

Средната селищна гъстота (2,2 селища на 100 км^2), е над два пъти под тази за страната (около 5). Отчитайки и демографската маса, гъстотата на населените места в крайморската част е с много по-благоприятни измерения. Средното отстояние между населените места е около 5 км, което би било добра предпоставка за формиране и функциониране на една жизнена териториално-селищна общност, ако се реализират липсващите пътни връзки.

[48] Големи села – над 2000 жители, средни села - от 1000 до 2000 жители; малки села - от 250 до 1000 жители; много малки села - до 250 жители.
[49] Черноморец;
[50] Росен и Зидарово;

По степен на урбанизация (33% градско население), община Созопол е далеч под средната стойност за страната – 70%. Останалата демографска маса от 67% е разпределена в равномерна мрежа от села. Икономическият им облик (с изключение на крайбрежните[51]) е селскостопански, с подчертан само-възпроизводствен характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваща жизнена кариера на млади хора. Обслужващите функции са съсредоточени изключително в града и по крайбрежието.

Структурата на първичния социален сервиз е почти огледален образ на категорията селища и възрастовия профил на населението им. В 5 от селата[52] не функционират училища, а в 7 няма лекарски практики[53]. Центърът компенсира с пълен набор от добре развити услуги на селищно и общинско ниво, но със затруднен пространствен достъп от вътрешността.

По степен на благоустроеност, селата имат сходни характеристики - всички са електрифицирани и водоснабдени (но тези от вътрешността са с остър недостиг на вода), във всички отсъства канализация. Сравнима е и благоустроеността на уличната мрежа - някога изградена с трайна настилка, сега е повсеместно в лошо състояние. Обобщената оценка за град Созопол по този показател би била мозайка от нормален стандарт на благоустроеност (преобладаващ) и недоизградени или амортизирани зони.

Като физическа структура, селищната мрежа е сравнително добре развита, балансирана тъкан върху цялата територия на общината. Дисбалансът (поляритетът) се дължи на достъпността, на демографските и функционалните характеристики. *Общината има нужда от целево създаване на вторичен опорен център – "балансьор".*

[51] Черноморец, Атия и Равадиново, които имат водещи рекреационно - туристически функции;
[52] Индже войвода, Вършило, Присад, Габър, Равадиново;
[53] Атия, Извор, Равна гора, Габър, Индже войвода, Вършило, Присад;

5.2. Икономическо развитие

Основни фактори в развитието на общината са богатите туристически ресурси (природни и антропогенни) и близостта до областен център с добра достъпност по суша, въздух и вода. Те са определили основните на общинската икономика - туризмът и свързаните с него дейности. Но икономическите резултати се оказват недостатъчни за достигане поне на "златната среда". Община Созопол се развива с темпове, значително под средните за страната. Показателно е спадащото ниво на нетните приходи от продажби:

Нетни приходи от продажби на предприятията

	2001	2002	2003
Созопол спрямо Б-я	25.3%	19.7%	22.9%
Созопол спрямо областта	23.6%	20.4%	23.2%

Източник: ТСБ и НСИ

Независимо от концентрацията на ресурси и даденост по крайбрежието, инвестиции трябва да се насочат и към вътрешността (селските райони). Тези райони съдържат потенциал за желаното преструктуриране, за намиране на алтернативни икономически опори на общината.

Секторна и отраслова структура

Секторната структура на наетите лица също показва водещото място на услугите с над 75%, което е следствие на спецификата и традициите на местната икономика и трудови ресурси. В резултат на тази специализация, в индустрията са ангажирани едва 17.5% от наетите лица (два пъти под средното за страната), като близо половината от тях са в добивната промишленост. Аграрният сектор има дял от 7% (над средния за страната), като над половината от наетите са ангажирани в рибното стопанство – нещо естествено и традиционно за една морска община. В абсолютно изражение, броят на наетите лица в аграрния сектор е твърде малък (под150 души), което не позволява ефективното му развитие, както и на свързаната с него хранително-вкусова промишленост. А община Созопол има както природни ресурси, така и необходимост от това.

Тази структура е благоприятна от екологична гледна точка, но е недостатъчно балансирана за постигане на гъвкав пазар на труда и диверсификация на икономиката, което е в основата за постигане на устойчив икономически растеж. В бъдеще е целесъобразно да се търси разнообразяване на заетостта (алтернативи на туризма), за да може да се отговори на новите реалности и тенденции на пазара на труда, произтичащи от глобализацията и динамиката на икономиката.

При разпределението по отрасли, челните места логично са за под-секторите, свързани с туризма - "Хотели и ресторанти" с над 30% от наетите лица и "Търговия и обслужване" с около 12% от наетите. За сравнение, в Добивната промишленост през 2003 г. са наети 7.6%, а в Преработващата промишленост под 5%. В останалите отрасли броят на наетите лица е между 30 и 100 човека.

Като положителна тенденция трябва да се отчете цялостното нарастване в броя на наетите лица в общината (с над 25% за периода 2001-2003 г.). Оказва се, че този факт има повече социален отколкото катализиращ ефект за местното икономическо развитие. Най-съществено е увеличението на наетите в отраслите, обслужващи туризма - "Търговия и обслужване", "Хотели и ресторанти". Значително е увеличението и в под-сектор "Добивна промишленост", което също се дължи на туристическото развитие и по-специално, нарастващите нужди на строителството. В номинално изражение, най-голямо за периода е увеличението в под-секторите "Финансово посредничество", "Добивна промишленост" и "Строителство". Прави впечатление намаляването на наетите в под-секторите "Селско стопанство" и "Преработваща промишленост" - едни от принципно основните на всяка икономика. Този факт не е особено благоприятен за развитието на местната икономика в дългосрочен аспект. Той потвърждава задълбочаващо се едностранчиво експлоатиране на природните ресурси и нарастване на рисковете пред общинската икономика.

Характерно за Созопол (както за повечето черноморски общини), е големият дял само-наемане в обслужващата сфера, което е логично с оглед големият брой малки хотелски и търговски обекти. В някои отрасли като "Търговия и обслужване", "Финансовото посредничество" и "Операциите с недвижими имоти", само-наетите са почти колкото наетите. Именно затова, делът на услугите в заетостта е още по-голям, а като се има предвид нерегламентираната икономика и сезонността на сектора, може да се предположи, че през активния сезон заетостта достига 85-90%.

Относителен дял на наетите лица по сектори в икономиката през 2003 г. в %

	Аграрен	Индустриален	Услуги
Община Созопол	7.1%	17.5%	75.4%
Р България	3.6%	38.3%	58.1%

Източник: НСИ и ТСБ

Общата сума на регистрираните *нетни приходи* в общината през 2003 г. е в размер на 35 708 хил. лева. Увеличението им спрямо 2001г. е с 11%, а спрямо 2002 г. с над 37%. Основната част от тези приходи (около 80%) се формират в сектора на услугите (туризма). Отново, водещи са отраслите, свързани с туристическата индустрия. Под-сектор "Хотели и ресторанти" осигурява над 1/3 от приходите (34.4%), на второ място е под-сектор "Търговия и обслужване", допринасящ с 25.8%. Изненадващо, на трето място през 2003г ., се нарежда Преработващата промишленост с 5.5% от приходите, което се обяснява с липсата на данни от основни под-сектори и недекларирane на реалните приходи. От останалите отрасли, с по-съществено значение са под-секторите "Операции с недвижимо имущество", "Транспорт" и "Строителство", които също гравитират към развитието на туризма в общината.

Спрямо 2001 г., *повечето отрасли в общината не отбелязват значителен растеж*. Най-съществено е увеличението на приходите в под-секторите "Операции с недвижимо имущество", "Други обслужващи дейности" и "Транспорт". Прави впечатление, че водещите отрасли "Хотели и ресторанти" и особено "Търговия и обслужване", отбелязват спад, въпреки ръста на посетители. Това е обяснимо с преобладаващ дял на ниско- платежоспособните туристи, и предполагаемия немалък процент нерегистрирани приходи. В Транспорта се забелязва увеличение на приходите спрямо 2001 г. и намаление спрямо 2002 г., което говори, че отрасъла още не е стабилизирал своите позиции, въпреки потенциала си.

Основно предизвикателство пред бъдещото развитие на общината е намирането на най-подходящия катализатор за увеличаване темпа на растеж, защото единствено туризмът явно не е достатъчен.

Предвид наличните ресурси и все още живи традиции, усилията би следвало да се насочат към доразвитие на собствения

потенциал, който освен в туризма (във всичките му форми) е най-голям в селското и рибното стопанство, както и свързаните с тях производства (хранително-вкусовата промишленост).

Селското стопанство непрекъснато свива своя принос и през 2003 г. формира едва 1.8% от приходите, а за рибното няма данни. Имайки предвид природните дадености и близостта до туристическия пазар, не е много логично и икономически целесъобразно да се подценяват тези възможности.

Структура на икономиката на община Созопол през 2003 година

Отрасли	**Нетни приходи от продажби**		**Наети лица**		**Брой активни фирми**	
	Хил. лв.	**%**	**Брой**	**%**	**Брой**	**%**
Общо	**35708**	100%	**2093**	100%	**510**	100%
Селско, ловно и горско стопанство	644	1,8%	71	3,4%	16	3,1%
Рибно стопанство	..	..	77	3,7%	5	1,0%
Добивна промишленост	..	..	160	7,6%	..	..
Преработваща промишленост	1980	5,5%	102	4,9%	22	4,3%
Снабдяване с електро- и топло-енергия, газообразни горива и вода	..	..	43	2,1%		
Строителство	..	..	61	2,9%	6	1,2%
Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили, мотоциклети, стоки за бита, др.	9203	25,8%	238	11,4%	245	48,0%
Хотели и ресторанти	12285	34,4%	640	30,6%	120	23,5%
Транспорт, складиране, съобщения	543	1,5%	67	3,2%	54	10,6%
Операции с недвижимо имущество, бизнес-услуги	1070	3,0%	28	1,3%	13	2,5%
Финансово посредничество	..	..	77	3,7%	..	..
Държавно управление и охрана	..	..	140	6,7%	..	..
Образование	..	..	222	10,6%	..	..
Здравеопазване и социални дейности	197	0,6%	30	1,4%	10	1,4%
Други обслужващи дейности	152	0,4%	137	6,5%	17	3,4%

Източник: Териториално статистическо бюро и НСИ

Развитие на МСП

Общият брой на активните стопански субекти, опериращи в община Созопол през 2003 г. е 510, което е със 7% повече спрямо 2001г. Гъстотата на фирмите в общината е 36.7 на 1000, което е малко над средното за България (31.6). Броят на заетите в МСП е много голям - 99.2%, което се обяснява с липсата на големи предприятия и големия брой само-наети в сектора на услугите. Най-голям е делът на функциониращите микро-предприятия - 96.5%. Броят на фирмите с повече от 50 заети лица остава твърде нисък - под един процент.

Разпределението на активните фирми по отрасли не претърпява съществено изменение през последните години. Обяснимо с оглед специализацията на общината в туризма, водещо е мястото на отраслите от сектора на услугите. С близо половината от активните фирми (48%), на първо място е "Търговията и обслужването", на следващо място с 23.5% е под-сектор "Хотели и ресторанти", а на трето място с 10.6% се нарежда Транспортът. Делът на фирмите от Преработващата промишленост и Селското стопанство остава незначителен, съответно 4.3% и 3.1%. Номинално, най-голямо нарастване на фирми през периода 2001-2003 г. се регистрира в под-секторите "Транспорт" и "Операции с недвижимо имущество".

Брой на фирмите според броя на заетите

	2001	**%**	**2002**	**%**	**2003**	**%**
	475		533		510	
Микро (до 10 заети)	456	96,0 %	516	96,8 %	492	96,5 %
Малки (от 11 до 50 заети)	17	3,6%	14	2,6%	14	2,7 %
Средни (от 51 до 100 заети)					3	0,6 %

Източник: Териториално статистическо бюро

При формирането на нетните приходи от продажба, с най-голям дял (37.9%) са малките предприятия (до 50 заети), следвани от микро-предприятията с 31% и междинната група с 20.8%. Най-голям ръст на приходите през разглеждания период отбелязват микро- и средни предприятия, които придобиват все по-голяма тежест в местната икономика. Колебание показват малките предприятия – приносът им към приходите от над 40% през 2001 г., спада под 20%

през 2003 г. Имайки предвид голямото им значение за местната икономика, МСП се нуждаят от специално внимание и насърчаване.

5.3. Промишленост

Промишлеността е традиционно слабо представена в община Созопол, имайки предимно спомагателна роля за икономиката й. През периода 2001-2003 г. се забелязва леко увеличаване на количествените показатели, което се дължи на стабилизираните позиции на Преработващата промишленост, а от 2003 г. се допълва и от Добивната промишленост. Необходимо е да се предприемат стабилизиращи мерки за превръщането на това увеличаване в трайна тенденция. Това не е самоцел, а стратегическа потребност от балансиране на икономическата структура на общината, от внасяне на липсващ елемент за нейната устойчивост и привлекателност.

Добивната промишленост е представена от ДОО "Черноморец" с. Черноморец – произвежда мраморни, гранитни и керамични изделия за строителството. Лесно реализира продукцията си в активните строителни пазари по крайбрежието, в т.ч. и борсовия пазар в Бургас.

Преработващата промишленост е представена от производство на хранителни продукти (главно рибо-преработка) и производство на дървен материал и изделия от него. През последните години се отбелязва спад в промишления риболов и преработката на рибни продукти[54]. За производството на дървен материал липсват конкретни данни, освен броя на наетите, който е почти 50% от тези в преработващата промишленост. Общата заетост в сектора (само 102 д.) илюстрира категорично скромните му мащаби.

Потенциал за увеличаване и разнообразяване на възможностите за заетост в общината е развитието на производства, които съчетават ново технологично равнище и оползотворяват местните ресурси. Такава роля би изиграл изграждането на малък Индустриален парк в с. Зидарово за привличане на инвестиции в мощности за преработка на земеделска продукция от района. Това не означава смяна на приоритетите, а създаване на повече възможности и намаляване на рисковете пред местната икономика.

[54] На територията на община Созопол функционира ЕТ "Рибекс" за преработка на рапани, както и цех "Созопол" на рибо-преработващата фабрика "Атлантик" ООД - Бургас. Други фирми, които работят в този подотрасъл са "Пасифик стар" АД и "Делта индъстри" ООД.

Изводи

- Водещо значение на сектора на услугите (туризма) в общинската икономика;
- Слабо участие на промишлеността в общинската икономика;
- Увеличаваща се разлика в развитието и качеството на живот между крайбрежието и вътрешността;
- Непълноценно използване на собствените ресурси;
- Увеличаване нивото на икономическо благосъстояние на населението в общината, но с темпове под средните за страната;
- Нарастване броя на наетите лица в общината;
- Преобладаващ дял на микро- и малките фирми, които са насочени към сектора на услугите (туризма);
- Голям процент само-наемане и ниска добавена стойност;
- Липса на достатъчно възможности за заетост;
- Недостатъчно добре развити производствено-търговски отношения с близко разположеният икономически, научен и административен център на Южното Черноморие – Бургас.

5.4. Туризъм

Туризмът е ключова характеристика в най-новата история на Созопол. Общината е основна дестинация по южното ни Черноморие, четвърта по обем на морския туризъм[55]. Созопол е с планирани[56], но все още нереализирани намерения за създаване на туристически новини, за качествени подобрения в основния продукт, за "курс към устойчив туризъм".

http://www.bulgariansearesorts.com/sozopol

Sozopol is great, charming town with a lot of various places where you can entertain yourself. I can't wait to be there again!

Созопол е страхотен, чаровен град с много и разнообразни места за забавления. Нямам търпение да се озова отново там!

[55] След Варна, Несебър и Балчик.
[56] Програма за развитие на туризма на територията на община Созопол за периода 2005-2008 година

Рекреационни ресурси

Доминиращите *природни туристически ресурси* на общината гравитират към морето. Созополското крайбрежие притежава както общите за цялото Черноморие условия и ресурси, така и специфика, придаваща му екзотика и допълнителна атрактивност. Цялата брегова ивица като че ли е създадена за отдих и рекреация – дълбоки, уютни заливи и плажни ивици се редуват с живописни силуети на клифови/скални участъци. Защитените територии, природните забележителности и зоните с разнообразен релеф във вътрешността са също фон, среда и потенциален ресурс за туризъм.

Състоянието на околната среда в активната туристическа зона е добро, като се изключи стихийното замърсяване с твърди битови и строителни отпадъци в районите на интензивно строителство и концентрирано присъствие на туристи. В допълнение към природните, общината разполага с ценни *антропогенни ресурси* (културно-историческото наследство), концентрирани в "Старинен Созопол". Значими за туризма културно-исторически факти са регистрирани из цялата територия на общината, но повечето от тях не са експонирани, т.е. те са само потенциален, но не и реален ресурс за туризъм.

На тази база, доминиращият морски ваканционен туризъм се обогатява от културно-познавателни и екологични "гарнитури", без все още да са развити като завършени самостоятелни продукти на алтернативен туризъм. Макар и с много по-скромни мащаби, ресурсите дават възможност за ловен и селски туризъм. През последните няколко години постепенно се развива и утвърждава продукта на странджанските села Индже Войвода и Вършило.

Туристическа индустрия

Туризмът е основната опора в икономиката на общината. Заедно със съпътстващите услуги (търговия, транспорт и комуникации), той формира около 65% от приходите и 50% от заетостта в общината. Самостоятелният принос на туризма (хотели и ресторанти) е съответно 34.4% и 30.6%. Основният продаван продукт е "морски ваканционен туризъм", допълнен и анимиран с културно-познавателни програми. Сезонното присъствие на потребители, утрояващи броя на местното население, е още неоползотворен фактор за активизиране на аграрния сектор и хранителната индустрия.

Както по цялото Черноморско крайбрежие, туристическата индустрия на Созопол следва трайна тенденция на бърз растеж през последните няколко години. Тази динамика е мотивирана с увеличени доходи и заетост, но поражда много спорни въпроси и тревоги. Безспорна е само констатацията за голямо количествено нарастване при незначително подобряване на ефективността (и другите качествени аспекти на предлаганите туристически продукти).

Поради липса на достатъчни и достоверни статистически данни обобщената статистическа картина на туристическата индустрия в община Созопол към 2004 г. е условна и твърде далеч от реалността.

Община Созопол - дейност на средствата за подслон

	мярка	общо	хотели	къмпинги	квартири
Средства за подслон	бр.	14	10	3	92
Легла	бр.	4900	4615	650	285
Леглоденонощия - капацитет	бр.	1065063	1030578	-	34485
Брой стаи	бр.	2138	2046	-	92
Реализирани нощувки общо	бр.	398948	318708	64476	15764
- от българи	бр.	81951	12172	54640	15139
- от чужденци	бр.	316997	306536	9836	625
Пренощували лица	бр.	42703	30035	9689	2979
- българи	бр.	12497	2233	7394	2870
- чужденци	бр.	30206	27802	2295	109
Използваемост	%	38	31	-	46
Приходи от нощувки общо	хил. лв.	7762	7385	269	108
- от чужденци	хил. лв.	7298	7238	54	6

** Източник: НСИ, 2004 г.*

Средства за настаняване

Установяването на количествените параметри на базата за настаняване е нерешена задача не само за община Созопол. По данни от националната статистика, към 2004 г. общината е разполагала с общо 4 900 легла/места в 14 хотела, 92 квартири и 3 къмпинга. Картината, представена в общинската стратегия (2000-2006 г.) е много по-различна:

> На територията на общината има ..... - общо около 32 000 легла, ... Тук функционират 4 хотела с 1869 легла и множество частни квартири. (към 1998 г.)

Най-сериозни усилия за актуалните параметри на средствата за настаняване са направени в *Общинската програма за туризъм (2005-2008 г.)*:

> По данни на община Созопол към 01.08.2004 г., на територията на общината има категоризирани 8 средства за подслон (1 200 легла) и 737 места за настаняване (4 200 легла). Освен тях в.с. Дюни разполага с 2300 легла. *(т.е. общо 7 700 легла)*
>
> Като се имат пред вид ниския процент на категоризираната леглова база, необхватната ведомствена база, интензивното строителство в гр. Созопол, с. Черноморец и местностите Червенка, Боджака, Св. Марина, Каваци и др., легловата база на територията на Община Созопол възлиза на около 45 – 50 хил. легла (по данни на МВР – 60 х.л.). От тях около 15 хил. легла са концентрирани в с. Черноморец и м. Червенка, а останалите около 35 хил. легла в и на юг от гр. Созопол.

Динамиката на ново строителство (изпреварваща бюрократичната категоризация) и преобладаващият дял на квартирите (нерегистрирани и често некатегоризирани) са сред основните причини за отсъствието на вярна/актуална база данни. Косвено, този проблем е "върхът на айсберга", наречен "стихиен туризъм".

Третирайки величините от туристическата програма за най-меродавни, те се приемат за база в настоящия план: около 15 000

легла в Черноморец – Червенка и 35 000 в Созопол-Равадиново-Дюни. Сравнен с този на прилежащите плажове, капацитетът на легловата база в с. Черноморец и гр. Созопол отдавна е надхвърлил логичните граници.

Плажът на с. Черноморец (38 852 м^2) е за 4860 души (по 8 м^2 на човек), а двата плажа на Созопол – "Централен" (18 022 м^2) и "Хармани" (40 000 м^2) могат да поемат 7 250 души общо.

Изводът от туристическата програма, че са необходими мерки за количествено ограничаване за сметка на качествено усъвършенстване на туристическите продукти се възприема и потвърждава и в настоящия план.

Това налага да се вземат мерки за ограничаване на курортното строителство и да се търсят възможности за увеличаване на приходите и конкурентноспособността чрез разширяване и усъвършенстване на техническата, туристическа и социалната инфраструктура.

Освен подчертаната аморфност на легловата база (много единични стаи, разпръснати в жилищния фонд), преобладава ниската категория (над 70% * и **) и лошо устроената и поддържана среда (улици, паркинги, зеленина, хигиена). Подобна база не позволява желаното удължаване на туристическия сезон. Преките възможности за алтернативни форми се основават на наличните конферентни зали (с общо 700 места), които макар и разпръснати, могат да станат база за конгресен/конферентен туризъм.

Туристическата инфраструктура като цяло не отговаря на възможностите на легловата база, което е един от факторите за относително ниската степен на използваемост (средно 38%).

Заведенията за хранене и развлечения съответстват на легловата база – както по категория, така и по капацитет. Созополските ресторанти са с призната привлекателност, но се отчита липсата на тематични (с малки изключения) и атракционни заведения. Като цяло, предлаганите дейности за свободното време са ограничени и едностранни. Обобщеният извод от досегашните сондажни проучвания констатира разминаване между представата и

очакванията за Созопол като град на културен туризъм и реално предлаганите допълнителни услуги.

Проучването на туристическото търсене в Програма за развитие на туризма 2005-2008 е своеобразно огледало и база за планиране на коригиращи мерки в развитието на сектора:

- Преобладаващата част от туристите (около 2/3) са със средни за страната си доход;
- Почти 60 % от чужденците са семейни туристи с 1, 2 или повече деца;
- Най- голям е относителният дял на германските туристи, втори – на туристите от Русия, Беларус и Украйна, а трети - делът на британците;
- Мотивите за избор на дестинацията: "хубавите плажове приятен климат"- 56.7 % от анкетираните, "умерени цени"- 43.3% и "интерес към страната и хората"- 37.8%;
- Готовност за отделяне на време за екскурзии и др. допълнителни дейности – от 2-4 дни, съответно сред 35% и 18% от анкетираните;
- Най-голям интерес към посещения на природни забележителности и феномени- 48.9% и посещения на български села в околността- 45.6%; съответно, към продукти за културно-познавателен, селски и еко-туризъм, хоби-туризъм и оздравителен туризъм;
- Курортите в Созополска община, вкл. гр. Созопол, *нямат ясно изразен и запомнящ се имидж*;
- Ключовите фрази, които най-точно характеризират имиджа на Созопол: "отлична храна в ресторантите" – 66.7%; "красиви плажове и слънце"- 50.0%; "интересен нощен живот"- 40.0%
- Най-належащите промени: *разнообразието от нощни заведения, търговската мрежа, подобряването на спортната база и съоръженията, както и чистотата в хотелите и частните квартири.*
- Предпочитан начин на организация на лятната ваканция: чрез пакетна ваканция на тур-оператор - 35.6%, чрез Интернет 26.7%, самостоятелно организирани пътувания - 16 %.

Туристическа политика

Созопол е в групата на общини с най-висока усвоеност на туристическите ресурси и най-развит туризъм[57]. Независимо от наличието на стратегически планов документ[58], като цяло, *туристическото предлагане в общината още няма ясно дефинирана маркетингова стратегия.* В пълна сила и тук се проявява синдрома на изпреварващи частни инвестиции и закъсняла/неадекватна публична намеса (в устройствено планиране, контрол и инвестиции в публична инфраструктура).

Критичните аспекти в развитието на общината като туристическа дестинация са разкрити в актуални предходни изследвания.

Извадки от Програма за развитие на туризма на територията на община Созопол, 2005-2008:

Институционална рамка: "Община-частен сектор" – неефективен контрол в/у незаконни обекти и дейност, ниска събираемост на таксите, слаб мониторинг на сектора, недостатъчен административен капацитет; "Координация на интересите на туристи и жители" – екстензивно развитие; слаб контрол в/у реда (шум), слабо обществено съзнание и информираност на туристите за местните обичаи; "Координация с държавните органи" – слаба координация, липса на прозрачност и диалог, слаб контрол, липса на ясна държавна политика;

Маркетинг на общината: "Продуктова политика" – едностранчив продукт, в критична фаза на привлекателност, прекомерна комерсиализация на плажовете, моно-продуктова евтина дестинация – навлиза в етап "насищане" (следва спад!); "Дистрибуция и комуникация" – няма единна информация (в т.ч. визуална), неясен имидж на дестинацията, не-координирана реклама, хаотично присъствие в Internet, непопуляризирана културна програма…

[57] Според Регионалната оперативна програма към Национален план за развитие.
[58] Програма за развитие на туризма на територията на община Созопол, 2005-2008;

Общината е решена да работи за създаване на всички зависещи от нея условия и предпоставки за развитие на икономически рентабилен, екологично щадящ и социално приемлив туризъм. В стремежа си към "водеща дестинация" с "модернизирана инфраструктура", общината възнамерява да създава партньорства за привличане на инвеститори и реализация на съгласувани проекти, водещи до повишена ефективност и конкурентноспособност на продукта. Именно това е основната стратегическа цел на общинската туристическа политика. За да се реализира, програмата залага на:

- Осигуряване на квалифициран персонал, способен да създава и предлага висококачествени продукти;
- Усъвършенстване на структурата на туристическия продукт и разширяване на територията му;
- Привличане на туристи от средната класа, проявяващи културно-познавателен интерес;
- Превръщане на общината във водеща дестинация за културния туризъм по Южното Черноморие;
- Подобряване на ефективността на управлението на отрасъла и на туристическите фирми;
- Привличане на нови крупни чуждестранни инвеститори с подобрен инвестиционен маркетинг на туризма;
- Повишаване на качеството на административните услуги, предоставяни на предприемачите и туристите;
- Осигуряване на благоприятна, здравословна и стимулираща развитието на туризма околна среда;

Този пакет от насоки/цели за туристическо развитие на общината са удачни и актуални. Към него би следвало да се добавят:

- Смяна на подхода от ограничаване на инвестиционния натиск към неговото "култивиране", подреждане и пренасочване на основата на актуализирани устройствени проекти и изпреварващо изграждане на адекватна инфраструктура (подобна насока не би могла да се реализира без адекватна позиция и принос на държавата);
- Паралелно с диверсификацията и увеличаването на териториалния обхват на туристическия продукт (включително и извън общината), туристическата политика да се интегрира с аграрната. Взаимният интерес е безспорен.

Изводи и насоки за развитие

- Община Созопол ще разчита основно на морския туризъм и в бъдещото си развитие;
- Количествено, туристическата база на общината е достигнала пределите на разумния капацитет на територията. Бъдещото развитие трябва да се фокусира върху качествените характеристики на туристическите продукти (разнообразие, стандарт, специфика) и средата;
- Сегашната туристическа индустрия страда от подчертана сезонност, едностранчиво предлагане, не-координирано информационно обслужване, сравнително ниска ефективност;
- Общината още няма консолидирана и ясна стратегия за развитие на туризма (въпреки наличието на програма). Зависимостта от държавата е висока, а тя също няма ясна стратегия;
- Общината има аспирации за адресиране и към елитните сегменти на туристическите пазари, но засега възможностите са само неконкретизирани идеи;
- Общината има потенциал и за алтернативни форми на туризъм (както по крайбрежието, така и във вътрешността). Необходима е координирана политика в няколко сфери – устройство на територията, инфраструктура, екология, инвестиционен маркетинг, туристически маркетинг;
- Почти всички туристически локализации на общината изпитват натиска на строителната експанзия. Инвестиционните инициативи могат и трябва да се пренасочат към други модели и към вътрешността;
- Въпреки богатството на природно и културно-историческо наследство, то не е използвано пълноценно. Необходима е активна политика по привличане на средства и ускорени действия по консервация, експониране и анимиране.

5.5. Аграрен сектор

Селското стопанство е било добре развито до началото на прехода, но сега е загубило голяма част от позициите и структурното си значение за икономиката на общината. Независимо от водните дефицити и засушаванията, природният комплекс е благоприятен за развитието на балансиран и ефективен аграрен сектор. В действителност, растениевъдството е моно-профилно а животновъдството - слабо и натурализирано. По-голяма част от земеделските земи пустеят, трайните насаждения (с изключение на

лозята) са почти изоставени, а хидро-мелиоративните съоръжения са разрушени.

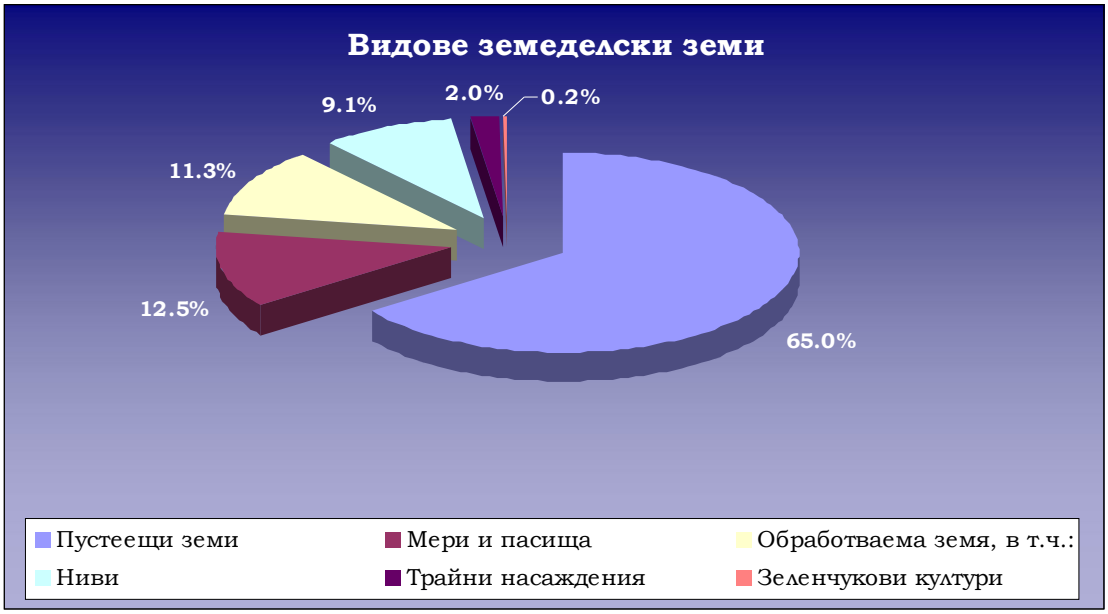
Растениевъдство

Земеделските земи заемат 251 982 дка и представляват 47.8% от общата площ на общината. Разпределението им по видове е както следва:

Земеделска земя в община Созопол през 2005 г.

Видове земеделски земи	дка
Земеделска земя общо	**251982**
Пустеещи земи	184481
Мери и пасища	35472
Обработваема земя, в т.ч.:	32029
Ниви	*25708*
Трайни насаждения	*5731*
Зеленчукови култури	*590*

**Източник: Общинска служба "Земеделие и гори" - Созопол*



Пустеещата земя заема тревожно голям дял от земеделските територии (73.2%). Включвайки мерите и пасищата (14.1 %), над 87% от земеделските земи не се обработват. *Обработваемите земи* имат дял от 12.7%,основно ниви (80.3%), трайни насаждения (17.9%) и малко зеленчукови култури – 590 дка (0.2 %). Земеделската земя е основно *частна собственост* и се стопанисва от арендатори, земеделски кооперации и частни стопани.

Основна култура е пшеницата, следвана от слънчоглед и ечемик. Първите три култури заемат 89.2 % от нивите (общо 25 708 дка). Фуражните култури са с незначителни площи. Добивите са около средните за съответните култури, стабилни и с добро качество. Преобладаващото производство е върху окрупнени площи, с добра агро-култура, но сравнително стар машинен парк. Пшеницата от района е утвърден търговски продукт с добра реализация, но както навсякъде, доходността на тази култура е ниска.

Площи и средни добиви от основни култури в община Созопол 2004-2004 г.

Култури	***Площи в дка***		***Средни добиви – кг/дка***	
	2004	**2005**	**2004**	**2005**
Пшеница	8460	13490	378	310
Ечемик	4060	4648	372	200
Маслодаен слънчоглед	4500	4800	143	170

**Източник: Общинска администрация - Созопол*

Трайните насаждения (общо 5 731 дка) са представени предимно от лозя (5 601 дка, в т.ч. 732 дка млади насаждения) и малко овощни градини. Лозовите насаждения са концентрирани в землищата на селата Габър, Зидарово, Крушевец, Присад, Равадиново и Черноморец. Овощни градини са останали само в землището на с. Зидарово (130 дка), и то предимно амортизирани. Разширяването на площите с трайни насаждения е възможно и необходимо.

Зеленчукопроизводството е представено от скромните 590 дка – предимно дини (50.8%) и пъпеши (25.4%). Разположено е основно в землищата на селата Зидарово, Извор и Росен. Производството от трайни насаждения и зеленчуци остава далеч под местния потенциал

и потребности, особено в туристическия сезон. Съхранената природна среда в района и гарантираният пазар (от туристическото присъствие) са чудесни предпоставки за развитие и на биологично земеделие (при възстановени възможности за напояване).

Хидромелиорации

На територията на Созополска община има изградени напоителни системи, включващи язовири, водохващания, канали, водопроводи, помпени станции. Трудно е да се направи цялостна оценка на сегашното им състояние, но важен е фактът, че те не се стопанисват и използват отдавна. Освен, че са унищожени и разграбени, част от съоръженията (водоеми и микро-язовири) вече представляват потенциална опасност.

Поливното земеделие е една от решаващите предпоставки за изграждане на ефективен и конкурентноспособен аграрен сектор. Поливните съоръжения и площи в общината би трябвало да се възстановят. Допълнителен мотив е създаването на шанс за устройването на "туристически чифлици" (навлизаща новост в туристическото предлагане) и развитието на биологично земеделие (и като част от туристическа анимация).

Животновъдство

Животновъдството е дребно, съсредоточено в частния сектор и полу-натурализирано[59]. Традиционни за общината са говедовъдството, овцевъдството и свиневъдството. В момента броят на отглежданите животни и производството на животинска продукция са намалели многократно в сравнение с годините преди прехода. Говедовъдството се развива изцяло в дребни (с1-3 крави) и няколко средни ферми (5-10 крави). Подобни са и характеристиките в отглеждането на останалите животни (овце, кози, прасета, птици). Те допълват фонда на малките натурални и полу-пазарни стопанства. Отсъствието на условия за спазване на хигиенните стандарти при пазарно-ориентирана продукция е стагниращ фактор за разширяване и специализация на тези стопанства.

Пчеларството също е застъпено и носи характеристиките на описаните по-горе производства – дребно, полу-натурално. Независимо от увеличаването на пчелните семейства (до 2 692 през

[59] Броят на животните към 2005 г. е както следва: говеда – 932, овце – 6111, кози – 4800, свине – 4021, птици – 10700, + 2692 пчелни семейства

2005 г.), отсъствието на близко предприятие за разфасовка и търговия с пчелни продукти[60], затруднява контрола върху качеството и пазарната им реализация.

Животновъдството е далеч от оптималния си капацитет. Продукцията се затваря в кръговете на натуралната микро-икономика. На този фон, основният извод е, че конкурентноспособността на аграрния сектор е ниска. Без целеви субсидии, фермерите не могат да постигнат себестойност, кореспондираща на изкупните цени на преработвателите. Последните носят риска на пазарната реализация и конкуренция. Те са ориентирът и корективът за производителите на суровини. Нереализирани резерви за повишаване на ефективността на сектора са научното обслужване, породният състав, агро-технологиите и агро-мениджмънта.

Научното обслужване на аграрния сектор е незадоволително. На територията на общината няма изградено научно звено. Секторът не разполага с мрежа от продуктови организации, защитаващи интересите на производителите. Изхождайки от сравнително ниската технологична съоръженост, сериозното изоставане от критериите за ефективност (налагани от преработвателите и пазарите), както и комплексните изисквания за качество на ЕС, укрепването на *организациите на производителите* се превръща в един от решаващите фактори за конкурентноспособността им в новите условия.

Пазар на земя

Транзакции

Пазарът на земеделски земи в общината е активен и атрактивен, особено за тези, купувани с цел промяна на предназначението и последващо застрояване. Търсенето е по-активно от предлагането. За земи с цел "застрояване" през 2005 г. са сключени 477 сделки за 1 975 дка земи[61]. Ценовият диапазон на сделките е от 2 000 до 240 000 лв./дка. Най-високи са цените в землището на гр. Созопол. Прогнозата е за възходящо развитие на този пазар при стабилизирани цени на високи нива.

[60] Както и за преработка на восък и производство на восъчни основи
[61] По данни от САПИ – система за агро-пазарна информация към МЗГ.

През същата година са сключени и 127 сделки за 2 439 дка земеделски земи с "*цел обработване*". Ценовият диапазон е от 150 до 1 000 лв./дка. Най-ниски са цените в с. Индже Войвода (150 – 300 лв./дка), а най-високи - в селата Зидарово, Крушевец, Равна гора и Росен. В повечето случаи купувачи са арендаторите и брокери. Собствениците очакват цената на земята да се повиши и затова излизат на пазара само при крайна необходимост от валоризиране на този капитал.

Арендни отношения

В община Созопол за 2005 г. са сключени 263 арендни договора за 2 437 дка земеделска земя от 20 арендатори. Най -много наета земя е отчетена в землищата на с. Росен и Габър. Преобладава натуралната рента 20–40 кг/дка зърно. Все още голяма част от собствениците на земеделски земи предпочитат да реализират собствеността си чрез получаване на рента, а не чрез покупко-продажба. Чрез получаването на доход от земята собственикът има възможност да реализира икономически собствеността си и в същото време да изчака по-добра пазарна цена на земята, за да я продаде.

Проблемът с разпокъсаната собственост е на дневен ред и в община Созопол. Необходимо е да се разширят административните и организационни облекчения за доброволното окрупняване на земеделските имоти и насърчаване на арендуването им.

Анкета за селското стопанство

Във връзка с разработването на общинския план за развитие, през м. януари, 2006 г. беше проведена *Анкета за проучване на отрасъл "селско стопанство".* Попълнени анкетни карти са представени само от селата Извор, Присад, Равадиново и Индже войвода. Въпреки ограничената представителност, отговорите се приемат като ценна актуална информация за характеристиките, състоянието и възможностите на сектора:

- *Земеделски структури* - преобладават арендаторите и наемателите, следвани от земеделски кооперации;
- *Възможности за алтернативни земеделски култури* (култивирани билки, маслодайни култури и др.) – потвърждават се от всички анкетирани;

- *Възможности за биологично земеделие* - потвърждават се от всички анкетирани;
- *Нормална агро-техника* (пълноценно торене, защита от болести, плевели и вредители) - прилага се само от 20-25% от производителите;
- *Структури в животновъдството* – 100% дребни фамилни стопанства;
- *Образователно равнище на фермерите* – като цяло, не е добро – специализирано висше образование имат само 12,5% от фермерите, 37 % са със средно и 38% - с основно;
- *Селскостопанската техника и оборудване* – при всички анкетирани машините са стари (средно над 15 г.), няма компютри и Интернет;
- *Възможности за напояване* от местни водоизточници – има такива според 50 % от земеделските производители.
- *На основният въпрос,* касаещ пречките за развитието на селското стопанство, производителите посочват два ключови фактора - *недостатъчни субсидии от държавата* и *недостиг на собствени финансови средства.*

Основни изводи

Положителните аспекти на аграрния сектор се изразяват в:

- Благоприятни почвено-климатични условия за отглеждане на характерните за общината земеделски култури;
- Високи цени и активно търсене на селскостопански земи;
- Изявен интерес към създаване на лозови масиви.

Неблагоприятните страни са:

- Слабо, разпокъсано и неефективно животновъдство (натурализирано);
- Неефективно производство, нарушена връзка между наука, производство и пазар;
- Ниско ниво на организираност на производителите, липса на действени организационни структури на местно ниво;
- Висок дял на пустеещите земи - 73.2%;
- Агресивен пазар на земи, купувани с цел "промяна на предназначението";
- Унищожено поливно земеделие;
- Голям брой разнородни собственици и ползватели на земеделски имоти;
- Амортизирана селскостопанска техника;

- Недостиг на субсидиране и достъпни кредитни линии за горива, торове, препарати;
- Неоползотворени възможности по програма САПАРД;
- Лош мениджмънт и стихийност в производството.

Перспективите за развитие на селското стопанство са в сферата на:

- Възстановяване на напоителните системи и напоителните полета;
- Възстановяване на зеленчукопроизводството;
- Създаване на масиви от овощни градини и лозя;
- Доставка на съвременни земеделски машини и технологии;
- Изграждане на съвременни животновъдни ферми;
- Подобряване на научното обслужване, информираността и културата в сектора;
- Подобряване на пазарната инфраструктура;
- Укрепване на организациите на производителите;
- Стимулиране на биологичното земеделие – повишаване на осведомеността, запознаване с нормативната база, научните постижения и добрите практики;
- Интегриране на аграрния сектор с туризма – по линия на потребление на продуктите, инфраструктурите, експонирането на ферми и технологии (като част от познавателен туризъм по специални интереси и рекреация);
- Развитие на малките населени места чрез създаване на алтернативна заетост и изграждане на инфраструктура за задържане на населението.

5.6. Горско стопанство

Горският фонд на община Созопол[62].(25 852[62] ха) се стопанисва от *Държавно лесничейство (ДЛ) "Бургас"*(10 011.3 ха), *ДЛ "Ново Паничарево"* (8 248.7 ха) и *Държавна дивечовъдна станция "Ропотамо"* (7 592.6 ха). Най-значителните площи от горския фонд са в землищата на с.с. Индже Войвода (23.8%), Вършило и Габър (по 10.3%).

Преобладаващият релеф на заетите от гори терени е хълмист и хълмисто предпланински. Това е поясът на равнинно-хълмистите дъбови гори (0 до 500 м.н.в.). С изключение на югозападната част на територията, хидрографската мрежа е слабо развита. Водосборите са с подчертано сезонен отток, без пороен характер. Около 5% от площта на горския фонд е ерозирана (главно площна ерозия). Част от тези площи са залесени с иглолистни култури и ерозионните процеси са овладени.

От естествено растящите, най-широко разпространение имат *широколистните издънкови гори*[63]. Чрез залесяване са създадени насаждения от иглолистни и широколистни видове[64]. В крайречните и лонгозни гори растителността е главно от тополови и ясенови насаждения и култури.

Преобладаващото стопанско ползване на горите е за добив на дървесина[65] за преработка и дърва за огрев. Останалата част от горския фонд се заема от *противоерозионни гори и земи* (в т.ч. защитна еднокилометрова крайбрежна ивица на Черно море), *вододайни зони, рекреационни гори* (лесопарк "Созопол"), *семепроизводствени насаждения, географски култури, гори и земи в защитени територии* (природните забележителности "Нос Агалина" и "Водениците", защитените местности "Стария сват", "Устие на р.Изворска", "Раков дол" и "Тясна река").

---

[62] За разработване на раздела "Горско стопанство" е ползвана информация от действащите лесоустройствени проекти на ДЛ "Бургас" (2004 г.), ДЛ "Ново Паничарево" (1997 г.) и ДДС "Ропотамо" (2002 и 2004 г.).

[63] От благун, цер, келяв габър, зимен дъб, космат дъб, мъждрян и др.

[64] Черен бор, бял бор, благун, цер, космат дъб, червен дъб, сребролистна липа, брекиня, акация и др

[65] Произвежда се едра иглолистна дървесина, фурнирна дървесина, липова дървесина и др

Разпределението на горския фонд на общината по землища е следното:

(ха)

№	Землище	ДЛ "Бургас"	ДЛ "Ново Паничарево"	ДДС "Ропотамо"	Общо (3+4+5)	%
1	2	3	4	5	6	7
1.	с.Вършило	2666,1	-	-	2666,1	10,3
2.	с.Габър	2161,8	-	510,9	2672,7	10,3
3.	с.Зидарово	1418,8	-	954,7	2373,5	9,2
4.	с.Извор	145,6	-	1425,6	1571,2	6,1
5.	с.Индже Войвода	-	6114,9	13,5	6128,4	23,8
6.	с.Крушевец	-	2133,8	306,9	2440,7	9,4
7.	с.Присад	52,1	-	448,8	500,9	1,9
8.	с.Равадиново	399,1	-	986,2	1385,3	5,4
9.	с.Равна гора	49,9	-	1250,0	1299,9	5,0
10.	с.Атия	-	-	-	-	-
11.	с.Росен	1582,9	-	99,3	1682,2	6,5
12.	гр.Созопол	774,2	-	1596,7	2370,9	9,2
13.	с.Черноморец	760,8	-	-	760,8	2,9
	Обща площ:	**10011,3**	**8248,7**	**7592,6**	**25852,6**	**100,0**

Основните насоки на организация на горското стопанство в община Созопол са предвидени в лесоустройствените проекти на стопанисващите лесничейства - съобразно функционалното предназначение на групите гори.

Основни констатации и изводи:

- Територията на община Созопол е с по-висока лесистост от средната за страната;
- Общината разполага със значителни по площ защитни и рекреационни гори;
- Дърводобивът и лесокултурните мероприятия в горския фонд осигуряват работа на част от местното население;

- Няма единно стопанисване на горския фонд на общината (стопанисва се от две лесничейства и дивечовъдната станция "Ропотамо");
  - Наличие (макар и ограничени) на проявления на водната ерозия. Реална е заплахата от незаконна сеч, развитие на ерозионни процеси в засегнатите горски масиви;
  - Извършването на предвидените в лесоустройствения проект залесявания и реконструкции на насажденията ще се отрази положително както върху екологичните, така и върху стопанските и естетическите аспекти на горския фонд;
  - Правилното извеждане на отгледаните и санитарни сечи ще подобри качеството на горите и здравословното им състояние.

5.7. Бюджетно осигуряване

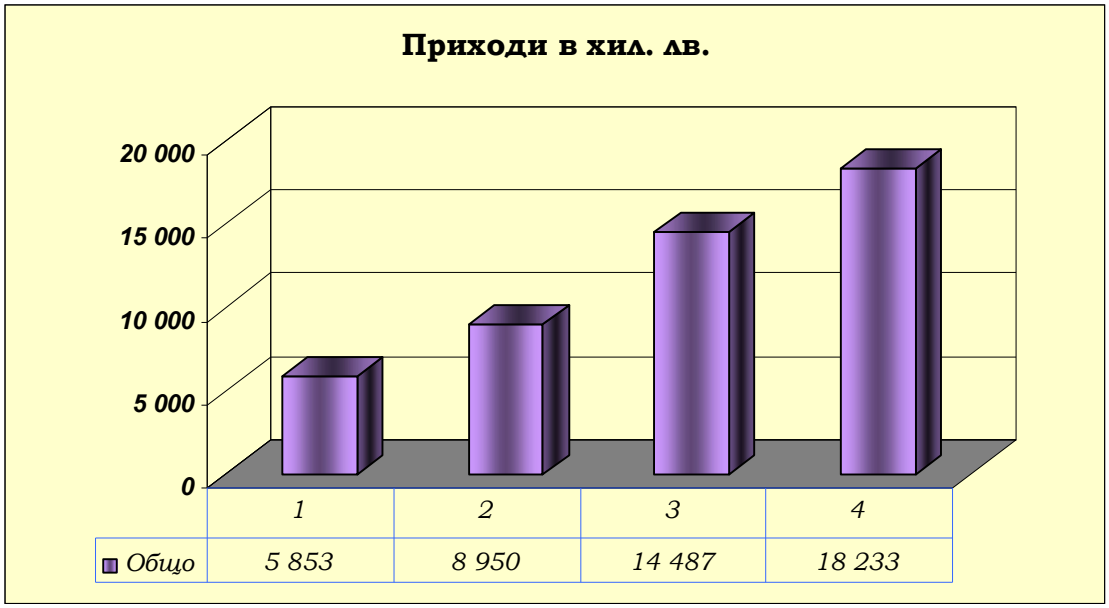
Анализът на бюджетното осигуряване на община Созопол за периода 2004 – 2007 г. е изготвен въз основа на данните за изпълнението на бюджета за този период, както и въз основа на анализа на Българската асоциация за кредитен рейтинг за периода 2003 – 2006 г. Анализът на бюджетното осигуряване включва следните елементи:

- Анализ на приходите;
- Анализ на разходите;
- Анализ на оперативния бюджетен баланс.

5.7.1. Анализ на приходите

В следващите таблица и графика са представени обемът и структурата на приходите за анализирания период от общия бюджет, както и тенденциите в бюджетното осигуряване:

Приходи в хил. лв.	**2004**		**2005**		**2006**		**2007**	
1	2		3		4		5	
Общо	**5 853**	**100%**	**8 950**	**100%**	**14 487**	**100%**	**18 233**	**100%**
Данъчни приходи – имуществени данъци, акцизи, в/у доходите на физ. лица, други данъци	463	8%	1 397	16%	2 323	16%	3 848	21%
Неданъчни – от собственост, общински такси, глоби и админ. наказания, приходи от продажби на общинско имущество, други неданъчни приходи	2 441	42%	2 841	32%	3 719	26%	4 843	27%
Субсидии от държавния бюджет – обща допълваща субсидия, обща изравнителна субсидия, субсидия за капиталови разходи, държавен трансфер по ЗОДФЛ	2 334	40%	3 789	42%	6 172	43%	5 792	32%
Трансфери от/за бюджетни/извън бюджетни сметки, заеми, финансиране на дефицита/излишъка	615	10%	923	10%	2 273	16%	3 750	21%



**Източник – собствено представяне според информация от община Созопол*

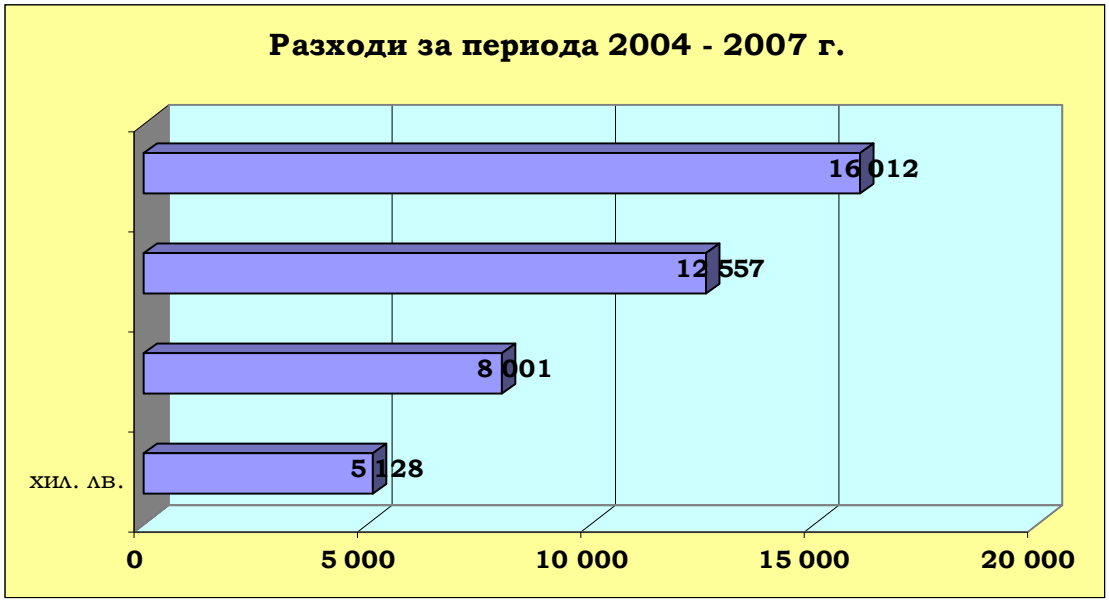
Изводи:

- Наблюдава се ръст на приходите за периода 2004 – 2007 г.
- Нарастването на приходите е променливо спрямо предходна година (2005 г. спрямо 2004 = 53%, 2006 г. спрямо 2005 г. = 62%, 2007 г. спрямо 2006 г. = 25%), което е показател за относителна нестабилност.
- Наблюдава се намаляване в приходите от субсидии за сметка на увеличение на тези от трансфери и заеми.

5.7.2.Анализ на разходите

Бюджетните разходи се отчитат в няколко функционални сфери, свързани с дейностите на общината. Що се отнася до община Созопол, то най-важните сфери са образование и жилищно строителство и опазване на околната среда. Следващите таблица и графика отразяват разходите на общината за периода 2004 – 2007 г. по функции.

Разходи в хил. лв.	2004		2005		2006		2007	
1	2		3		4		5	
Общо	**5 128**	**100%**	**8 001**	**100%**	**12 557**	**100%**	**16 012**	**100%**
Общи държавни служби	1 260	24.57 %	1 590	19.87 %	2 006	15.98 %	2 438	15.23 %
Отбрана и сигурност	73	1.42%	122	1.52%	118	0.94%	408	2.55%
Образование	1 650	32.18 %	1 826	22.82 %	2 077	16.54 %	2 358	14.73 %
Здравеопазване	25	0.49%	30	0.37%	37	0.29%	47	0.29%
Социално осигуряване	67	1.31%	119	1.49%	262	2.09%	256	1.60%
Жилищно строителство, БКС и опазване на ок. среда	1 199	23.38 %	3 181	39.76 %	6 275	49.97 %	7 774	48.55 %
Почивно, културно и религиозно дело	321	6.26%	363	4.54%	527	4.20%	677	4.23%
Икономически дейности и услуги	533	10.39 %	768	9.60%	1 254	9.99%	2 053	12.82 %
Разходи за лихви		0.00%	2	0.02%	1	0.01%	1	0.01%



**Източник – собствено представяне според информация от община Созопол*

Изводи:

- Променливостта на разходите е почти съизмерима с тази на приходите ((2005 г. спрямо 2004 = 56%, 2006 г. спрямо 2005 г. = 57%, 2007 г. спрямо 2006 г. = 27%).
- Разходите за жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда формират основния дял от общите разходи – средно около 40% за периода.
- Разходите за жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда са нараснали повече от 5 пъти за анализирания период.
- Разходите за образование намаляват в процентно отношение спрямо общите разходи.

Разходите на общината могат да бъдат анализирани и по елементи. Общата картина за периода е представена в следната таблица:

Разходи в хил. лв.	**2004**		**2005**		**2006**		**2007**	
1	2		3		4		5	
Общо	**5 128**	**100%**	**8 001**	**100%**	**12 557**	**100%**	**16 012**	**100%**
Административни разходи	2 532	49.38 %	3 191	39.88 %	4 388	34.94 %	5 696	35.57 %
Общински субсидии	24	0.47%	49	0.61%	86	0.68%	118	0.74%
Капиталови разходи	613	11.95 %	2 515	31.43 %	5 549	44.19 %	7 334	45.80 %
Други разходи	1 959	38.20 %	2 246	28.07 %	2 534	20.18 %	2 864	17.89 %

**Източник – собствено представяне според информация от община Созопол*

Изводи:

- Наблюдава се значително увеличение в капиталовите разходи – почти 10 пъти за периода.
- Обратно на капиталовите разходи, административните и другите разходи са намалели в процентно съотношение спрямо общите.

5.7.3. Оперативен бюджетен баланс

Оперативните баланси представляват реалистичен измерител на кредитоспособността на общината. Оперативен дефицит е налице, когато текущите разходи надвишават текущите приходи. Това може да се случи, дори когато имаме балансиран годишен бюджет, тъй като еднократни приходни източници могат да бъдат използвани за допълване на текущите приходи. Следващата таблица съдържа информация, която показва възможността на общината да посрещне задълженията си към своите кредитори и да осигури допълнителен ресурс за капиталови разходи.

В лева	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Текущи приходи	2 023 370	2 352 930	3 501 111	5 754 387
Текущи разходи	1 976 968	2 547 313	3 365 315	4 582 160
Плащания по лихви			1 652	897
Оперативен бюджетен баланс	**46 402**	**-194 383**	**135 796**	**1 172 227**

**Източник – община Созопол*

Въз основа на горепосочените данни и задълбочен анализ Българската агенция за кредитен рейтинг (БАКР) е извършила оценка на инвестиционния кредитен рейтинг на община Созопол. Направените констатации са следните:

БАКР присъжда дългосрочен инвестиционен кредитен рейтинг на община Созопол „А-„ и краткосрочен „А-1”. Оценката е равнозначна на висока способност за посрещане на финансовите задължения и нисък кредитен риск, много добра ликвидност в краткосрочен аспект и наличие на чувствителност към външни фактори.

В сравнителен план със средните за страната и групата общини със сходен брой население община Созопол отчита многократно по-високи приходи от глава на населението. Общината генерира излишък от местни дейности през анализирания период, като местните приходи отчитат ръст от близо четири пъти за периода 2003 – 2006 г. Нарастването на приходната база позволява разширяване на инвестиционната програма на общината, което от своя страна ще благоприятства цялостното икономическо развитие на територията й.

5.8. Анализ и оценка

Силни страни	Слаби страни
Селищна структура и урбанизационни процеси • Средното отстояние между населените места е около 5 км, което е добра предпоставка за формиране и функциониране на една жизнена териториално-селищна общност • Като физическа структура, селищната мрежа е сравнително добре развита, балансирана тъкан върху цялата територия на общината.	**Селищна структура и урбанизационни процеси** • Формират се два района с контрастни различия – "крайбрежен" и "вътрешност" • Периферното разположение на общинския център, ниският клас пътища и липсата на "мрежови" пътни връзки, затрудняват достъпността му от централната и югозападната част на общината. • В селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваща жизнена кариера на млади хора.
Икономическо развитие • Богати туристически ресурси (природни и антропогенни) и близост до областен център с добра достъпност по суша, въздух и вода. • Цялостното нарастване в броя на наетите лица в общината и увеличаване нивото на икономическо благосъстояние на населението в общината.	**Икономическо развитие** • Община Созопол се развива с темпове, значително под средните за страната. • Голям процент само-наемане и ниска добавена стойност. • Селското стопанство непрекъснато свива своя принос към икономиката на общината.
Промишленост	**Промишленост** • Недостатъчно добре развити производствено-търговски отношения с близко разположеният икономически, научен и административен център на

	Южното Черноморие – Бургас. • Слабо участие на промишлеността в общинската икономика. • Непълноценно използване на собствените ресурси.
Туризъм • Общината има потенциал за алтернативни форми на туризъм (както по крайбрежието, така и във вътрешността). •	**Туризъм** • Количествено, туристическата база на общината е достигнала пределите на разумния капацитет на територията. • Сегашната туристическа индустрия страда от подчертана сезонност, едностранчиво предлагане, не-координирано информационно обслужване, сравнително ниска ефективност. • Общината още няма консолидирана и ясна стратегия за развитие на туризма (въпреки наличието на програма). • Почти всички туристически локализации на общината изпитват натиска на строителната експанзия. • Въпреки богатството на природно и културно-историческо наследство, то не е използвано пълноценно.
Аграрен сектор • Благоприятни почвено-климатични условия за отглеждане на характерните за общината земеделски култури. • Високи цени и активно търсене на селскостопански земи.	**Аграрен сектор** • Слабо, разпокъсано и неефективно животновъдство (натурализирано). • Неефективно производство, нарушена връзка между наука, производство и пазар.

• Изявен интерес към създаване на лозови масиви.	• Ниско ниво на организираност на производителите, липса на действени организационни структури на местно ниво. • Висок дял на пустеещите земи - 73.2%. • Агресивен пазар на земи, купувани с цел "промяна на предназначението". • Унищожено поливно земеделие. • Голям брой разнородни собственици и ползватели на земеделски имоти. • Амортизирана селскостопанска техника. • Недостиг на субсидиране и достъпни кредитни линии за горива, торове, препарати. • Лош мениджмънт и стихийност в производството.
Горско стопанство • Територията на община Созопол е с по-висока лесистост от средната за страната. • Общината разполага със значителни по площ защитни и рекреационни гори. • Дърводобивът и лесокултурните мероприятия в горския фонд осигуряват работа на част от местното население.	**Горско стопанство** • Няма единно стопанисване на горския фонд на общината. • Наличие (макар и ограничени) на проявления на водната ерозия. Реална е заплахата от незаконна сеч, развитие на ерозионни процеси в засегнатите горски масиви.
Бюджетно осигуряване • Общината генерира излишък от местни дейности през анализирания период, като местните приходи отчитат	**Бюджетно осигуряване** • Разходите за образование намаляват в процентно отношение спрямо общите разходи.

ръст от близо четири пъти за периода 2003 – 2006 г. • В сравнителен план със средните за страната и групата общини със сходен брой население община Созопол отчита многократно по-високи приходи от глава на населението. • Нарастването на приходната база позволява разширяване на инвестиционната програма на общината, което от своя страна ще благоприятства цялостното икономическо развитие на територията й. • Висока способност за посрещане на финансовите задължения и нисък кредитен риск, много добра ликвидност в краткосрочен аспект и наличие на чувствителност към външни фактори.	

6. SWOT анализ

SWOT анализът е широко популярна техника от стратегическото управление. Анализът разглежда четири фактора, които идентифицират проекта, продукта или организацията за които са приложени.

	Положително влияние	**Отрицателно влияние**
Вътрешна среда	**Плюсове**	**Минуси**
Външна среда	**Възможности**	**Опасности**

- Плюсове (**S**trengths)
- Минуси (**W**eaknesses)
- Възможности (**O**pportunities)
- Опасности (**T**hreats)

Настоящият SWOT анализът цели да определи дали събраната информация показва, че нещо може да подпомогне постигането на поставените цели или идентифицира пречки, които трябва да се преодолеят или минимизират, за да се постигнат желаните резултати.

6.1. Силни страни на община Созопол

- Благоприятно местоположение, с достъп до море и непосредствена близост до областния център – Бургас с възможности за транспортни връзки по суша, вода и въздух;
- Благоприятна климатична и природо-географска характеристика, създаваща предпоставки за развитието на туризма, селското и горско стопанства;
- Наличие на много защитени територии, природни забележителности, атрактивни ландшафти;
- Наличие на богато КИН и неотразима привлекателност на Старинен Созопол – национален резерват;
- Богат културен календар с възможност за включване в анимацията на туристически продукти;
- Съхранена природна среда – преобладаващ екологичен баланс;
- Сравнително добре развита инфраструктура в общинския център и курортните селища;

- Сравнително благоприятна възрастова структура и нарастващо благосъстояние на населението;
- Развита туристическа индустрия, стабилен структурен отрасъл, опора за бъдещо развитие на общината;
- Наличие на пристанища – яхтени и пасажерско;
- Висок кредитен рейтинг на общината, позволяващ разширяване на инвестиционната програма и цялостното икономическо развитие.

6.2. Слаби страни на община Созопол

- Висока степен на емиграция на квалифицирана работна ръка;
- Недостатъчна степен на интеграция на малцинствата и хората в неравностойно положение и социални услуги;
- Преобладаващ сезонен характер на доходите на населението и силна зависимост от туризма;
- Малък дял на приходите и заетостта в индустрията и липса на производства с висока добавена стойност;
- Неоползотворени възможности за развитие на аграрния и горския сектори, рибарството и аквакултурите в общината;
- Остаряла и амортизирана инфраструктура извън общинския център;
- Изолация на вътрешните части на общината поради лоша транспортна инфраструктура;
- Липса на средообразователни учебни заведения;
- Неоползотворен туристически ресурс и КИН като възможност за генериране на доходи;
- Висока степен и безразборност при застрояване на крайбрежната ивица;
- Едностранчиви производствено-търговски отношения с прилежащия областен център – Бургас;
- Недостатъчно използване на възможностите за привличане на инвестиции и външно финансиране, вкл. от донорски програми;
- Недостатъчен административен капацитет за подготвяне на качествени проекти;
- Слаба екологична култура и мотивация на населението за опазване на околната среда.

6.3. Възможности

- Развитие на общината като атрактивен туристически и културен център на южното Черноморие;
- Създаване на алтернативни форми на туризъм във вътрешността на общината;
- Създаване на предпоставки за привличане и задържане на висококвалифицирани кадри в областта на туризма, земеделието и административните услуги;
- Развитие на модерни и базирани на знания аграрен и горски сектори, рибарство и аквакултури;
- Оползотворяване на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС чрез партньорства и качествени проекти;
- Прилагане на добри европейски практики за постигане на икономически растеж, конкурентноспособност на икономиката, социално сближаване и трансгранично сътрудничество.

6.4. Заплахи

- Забавена финансова децентрализация;
- Забавяне изграждането на инфраструктурата в съответствие с европейските стандарти;
- Неподготвеност на икономическите субекти за силната конкуренция на европейските продукти и услуги;
- Забавяне развитието на административен капацитет за усвояване на средствата от Европейския съюз;
- Забавяне интеграцията на малцинствата и хората в неравностойно положение;
- Влошаване на общото екологично състояние на общината, вкл. крайбрежната ивица и природните резервати.

II. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОЗОПОЛ

1. Визия за развитие на общината

При актуализацията на Общинския план за развитие на община Созопол за периода 2007 – 2013 г. са взети под внимание условията и предпоставките, необходими за постигане на устойчиво и балансирано регионално развитие в съответствие с икономическите, социални и екологични аспекти.

Актуализираният план е съобразен с целите и приоритети на регионална политика на Европейския съюз, както и добрите практики при преструктуриране на техническата, икономическа и социална инфраструктура. Заложените в актуализирания общински план за развитие цели и приоритети съответстват на националните стратегически документи – Националната стратегическа референтна рамка, шестте Оперативни програми, Програмите за развитие на селските райони, рибарството и аквакултурите, както и Националния план за развитие на Република България 2007 - 2013 г. и Областния план за развитие на Бургаска област за същия период.

Визията, целите и приоритетите за развитие на община Созопол се базират на извършения SWOT анализ, който взима под внимание многото и различни вътрешни и външни фактори и максимизира потенциала на силните страни и възможностите. Целта е да се стимулира социално-икономическото развитие на общината, да се осигури конкурентноспособност в контекста на членството на България в ЕС, както и да се повишат доходите и жизнения стандарт на населението.

В резултат на извършения обстоен анализ на съществуващата ситуация и определените общи насоки за развитие, е формулирана цялостната *визия за развитие на община Созопол,* а именно:

Община Созопол – водеща туристическа и културна дестинация на Южното Черноморие, просперираща зона на устойчиво икономическо, екологично и социално развитие.

2. Стратегически цели и приоритети

2.1. Стратегически цели

Главната стратегическа цел е формулирана въз основа на нуждите и възможностите на общината за използване на целия наличен потенциал за подобряване на стандарта на живот на нейните жители, а именно:

Изграждане на устойчива икономика, постигане на висок жизнен стандарт и съхраняване на екологичния баланс за превръщане на община Созопол във водеща туристическа и културна дестинация на Южното Черноморие.

Общинската стратегия предвижда три стратегически цели за приближаване до визията за развитие на община Созопол. Всяка от тези стратегически цели е съобразена с националните стратегически документи за развитие за периода 2007 - 2013 и включва набор от приоритети, които съвместно водят до постигането им. В рамките на всеки от приоритетите са определени специфични цели, които се очаква да бъдат постигнати чрез съвместното изпълнение на всички мерки към съответния приоритет.

Стратегическата част на общинската стратегия за развитие е разработена като комплекс от взаимообвързани и взаимодопълващи се стратегически цели, приоритети, конкретни цели и мерки.

Стратегическа цел 1 – **Създаване на условия за ускорено и устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инфраструктурата и развитие на човешкия потенциал.**

Стратегическа цел 2 – **Превръщане на община Созопол във водеща туристическа и културна дестинация на Южното Черноморие, със развити сектори Земеделие, Риболов и Аквакултури.**

Стратегическа цел 3 – **Повишаване стандарта на живот на населението и съхраняване на околната среда.**

Първата стратегическа цел предвижда изпълнението на конкретни мерки, които ще окажат положителен ефект върху всички сектори на икономиката на общината и ще доведат до цялостно подобряване на нейните параметри в съответствие с общоевропейската политика за регионално развитие. За постигането на устойчиво и балансирано икономическо развитие ще допринесат дейностите за преструктуриране на основните икономически отрасли, стимулиране на заетостта и преодоляване на нейния сезонен характер, повишаване на квалификацията на персонала и административния капацитет, подобряване на техническата, социална и бизнес инфраструктура за привличане на нови инвестиции.

Втората стратегическа цел е свързана с използването на конкурентните предимства на общината – богато културно-историческо наследство, потенциал за развитие на селското стопанство и прилагане на алтернативни форми на туризъм, възможностите за развитие на секторите Рибарство и Аквакултури. Изпълнението на конкретни мерки в тези сфери ще доведе до повишаване на тема на икономически растеж, намаляване на безработицата и повишаване на стандарта на живот на територията на цялата община. От съществено значение за постигане на конкретни резултати в това направление са партньорството между административния сектор, бизнеса и социално-икономическите партньори.

Третата стратегическа цел обуславя комплексното развитие на общината, което включва не само жизнената среда, но постигането на екологичен баланс. Към тази цел принадлежат усилията за подобряване на стандартите в социалния сектор (образование, култура, спорт, здравеопазване, социални грижи и т.н.). От друга страна подобряване качеството на околната среда ще допринесе за повишаване на качеството на живот и повишаване интереса за инвестиции в екологично-чисти производства и сектори.

2.2. Приоритети

За постигане на така формулираните стратегически цели, са определени и следните основни приоритети за развитие на община Созопол за периода 2007 – 2013 г.:

***Приоритет 1:* „Повишаване на конкурентноспособността и диверсифициране на икономиката"**

***Приоритет 2:* „Развитие на селското и горското стопанство, рибарството и аквакултурите"**

***Приоритет 3:* „Модернизиране на базисната инфраструктура и опазване на околната среда"**

***Приоритет 4:* „Развитие на човешките ресурси и повишаване на административния капацитет"**

Целта при определяне на приоритетите е да се идентифицират основните направления за развитие, върху които да работи общинската администрация в партньорство с бизнеса и социално-икономическите партньори. Отделните приоритети, специфични цели и мерки си кореспондират за постигане на максимален ефект по отношение на всички аспекти на устойчивото развитие – икономика, човешки капитал и околна среда.

Формулирани по този начин, основните приоритети за развитие на община Созопол за периода 2007 – 2013 г. съответстват на националните политики в отделните сектори, заложени в европейските и национални стратегически документи.

ПРИОРИТЕТ 1:
„ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТТА И ДИВЕРСИФИЦИРАНЕ НА ИКОНОМИКАТА”

Осигуряването на стабилен и траен икономически растеж изисква създаване на повече и по-добри работни места и акцентиране върху икономика на знанието, насърчаване на иновациите и оптимизиране на човешкия капитал.
Диверсифициране на икономическите дейности от своя страна ще създаде необходимите предпоставки за осигуряване на алтернативни форми на заетост, чрез които да се преодолее сезонния й характер, както и за привличане на повече инвестиции и външно финансиране.

Специфична цел 1.1. „Създаване и развитие на благоприятна бизнес среда”

Развитието на благоприятна бизнес среда е основна движеща сила на конкурентноспособността и заетостта. Тя е двигател на икономическия и социален прогрес. За постигане на целта съществено значение има прилагането на различни иновативни дейности и насърчаването на развитието на предприятията на базата на знанието и високите технологии. Всеки сектор от бизнеса, от производството и услугите е засегнат от иновациите, включително и традиционните производства. Предприемачеството и иновациите са важен приоритет на институционално и бизнес ниво, а развиването на бизнес от млади хора е ключът към постигане на успех в тази насока.

Мярка „Подобряване на инфраструктурата в подкрепа на бизнеса”

Основни проекти

- Разработване на програма за изграждане на бизнес и информационна инфраструктура за обслужване на бизнеса, туристите и гражданите на общината;
- Изграждане на местен бизнес-център;
- Изграждане на летище за малки самолети в Равна гора на мястото на предишното селско-стопанско летище

- Доизграждане на инфраструктурата на информационното общество;
- Развитие и предоставяне на он-лайн услуги - от общинска администрация за бизнеса и населението.

Мярка „Създаване на условия за развитие на високотехнологична и развойна дейност”

Основни проекти

- Проучване на потенциални инвеститори във високотехнологични производства и дейности;
- Изготвяне на стратегия за привличане на инвеститори;
- Проектиране и изграждане на малък Високотехнологичен парк около гр. Созопол;
- Установяване на връзки с “научния сектор” на област Бургас (свързан с развитието на набелязаните високотехнологични производства);
- Насърчаване развитието на публично-частно партньорство за развитие и трансфер на нови технологии.

Мярка „Участие в клъстери и бизнес мрежи”

Основни проекти

- Проучване на възможностите и изготвяне на проекти за създаване на клъстери в туризма, морската индустрия, селското стопанство и преработвателната промишленост;
- Развитие на инфраструктурата за създаване и обслужване на клъстери;
- Създаване на предпоставки за ефективно взаимодействие между администрацията, бизнеса и социално-икономическите партньори в сектора;
- Изграждане на клъстер “Туризъм”;
- Включване в регионален клъстер “Морска индустрия”;
- Включване в регионален клъстер “Храни“.

Специфична цел 1.2. „Развитие на устойчив и ефективен туризъм”

Община Созопол разполага с всички предпоставки за развитие на туристически дейности – благоприятно географско местоположение, богато културно-историческо наследство, множество защитени територии. С цел оптимално използване на наличните ресурси, е необходимо прилагането на алтернативни форми на туризъм, които да допринесат за преодоляване на сезонния характер на туристическите услуги и цялостно икономическо развитие. Необходими са и по-активни мерки за популяризиране на възможностите за почивка в комбинация със спорт и рекреативни дейности. Основната задача на общинската администрация е да съхрани и доразвие наличната инфраструктура и да създаде условия за развитие на целогодишен туризъм.

Мярка „Развитие на целогодишен туризъм”

Основни проекти

- Актуализация на общинската Програма за развитие на туризма;
- Изработване на общ устройствен план на общината и специализирана устройствена схема за развитие на туризма;
- Създаване на общинска програма за алтернативен туризъм;
- Маркетингово проучване на подходящи локализации за изграждане на “туристически чифлици”
- Провеждане на нови културни прояви – „Празници, посветени на Георги Минчев”, „Празници на морето”, „Миден и рибен фестивал”, „Кулинарен фестивал”, „Децата са творци” и др.
- Изготвяне на актуални програми за празничните обичаи и обреди в селата;
- Устройване на “улица на занаятите”, организиране на Панаир на местните занаяти;
- Разработване на туристически продукт “фестивален туризъм”, включващ патронни празници (Св. Марина, Св. Николай), кукерски празници (Черноморец, Зидарово), панаир на дините и пъпешите (Извор) и др.;
- Създаване на организация за развитие на конгресен туризъм;
- Организиране на школи към читалищата (народни танци и песни, художествени занаяти и др.) и предлагането им като туристически продукт;

- Включване на атрактивни събития от културния календар на общината в тур-операторски пакети (събори, фестивали и народни обичаи, демонстрирани от читалищни трупи);
- Разработване на маршрути, подготовка и провеждане на турнири по туристическо ориентиране (Медни рид, Росен баир, Извор, Крушевец);
- Организиране и провеждане на турнири по плуване, гребане, сърф, подводен риболов, плажен волейбол и др.;
- Проучване, съхранение и експониране на археологически обекти (чуждестранни професионални археолози и любители–туристи плащат, за да правят разкопки и проучвания);
- Разработване на общинска стратегия и програма за опазване на археологическите паметници; въвеждане на стандарти за тяхното социализиране;
- Сертифициране и контрол на туристическите фирми, организиращи посещения в археологическите обекти;
- Разработване на проект за включването на островите Св. Иван, Св. Петър и Св. Кирик в туристическото предлагане на общината;
- Изготвяне на еднодневни програми за посещение на културно-историческите забележителности (за организирани и неорганизирани туристи);
- Актуализиране на културните маршрути и беседи за Старинен Созопол;
- Разработване на маршрути и беседи за посещения на природни забележителности - р-т "Пясъчна лилия", м. "Колокита", блато "Алепу", нос "Агалина" и др.;
- Изработване на цялостно "меню за свободното време" – в обхват на различни изохронни и теми, както в територията на община Созопол, така и извън нея (чрез конкурс);
- Отреждане на подходящи терени за модерни културно- и спортно-развлекателни обекти в гр.Созопол и с.Черноморец;
- Обявяване на конкурси за инвеститори в тематични проекти за свободното време (атракционни заведения, тематични ресторанти и др.);
- Включване на плажовете в движението "Син флаг";
- Създаване на местни сдружения за развитие на селски туризъм (Индже войвода, Крушевец, Вършило);
- Системно проучване, картотекиране и категоризиране на ресурсите за селски туризъм;
- Създаване на завършен продукт за селски туризъм “Созополска Странджа” (включващ природно и културно наследство, бит и обичаи).

Мярка „Изграждане и подобряване на туристическата инфраструктура”

Основни проекти

- Изготвяне на актуална експертна оценка за състоянието на съществуващите туристически обекти и довеждащата инфраструктура;
- Проектиране и изграждане на уникална Ботаническа градина в Равадиново;
- Реконструкция на градската градина в гр. Созопол;
- Изграждане на етнографски комплекс „Созопол”;
- Изграждане на голф-комплекс и голф-игрище чрез ПЧП;
- Развитие на инфраструктурата и повишаване на популацията в дребно-дивечовите стопанства; изготвяне на офертни пакети за ловен туризъм;
- Изграждане на лека инфраструктура и услуги за спортен морски (Созопол, Черноморец) и сладководен риболов (водоеми край Черноморец, Равадиново, Равна гора, Извор, Габър);
- Устройване на пешеходна зона до параклисите в Старинен Созопол - "Св. Марина", "Св. Зосим", "Св. Атанас", "Св. Димитър", "Св. Апостоли", "Св. Пантелеймон”;
- Реконструкция на Крепостна стена до базар „Кулата” в гр. Созопол;
- Поддържане на зелените площи и създаване на нови - в подходите към селищните среди и образувания в активната туристическа зона;
- Благоустрояване[66] на мрежата от пешеходни алеи;
- Изграждане на нови пешеходни алеи и еко-пътеки;
- Организиране на между-селищен и атракционен транспорт (панорамни влакчета) - Черноморец (Червенка) - к-г Градина - Созопол – Каваците;
- Организиране на маршрутни водни таксита във всички точки по брега, оборудвани с пристани;
- Допълнително залесяване в активната туристическа зона;
- Подобряване на инфраструктурата и достъпа до експонираните и атрактивни археологически факти извън Созопол;
- Изграждане/окомплектоване на яхтени пристанища в Созопол и Черноморец;
- Обновяване на мостика в к-г "Златна рибка";

[66] Ремонт на настилки, осветление, санитарни възли, обзавеждане с пейки и заслони, прилежащо озеленяване

- Изграждане на мостици в к-г "Градина", м. Червенка, плаж Харманите и м. Боджака.
- Проектиране и изграждане на пешеходни и вело-пътеки (Созопол - Зл. рибка - Св. Марина, Черноморец – Бакърлъка; Равадиново - Малкото кале; Созопол - Каваци - Дюни и др.);
- Изграждане на инфраструктура за екотуризъм край параклиса "Св. Марина" и микроязовирите край с. Черноморец и с. Равадиново.

Мярка „Подобряване на рекламата и маркетинга на туристическите продукти”

Основни проекти

- Създаване на уникално рекламно послание (мото) и туристически/търговски знак (лого);
- Реализиране на единна програма за визуална информация, ориентация и реклама на туристическото предлагане в общината (желателно е да се разшири и до мащабите на областта);
- Изработване на нови рекламни материали – справочници, пътеводители, карти, брошури, указателни знаци;
- Обновяване и поддържане на WEB страница на общината с актуална информация за туристическото предлагане (единен информационно-резервационен портал); изграждане на мрежови връзки към всички WEB сайтове, рекламиращи българския туризъм;
- Периодично организиране на масирани рекламни кампании, в.т.ч. и платени публикации в специализирани чуждестранни издания;
- Изработване на мултимедийна презентация на общината с многоцелево предназначение – публични форуми, културни институции, обществен транспорт, бил-бордове, заведения;
- Инициране и провеждане на туристически семинари, изложби, презентации и конкурси;
- Организиране на промоции на нови туристически продукти;
- Участие в туристически изложения и борси;
- Провеждане на маркетингови проучвания за определяне на приоритетните пазари за местните туристически продукти, установяване на контакти с туристически организации – потенциални “агенти” за нови дистрибуционни канали;

- Информиране на населението за възможните инициативи и достъпните финансови източници за изграждане на туристическа инфраструктура и предлагане на туристически услуги;
- Организиране на информационна кампания за новите тенденции и философията на устойчивия туризъм.

Мярка „Подобряване качеството на туристическото предлагане"

Основни проекти

- Създаване на местни браншови и продуктови сдружения – с обхват на цялата община и по туристически локализации/селища;
- Създаване на център за туристическа квалификация и преквалификация (желателно е в партньорство със съседни общини);
- Организиране на програми за повишаване на квалификацията на професионалните туристически кадри;
- Организиране на програми за обучение на непрофесионални кадри (в селски, еко- и хоби- туризъм); наред със специализираните умения, програмите включват и езиково обучение;
- Организиране на конкурси, стимулиращи стремежа към висок професионализъм и качество - за най-добър хотелиер, гид/аниматор, ресторантьор и т.н;
- Проучване на възможностите за създаване на специализирано учебно заведение по туризъм;
- Провеждане на периодични проучвания сред туристите за удовлетвореността от туристическото им обслужване (информационно, хотелиерско, ресторантьорско, тур-операторско, транспортно);
- Засилване на контрола върху обслужването от страна на общинската администрация;
- Създаване на система за граждански контрол върху качеството на туристическото обслужване;
- Създаване на Общинска програма за естетизиране на селищните среди.

Специфична цел 1.3. „Диверсифициране на икономическите дейности”

С цел създаване на алтернативни форми на заетост чрез които да се преодолее сезонния й характер е необходимо да се приложат ефективни мерки, които да доведат до разнообразяване (диверсифициране) на икономиката в общината. По този начин ще се създаде трайна заетост на населението на територията на цялата община, което ще повиши доходите и жизнения стандарт и ще стимулира предприемачеството и инвестициите. Основна задача на общината е да привлече бизнеса и социално-икономическите партньори за разрешаването на този проблем и за създаването на всички необходими предпоставки за икономически растеж.

Мярка „Развитие на морската индустрия”

Основни проекти

- Изграждане на сервизна база, свързана с морските дейности, в т.ч. оборудване на малки морски съдове;
- Развитие на дейности и услуги, подкрепящи морския бизнес, в т.ч. изграждане на школа по морски спортове и др.

Мярка „Развитие на преработвателната промишленост”

Основни проекти

- Анализ на нуждите на пазара и съпоставянето му с местните ресурси и потенциални възможности;
- Създаване на модерен индустриален парк (устройствено планирана и инфраструктурно съоръжена площадка);
- Привличане на инвеститори в производствени мощности;
- Създаване на организации и сдружения на местните производители.

ПРИОРИТЕТ 2:
„РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО И ГОРСКОТО СТОПАНСТВО, РИБАРСТВОТО И АКВАКУЛТУРИТЕ”

Секторът селско стопанство се характеризира с висока себестойност и ниско качество на продукцията, ниска оперативна рентабилност и негативни тенденции на развитие, като това обуславя и ниския жизнен стандарт на населението в селските райони и негативните демографски тенденции. Освен земеделието, рибарството и аквакултурите осигуряват постоянен източник на храна и създават така нужната работна заетост в голяма част от крайбрежните и селските райони.

Развитието на земеделското производство, рибарството и аквакултурите ще се подчиняват на принципите на устойчивото развитие, за да се гарантира дълготраен икономически и социален ефект, като се съхранят околната среда и природните ресурси.

Селскостопанската политика на ЕС включва като неразделна част прилагането в широк мащаб на подхода на съществуващата досега инициатива на ЕС „Лидер+“. В рамките на подобна мярка ще се подкрепят дейности за подпомагане на кооперирането в селските райони, като приоритет ще бъдат изостаналите селски райони.

Специфична цел 2.1. „Развитие на земеделския и горски сектор”

Благоприятните климатични условия, почвените и горските ресурси са предпоставка за интензивно развитие на селското и горско стопанство. Основните предизвикателства в този сектор след пълноправното членство на България в Европейския съюз са свързани с високите фито-санитарни изисквания, както и въвеждането и прилагането на международно признати стандарти и норми. Постигането на съответствие с тези изисквания е от съществено значение за ефективното функциониране на земеделския и горски сектор, както и повишаване конкурентноспособността на българския фермер на единния европейски пазар.

Мярка „Подобряване на конкурентноспособността на земеделските и горски стопанства”

Основни проекти

- Изготвяне на бизнес планове и проекти за създаване на модерни ферми;
- Осигуряване на компетентна информация за подходящи породи, изисквания за качество, пазарни конюнктури;
- Административна подкрепа в изготвяне и реализация на инвестиционните проекти;
- Създаване на център за разпространение на информация, обучение, консултации и подкрепа на стартиращи фирми в сектора;
- Изготвяне на устройствени проекти и осигуряване на базова инфраструктура;
- Съдействие за комасация на необходимата земя при подмяна и увеличаване на трайните насаждения (лозя, овощни градини);
- Маркетиране на възможностите за привличане на инвеститори;
- Организиране на заинтересованите производители, създаване на партньорства;
- Иницииране на публичен проект за възстановяване на напоителните полета и съоръжения;
- Информационна, методическа и организационна помощ за създаване на сдружения за напояване;
- Осигуряване на достъп до научно-приложните разработки за оптимизиране на напояването (информационно-съветваща система);
- Актуализиране и картиране на микрорайоните, подходящи за поливно земеделие.
- Разпространение на информация за изискванията и предимствата на биологичното земеделие;
- Организационна помощ за сертифициране и регистрация на биологични ферми;
- Организиране на базари за продукти от биологични ферми.
- Подобряване на достъпа до земеделските стопанства и естетизиране на ландшафта - изграждане, отводняване и стабилизиране на селскостопански пътища;
- Изготвяне/актуализация на земеустройствени проекти и схема за микро-райониране на културите;
- Подпомагане на фермерите да се приспособят към нарастващите изисквания на стандартите на ЕС;
- Изграждане на сезонно земеделско тържище и борса;

- Присъединяване към регионален клъстер "Бургаски храни";
- Административна подкрепа на проекти за добавяне на стойност към земеделски и горски продукти;
- Укрепване на съществуващите и създаване на нови браншови организации на производители (зърнопроизводители, животновъди, овощари, пчелари,);
- Подкрепа на натурални и полу-пазарни стопанства за превръщането им в пазарно-ориентирани;
- Осигуряване на масов достъп до актуална информация и повишаване на научното обслужване в аграрния сектор;
- Създаване на координационна програма за насочване на нови инвестиционни инициативи към клъстер "храни".

Мярка „Подобряване на екологичното равновесие"

Основни проекти

- Помощ по НАТУРА 2000;
- Подготовка на технологичен план за залесяване;
- Създаване на горски култури;
- Поддръжка на създадените горски култури;
- Почистване на площи в гори, пострадали от пожари;
- Презалесяване на пострадали гори;
- Изграждане и подобряване на горски пътища;
- Изграждане и подобряване на водни пунктове за борба с пожарите;
- Подобряване на противопожарната инфраструктура.

Мярка „Разнообразяване на икономическите дейности и повишаване качеството на живот в селските райони"

Основни проекти

- Разработване на интегриран план за обновяване на селата;
- Подпомагане на частни инициативи за създаване на микро-предприятия;
- Създаване на индустриален парк за привличане на инвеститори в мощности за преработка на растителна и животинска продукция;
- Строителство, реконструкция и рехабилитация на съществуващи общински пътища;

- Изграждане, реконструкция и рехабилитация на уличната мрежа, тротоари, площади, осветление;
- Строителство/реконструкция/рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения;
- Строителство/реконструкция/рехабилитация на канализационни системи и съоръжения;
- Изграждане на нови и подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги;
- Изграждане и подобряване на центрове за отдих, свободно време и спорт;
- Изграждане на центрове за социални услуги.

Мярка „Прилагане на подхода ЛИДЕР”

Основни проекти

- Осигуряване на необходимите ресурси за цялостно обезпечаване на дейностите на МИГ;
- Проучвания за целите на подготовката на стратегията за местно развитие; изграждане на бази данни;
- Обучения за екипа на МИГ и местни лидери за подхода ЛИДЕР;
- Прилагане на стратегия за местно развитие;
- Повишаване информираността на местното население при прилагане на стратегията за местно развитие и подхода ЛИДЕР.

Специфична цел 2.2. „Развитие на рибарството и аквакултурите”

Морският улов е характерен и икономически важен за общината като част от област Бургас. Тези, които се занимават с риболов обаче, осъществяват дейността си с малки съдове и използват уловената риба за собствена консумация или я продават в района. Старите и неефективни съдове и липсата на добре развита рибна борса, са причина за ниската рентабилност. С цел да се насърчи устойчивото използване на водните ресурси е необходима защита на водните екосистеми и постоянно обновяване и възпроизводство.

Мярка „Подобряване на условията за развитие на рибарството и аквакултурите”

Основни проекти

- Обновяване и изграждане на рибарски пристанища и лодкостоянки;
- Планиране и изграждане на инфраструктура за повишаване конкурентноспособността на рибния сектор;
- Изграждане на местна борса за риба и рибни продукти;
- Опазване на застрашените видове.

Мярка „Повишаване на капацитета за развитие на рибарството и аквакултурите”

Основни проекти

- Подкрепа за професионално обучение на заетите в сектора;
- Разработване на програми, базирани на научни изследвания;
- Участие в създаване на мрежа от ферми за аквакултури;
- Маркетинг на морския риболов и рибните продукти;
- Подпомагане създаването на рибарски общности;
- Партньорство на местно, регионално и трансгранично ниво за устойчива експлоатация на рибните запаси.

ПРИОРИТЕТ 3:
„МОДЕРНИЗИРАНЕ НА БАЗИСНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА”

Съответствието на инфраструктурата с европейските стандарти е ключов фактор, който определя инвестиционния интерес и повишава конкурентноспособността на общината.

Подобряването на инфраструктурата ще стимулира развитието на бизнеса и икономическото приобщаване на цялата територия, чрез развитието на нейния потенциал. В същото време дейностите по изграждането на нова и модернизирането на старата инфраструктурата са източник за създаване на нови работни места, повишаване на жизнения стандарт на местното население и подобряване на околната среда.

Специфична цел 3.1. „Подобряване и развитие на транспортната инфраструктура”

Накъсаността на общинската пътна мрежа и отсъствието на пътни направления в посока запад-изток, които да допълват републиканската пътна мрежа, ориентирана в посока север-юг, затрудняват балансираното териториално развитие на общината. Формирането на “транспортен коридор с общинско значение” в северната част на общината ще “приближи” селата от западната, тилна част, към общинския център Созопол чрез изграждане на липсващите участъци. Ос съществено значение за общината са и уличната пътна мрежа в населените места, както и водния транспорт.

Мярка „Изграждане на нова и рехабилитация на съществуваща общинска пътна мрежа”

Основни проекти

- BGS1037 /1-9, Бургас – Маринка/ - м. Отманли – Граница общ./Бургас – Созопол/ - Черноморец;
- BGS1210 / II-99/ - Созопол – къмпинг Каваци /II-99/;
- BGS1211 /II-99 - Черноморец – Созопол/- Равадиново;
- BGS1212 /II-99 - Крайморие - Черноморец /- Атия – Росен – Равна гора;
- BGS1213 /III-7908, Присад - Димчево/ - Зидарово –Вършило/ - Извор – Зидарово;
- BGS1215 /I-9 – Маринка - Крушевец/ - Извор – Зидарово /BGS1213/ фаза работно проектиране за участъка с. Извор - с. Зидарово
- BGS2214 / BGS1213, Зидарово – Вършило /- Габър;
- BGS2216 /I-9, Крушевец – м. Босна/ - Индже войвода;
- Довеждащ път до “Регионално депо за неопасни отпадъци - Созопол” № 2;
- Реконструкция на МП Веселие – Равадиново - довеждащ път до “Регионално депо за неопасни отпадъци-Созопол” № 3 в границите на община Созопол;
- Местен път – с. Черноморец – къмпинг ”Златна рибка”;
- Местен път с. Равна гора - с. Извор;
- Отклонение от път /Присад – Зидарово/ до с Извор – 5 км;
- Отклонение от път /Атия - Росен/ до с Равадиново – 10 км;
- с. Равадиново – в.с. Дюни – 4 км;

- Изграждане на липсваща пътна връзка между Вършило и Индже войвода (6км***).***
- Ремонт и реконструкция на участъци от прекатегоризираните от четвърти в трети клас пътища

Мярка „Подобряване на транспортните връзки и услуги в общината”

Основни проекти

- Разработване и одобрение на транспортна схема за цялата община;
- Създаване на общински фонд за поддържане на транспортната инфраструктура и модернизиране на общинските пътища;
- Изграждане на автогара с транспортен информационен център;
- Откриване на нови автобусни линии;
- Подобряване достъпността до автобусните спирки;
- Подобряване на системата за обществен транспорт и модернизиране на автопарка;
- Изграждане на пешеходен надлез на разклона с Атия;
- Определяне на зоните за паркиране и изграждане на подземни и надземни общински паркинги;
- Изграждане на паркинги в кв. Буджака и кв. Мисаря;
- Създаване на градски транспорт по линията – Дюни – Каваци – Буджака – Созопол – Златна рибка – Градина – Черноморец;
- Изготвяне на инвестиционни проекти за подобряване на транспортната инфраструктура.

Мярка „Подобряване на инфраструктурата за развитие на водния транспорт”

Основни проекти

- Възобновяване проучванията за изграждане на яхтено пристанище в залива Вромос край Черноморец;
- Модернизация на малките пристани за използване от туристите;
- Осъвременяване на съоръженията и откриване на крайбрежна линия “Черноморец - Созопол – Дюни – Ропотамо”.

Мярка „Рехабилитация на селищната улична мрежа”

Основни проекти

- Изграждане и ремонт на улични настилки и тротоари;
- Ремонт и асфалтиране на улици, водещи до туристически обекти;
- Трасиране и изграждане на уличната мрежа в новите курортни зони и селища;
- Изграждане на улична мрежа в кв. Буджака;
- Изграждане на улична мрежа в кв. Мисаря.

Специфична цел 3.2. „Подобряване и развитие на водоснабдителната и канализационна инфраструктура”

Поради моралното и материално остаряване на ВиК инфраструктурата, общината изпитва остра нужда от прилагане на ефективни мерки за подобряване на водоснабдяването и канализацията. Основната цел е да се осигури интегрирано управление на водите в съответствие с европейските директиви в тази област, както и да се подобри качеството на ВиК услугите за населението.

Мярка „Изграждане и реконструкция на водоснабдителната инфраструктура”

Основни проекти

- Възстановяване на замразеното строителство на язовирите “Индже войвода” и “Раков дол”;
- Изграждане на тръбопровод за свързване на селата Вършило и Индже войвода към водоснабдителна система “Ясна поляна”;
- Допълнително водоснабдяване за населени места, осигурени от местни водоизточници с недостатъчен дебит;
- Реконструкция на водопроводната мрежа в старата част на гр. Созопол;
- Реконструкция на водопроводната мрежа в други селища на общината;

- Разширяване и модернизация на водопроводната мрежа в новата част на гр. Созопол и привеждането й в съответствие с нарасналите потребности;
- Разширяване и модернизация на водопроводната мрежа в Черноморец;
- Изграждане на водоснабдителна мрежа за новоотредените терени за строителство;
- Изграждане на нов питеен водопровод за с. Присад /в т.ч. инженерно геоложко проучване/;
- Изграждане на водоем с. Равадиново /в т.ч. инженерно геоложко проучване/;
- Изграждане на водоем с. Зидарово /в т.ч. инженерно геоложко проучване/;
- Изграждане на водоем с. Крушевец /в т.ч. инженерно геоложко проучване/;
- Изграждане на водоем с. Извор /в т.ч. инженерно геоложко проучване/;
- Реконструкция на водопроводна мрежа с. Равна гора;
- Реконструкция на водопроводна мрежа с. Извор;
- Реконструкция на водоснабдителна мрежа с. Зидарово;
- Реконструкция на водопроводна мрежа с. Росен;
- Реконструкция на водопроводна мрежа с. Крушевец;
- Изграждане на водопровод кв. "Мисаря" – гр. Созопол;
- Подготовка на инвестиционни проекти за модернизация и разширяване на водоснабдителната инфраструктура в общината.

Мярка „Изграждане и реконструкция на инфраструктурата за отвеждане и пречистване на отпадъчни води"

Основни проекти

- Доизграждане на ПСОВ - Созопол и довеждащи колектори;
- Изграждане на системи за вторично пречистване на водите и включване в експлоатация на ПСОВ на в.с. Дюни;
- Изграждане на пречиствателни съоръжения и пречистване на отпадъчните води от крайбрежните обекти;
- Рехабилитация на канализационната мрежа в гр. Созопол;
- Доизграждане и ремонт на канализационните мрежи в населените места по крайбрежието;

- Доизграждане на канализационните мрежи в селата от вътрешността на общината;
- Изграждане на канализационни мрежи и съоръжения за новите жилищни и вилни имоти по крайбрежието;
- Изграждане на довеждащи колектори от стар град – Созопол до КПС ”Пристанище”;
- Изграждане на Канална помпена станция /КПС/ ”Пристанище” и тласкатели;
- Изграждане на КПС ”Хармани”, тласкатели и главен колектор;
- Изграждане на Мост-канал за преминаване на главен колектор над река Равадиновска;
- Изграждане на “Канализационна мрежа за кв. Мисаря;
- Изграждане на КПС - Веселие /местност “Ачмалъци” и местност ”Мапи” – з-ще гр. Созопол;
- Изграждане на КПС “Каваци” – землище гр. Созопол;
- Изграждане на КПС ”Буджака” – землище гр. Созопол;
- Изграждане на КПС ”Златна рибка” - землище гр. Созопол;
- Изграждане на КПС ”Дюни” – землище гр. Созопол;
- Изграждане на КПС ”Алепу” - землище гр. Созопол;
- Изграждане на канализационен тласкател и главен колектор от с. Черноморец за включване на отпадъчните води в ПСОВ – Созопол;
- Изграждане на КПС - Атия с тласкател и довеждащ колектор за включване в ПСОВ – Созопол;
- Изграждане на канализация с.о. Червенка – землище с. Черноморец и включване в канализационен тласкател на с. Черноморец до ПСОВ – Созопол;
- Заустване на условно чисти води от ПСОВ-Созопол;
- Изграждане на пречиствателно съоръжение за отпадъчни води от канализационната мрежа с. Зидарово и КПС;
- Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води от канализационната мрежа с. Крушевец;
- Изграждане на пречиствателно съоръжение за отпадъчни води от канализационната мрежа с. Росен;
- Изграждане на пречиствателно съоръжение за отпадъчни води от канализационната мрежа с. Равна гора;
- Изграждане на пречиствателно съоръжение за отпадъчни води от канализационната мрежа с. Извор;
- Изграждане на канализация в с. Атия;
- Изграждане на канализация в с. Зидарово;
- Изграждане на канализация в с. Росен;
- Изграждане на канализация в с. Крушевец;

- Изграждане на канализация в с. Равна гора;
- Изграждане на канализация в с. Извор;
- Подготовка на инвестиционни проекти за модернизация и разширяване на инфраструктурата за отвеждане и пречистване на отпадъчни води в общината.

Специфична цел 3.3. „Внедряване на енергоспестяващи технологии и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ)"

Целта е насочена към осигуряване на енергия за битови и производствени нужди, както и към подобряване ефективността на публичните и частните разходи в сектора. В съответствие с изискванията на европейските директиви, мерките ще бъдат насочени към внедряване на енергоспестяващи технологии и ВЕИ.

Мярка „Осигуряване на стабилно електрозахранване"

Основни проекти

- Изграждане на нови трансформаторни постове, увеличаване на мощностите и разширение на електроразпределителната мрежа в крайбрежната част на общината;
- Доизграждане на кабелната мрежа в старата част на Созопол;
- Изграждане на допълнителни трансформаторни постове и повишаване плътността на изграденост на електроразпределителната мрежа в населените места от вътрешността на общината;
- Изграждане на нови трансформаторни постове и присъединяването им към мрежата средно напрежение (СН) за новообразуваните жилищни и вилни зони;
- Ремонт и реконструкция на електроснабдителната мрежа НН по крайбрежието;
- Ремонт и реконструкция на електроснабдителната мрежа НН в Зидарово и други села от общината.

Мярка „Подобряване на енергийната ефективност”

Основни проекти

- Проучване и анализ на възможностите за въвеждане и внедряване на енергоспестяващи технологии и ВЕИ;
- Изготвяне на общинска стратегия за енергоспестяване и ВЕИ;
- Въвеждане на енергоефективно улично осветление;
- Въвеждане на алтернативно енергоснабдяване чрез разработване на проект за газификация на общината;
- Провеждане на информационна кампания и разпространение на информационни материали.

Специфична цел 3.4. „Усъвършенстване и развитие на съобщителната инфраструктура”

Въвеждането на нови информационни и комуникационни технологии е и важно средство за предотвратяване на отрицателните промени в демографската структура чрез създаване на възможности за привличане на висококвалифицирани хора, занимаващи се с нововъведения и консултантски услуги в прилежащите крайградски и селски райони.

Въпреки че се предвижда пазарът да осигурява основните национални телекомуникационни инфраструктури, в действителност съществуват специфични пазарни пропуски по отношение на местната свързаност с такива инфраструктури и липса на предоставяне на услуги.

Постигането на тази цел е свързано с въвеждането на технологии за цифров пренос на данни, което води до подобрени ефикасност, обхват и прозрачност на предоставянето на услуги на населението.

Мярка „Модернизация на телекомуникационната мрежа”

Основни проекти

- Оборудване на MSAN /мрежа с многофункционален достъп/ в населените места Черноморец – в. з. Червенка, м. Аклади; зоната между к-г “Градина” и к-г “Златна рибка”; к-с “Санта Марина” - срещу к-г “Златна рибка”; гр. Созопол – м.“Буджака”- 2 бр., в района след в.с. “Дюни”;

- Разширяване предлагането на съвременни съобщителни услуги ADSL - в Черноморец и Равадиново;
- Доизграждане и развитие на *GSM* мрежата и пълно покритие за населените места и землищата на селата от западната част от общината – Вършило и Индже войвода.

Мярка „Развитие на съобщителната инфраструктура”

Основни проекти

- Проектиране и изграждане на съвременна инфраструктура в новосъздаващите се жилищно-курортни зони;
- Подобряване на телекомуникационното обслужване в малките населени места на основата на нови цифрови телефонни централи;
- Увеличаване броя на обществените места за достъп до информационни и комуникационни технологии и Интернет /телецентрове/.

Специфична цел 3.5. „Опазване на околната среда”

Балансът в околната среда на община Созопол е крехък и уязвим. Важността на екологичното състояние се умножава от водещите туристически функции. Аспирациите и реалните възможности за навлизането им “в дълбочина” внасят нова задача пред опазването на околната среда – усилията да се насочат към цялата територия, а не само по крайбрежието. Мерките по тази комплексна цел са свързани както с инвестиционни дейности (доразвитие и обновяване на инфраструктурата, пряко свързана с опазване на околната среда), така и с програмни, организационни, мониторингови, контролни и образователни дейности.

Мярка „Подобряване на системата за управление на отпадъците”

Основни проекти

- Изработване и приемане на общинска програма за управление на твърдите отпадъци, в т.ч. битови и строителни;
- Поетапно включване на всички населени места в организираното събиране на битови и строителни отпадъци;
- Премахване на нерегламентираните сметища и рекултивация на нарушени терени;
- Саниране и рекултивация на досега действащите регламентирани депа на територията на общината;
- Създаване на система за контрол при депониране на битови, строителни, опасни и промишлени отпадъци;
- Регламентиране на депа за строителни отпадъци;
- Въвеждане на разделно събиране на ТБО с цел повторна употреба (рециклиране) на суровините;
- Изграждане на площадки за компостиране на биоразградими отпадъци;
- Засилване на контрола и недопускане на повторно замърсяване на почистени територии;
- Закупуване на допълнителна техника за събиране и извозване на ТБО, както и на специализирани съдове за отпадъци;
- Закупуване на модерна техника за почистване на улиците.

Мярка „Опазване на биоразнообразието”

Основни проекти

- Провеждане на активна информационна кампания за стойността и качеството на природата в общината;
- Проучване, обогатяване и популяризиране на видовия състав на флората и фауната в региона;
- Увеличаване броя на защитените територии в общината, чрез мероприятия по опазване и възстановяване на застрашени биологични видове;
- Изграждане на еко-туристическа инфраструктура в защитените обекти - пътеки, заслони, пейки, наблюдателни площадки, места за палене на огън и др.

Мярка „Екологичен мониторинг”

Основни проекти

- Въвеждане на система за управление на околната среда ISO 14000;
- Изготвяне на общинска програма за околна среда;
- Приемане на общинска наредба за опазване на околната среда.

Мярка „Борба с ерозията и абразията и укрепване на свлачищата”

Основни проекти

- Укрепване на морския бряг в *Черноморския район* - участъци с обща дължина 21 952 м (от нос Форос до н. Чукаля; от нос Чукаля до н. Атия - около парк Росенец; от н. Акин до н. Хрисосотира, от н. Хрисосотира до вълнолома на гр. Созопол);
- Укрепване на морския бряг в *Созополския район* – общо 8 700 м (от вълнолом Созопол до н. Христос - защита на малкия Созополски залив с дистанционни инженерни съоръжения);
- Укрепване на свлачищата при к-г Черноморец и в Райския залив;
- Преработка на вълнозащитния мол и изграждане на наносоотклоняваща щпора при пристанище “Дюни”;

Мярка „Справяне с кризисни ситуации”

Основни проекти

- Изготвяне на общинска програма за действие при кризисни ситуации;
- Сформиране, обучение и подготовка на спасителни групи в случаи на природни бедствия, аварии и катастрофи;
- Изграждане на система за ранно сигнализиране при извънредни и кризисни ситуации.

ПРИОРИТЕТ 4:
„РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ”

Развитието на човешките ресурси зависи от множество фактори. Най-важни от тях са достъпът до образование и неговото качество, възможностите за трудова заетост и развитие на кариера, ефективната здравноосигурителна система. Повишаване на жизнения стандарт на населението в община Созопол може да бъде постигнато чрез прилагане на мерки за подобряване условията и ефективността на образованието, здравеопазването и здравните услуги, осигуряване на качествени работни места, подпомагане и приобщаване на социално маргинализирани групи.

От друга страна, от способността на администрацията да програмира, управлява и генерира идеи и средства зависи цялостното развитие на процеса на прилагане на европейските политики за регионално развитие. Развитието на институционалния капацитет е немислимо без подобряване качеството на административните услуги, предоставяни от общинската администрация. Въвличането на широк кръг от заинтересовани лица при формулирането и реализацията на местните политики за развитие е от съществено значение за постигане на устойчиво развитие.

Специфична цел 4.1. „Насърчаване развитието на пазара на труда и социална интеграция”

Повишаването на нивата на активност е едно от основните предизвикателства пред увеличаването на заетостта и мобилизирането на съществуващия значителен ресурс от неактивни лица, които са извън формалния пазар на труда. Община Созопол е сред общините с равнище на безработица над средното за страната. Активните и пасивните мерки на пазара на труда, следва ефективно да се съчетаят с политиката на общината в подкрепа на предприемачеството и МСП.

Мярка „Развитие на пазара на труда и предприемачеството”

Основни проекти

- Информиране на работодателите и безработните лица за политиката по заетостта, регламентирана в Националния план за действие по заетостта;
- Усъвършенстване на системата за работа с работодателите, с цел максималното им обхващане и насърчаване за използване на предлаганите от ДБТ услуги по заетостта, съобразно ситуацията на пазара на труда;
- Успешно прилагане на новия процесен модел в дейността на ДБТ, с цел повишаване качеството на обслужване както на търсещите работа лица, така и на работодателите;
- Усвояване на нови методи за работа, насочени към всеобхватно и качествено обслужване на търсещите работа лица;
- Изграждане на информационна система за търсената от инвеститорите работна сила и съответно предлаганите специалисти;
- Развитие на професионалните умения в подкрепа на местната икономическа активност и повишаване адаптивността на човешките ресурси;
- Подкрепа при предоставяне на обучение за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения;
- Подкрепа при предоставяне на консултантски услуги за стартиране и развитие на предприемачески инициативи;
- Подкрепа на безработни лица за стартиране на собствен бизнес;
- Помощ за индивиди за самонаемане;
- Подкрепа за професионално обучение на предприемачи и самонаети;
- Създаване на работни места в секторите с растеж;
- Даване на шанс на младите хора;
- Действия за увеличаване участието на жените в пазара на труда;
- Осигуряване на трудова заетост на местни безработни чрез включването им в изпълнението на общински инфраструктурни проекти;
- Програми за подкрепа на диалога между публичните и частни органи, свързани със заетостта;
- Развиване на връзки между социалните и икономическите партньори и мониторинг на нуждите на пазара на труда.

Мярка „Социална интеграция и социално подпомагане”

Основни проекти

- Действия за засилване на социалната интеграция на хората в неравностойно положение, в т.ч. хората, изложени на социално изключване, малцинствата и хората с увреждания;
- Модернизация на системите за социална защита, така, че да стимулират поддържането на заетостта;
- Действия за подобряване на социалната подкрепа и социалните услуги;
- Насърчаване достъпа на уязвимите групи до образование и мотивиране за активно поведение на трудовия пазар;
- Интеграция на децата от етническите малцинства;
- Развиване на връзки между социалните и икономическите партньори и мониторинг на нуждите на пазара на труда;
- Еднократна финансова помощ от общинския бюджет за всяко новородено бебе;
- Разкриване на услугата социален асистент и домашен помощник за самотни възрастни хора, хора с увреждания и деца със специални образователни потребности;
- Осигуряване на дърва за огрев за населението в необходимите количества и на достъпна цена.

Мярка „Подобряване качеството на социалните услуги”

Основни проекти

- Подобряване достъпа на хора с увреждания до обществени места, сгради, транспорт, обществена информация;
- Закупуване на специализиран автомобил с платформа за транспорт на хора с увреждания;
- Създаване на общинска млечна кухня за деца до 3 години;
- Развитие на малки фамилни центрове за отглеждане на деца – сираци;
- Осигуряване на социален патронаж за цялата община;
- Изграждане на дневни центрове за възрастни хора;
- Изграждане на хосписи с мобилни грижи по домовете;
- Изграждане на модерен дом за възрастни хора;
- Изграждане на обществена трапезария за социално-слаби;

- Изграждане на защитени жилища на хора в неравностойно положение;
- Изграждане на сграда за нуждите на нестопанските организации в общината.

Специфична цел 4.2. „Повишаване качеството на човешкия капитал"

Равният достъп до качествени образование, социални и културни услуги, спорт и здравеопазване е основен фактор за висок жизнен стандарт на населението и ускорен икономически растеж. Ето защо, прилагането на ефективни мерки в тази сфера са от съществено значение както за подобряване на общото благосъстояние на общината, така и за постигане на устойчив растеж.

Мярка „Подобряване качеството и осигуряване на равен достъп до образование"

Основни проекти

- Създаване на фонд за допълнително възнаграждение на учителите от общинския бюджет;
- Откриване на средищно училище за придобиване на средно общо образование;
- Развитие на капацитета на училищните и образователни институции по програмите на ЕС за регионално развитие и развитие на човешките ресурси;
- Превръщане на затворените училища по селата в зелени училища и летни лагери;
- Обновяване на сградния фонд и оборудването на училищата и детските градини;
- Преустройство и модернизация на бившата поликлиника в с. Крушевец за детска градина;
- Основен ремонт на ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - гр. Созопол;
- Ремонт на ОУ "Христо Ботев " – с. Черноморец;
- Основен ремонт на НУ "Св. Св. Кирил и Методий" – с. Равадиново;
- Основен ремонт на ОУ "Христо Смирненски" - с. Атия;
- Основен ремонт ОУ "Христо Ботев" - с. Росен;

- Основен ремонт на ОУ "Отец Паисий" – с. Равна гора;
- Основен ремонт на ОУ "Христо Ботев" – с. Зидарово;
- Основен ремонт на ОУ "П. К. Яворов " – с. Крушевец;
- Осигуряване на транспорт за учениците на територията на общината, вкл. закупуване на необходимите транспортни средства;
- Финансово подпомагане на деца с изявени дарби;
- Изграждане на общински център за превантивна работа с деца и юноши (за предотвратяване употребата на наркотични вещества, намаляване на детската престъпност и други негативни явления).

Мярка „Подобряване на здравеопазването"

Основни проекти

- Изграждане на болница с модерно обслужване и привличане на добри професионалисти за медицинско обслужване на населението;
- Създаване на фонд за финансово подпомагане на тежкоболни, за наложителни скъпоструващи операции и животоспасяваща медицинска помощ;
- Обновяване на медицинските пунктове в селищата извън Созопол;
- Изграждане на гараж и WC помещение в спешния медицински център - Созопол;
- Основен ремонт и оборудване на детските ясли в гр. Созопол;
- Провеждане на общинска политика за намаляване броя на здравно неосигурените лица, особено в селата;
- Създаване на условия за привличане на медицински специалисти в непривлекателни селски райони на общината;
- Участие в международни проекти и здравни мрежи;
- Подобряване на системата за медицински услуги и грижи;
- Активно включване на неправителствения сектор в разширяване и подобряване на здравните услуги.

Мярка „Развитие на културата и спорта”

Основни проекти

- Реконструкция и модернизиране на общинските културни институции – читалища, зали, младежки клубове;
- Разширяване на контактите с културни институции – за включване на Созопол като домакин на национални и международни културни прояви (ЮНЕСКО, Министерство на културата, НИПК и др.);
- Подобряване на информационната система и рекламата за културните обекти в общината;
- Реконструкция на градската градина в гр. Созопол;
- Основен ремонт на киносалона при Културен дом в гр. Созопол;
- Иницииране на нови фестивални прояви в град Созопол;
- Насърчаване на предприемачеството в сферата на културата, обвързване с културен туризъм;
- Създаване на партньорства между общинската власт, културните институции, неправителствения сектор и бизнеса за насърчаване на художественото творчество и обогатяване на културния календар на общината;
- Създаване на младежка инициативна група и материално и финансово обезпечаване на нейната дейност;
- Реконструкция и модернизация на стадиона в гр. Созопол и създаване на спортен център;
- Финансова подкрепа на футболен клуб „Созопол” с цел класиране във „В” ПФГ;
- Обновяване на съществуващите и изграждане на нови защитени детски площадки;
- Изграждане на крайбрежна алея в кв. Буджака;
- Изграждане на парково пространство в с. Равадиново;
- Изграждане на две спортни площадки в гр. Созопол и по една в с.с. Равна гора, Зидарово и Черноморец;
- Изграждане на футболен стадиони с комбинирана спортна площадка в с. Росен;
- Отреждане на общински терен за изграждане на плувен басейн в гр. Созопол;
- Изграждане на яхтено пристанище в гр. Созопол;
- Изграждане на нова модерна база за развитие на морските спортове и подновяване на материалната база – гребна база, водолазен център, ветроходство;
- Изграждане на пешеходна и вело-алея - гр. Созопол – к-г “Златна рибка” (2 200 м);

- Създаване на детско-юношески отбори по футбол, волейбол и хандбал в гр. Созопол и с. Черноморец, както и клубове по футбол в селата – Росен, Равадиново и Зидарово;
- Създаване на клубове по тенис на маса и шахмат в гр. Созопол и с. Росен;
- Създаване на клубове по свободна и класическа борба в селата – Равна гора, Крушевец, Извор и Зидарово;
- Създаване на клуб по ветроходство в гр. Созопол;
- Създаване на клуб по подводен риболов в гр. Созопол;
- Осигуряване на достъп на хора с увреждания до спортните бази;
- Публично-частно партньорство при ползване на спортните обекти;
- Изработване на спортен календар от специалисти, включващ общински, републикански и международни спортни мероприятия;
- Възстановяване на традиционни спортни прояви като плувния маратон в Созопол, международната регата – детски клас „Оптимист" и др.;
- Създаване на общински мажоретен състав.

Мярка „Обществен ред и сигурност"

Основни проекти

- Създаване и обучение на граждански отряди за контрол при опазване на обществения ред;
- Осигуряване на обходни патрули от общинска полиция и охранителни фирми;
- Координация на действия м/у МФ и полиция за предотвратяване на измамите в обменните бюра и нерегламентираната обмяна на валута;
- Въвеждане на строг контрол и санкции за шумово замърсяване от заведенията;
- Подобряване на контрола върху използването на пиротехнически средства и огнестрелни оръжия;
- Координация с представителите на туристическата индустрия за:
  - добро информиране на туристите и предпазване от посегателства върху тях и вещите им;
  - повишаване на безопасността в хотелите и частните квартири;

- повишаване на безопасността по плажовете и осигуряване на зони за свободен достъп;
- повишаване безопасността на туристите в транспортните средства;
- отстраняване на просяци от курортните селища.

Специфична цел 4.3. „Повишаване на административния капацитет"

Повишаването на капацитета на общинската администрация за работа с бизнеса и населението, необходимостта от проектен капацитет за усвояване на средства от фондовете на ЕС, по-високата социализация на хората и развитието на гражданското общество, са основни предпоставки за повишаване стандарта на живот, предоставяне на по-ефективни административни услуги и привличане на повече инвестиции и външно финансиране.

Мярка „Подобряване на местното самоуправление"

Основни проекти

- Оптимизиране на структурата на общинската администрация с цел повишаване на нейната ефективност, отчетност и контрол;
- Въвеждане на съвременни информационни продукти за обслужване на населението и бизнеса, базирани на технологията "Електронна община" с три компонента: - Население - Администрация; Администрация - Бизнес; Администрация - Администрация;
- Въвеждане обслужване „на едно гише";
- Изработване на публичен регистър на общинската собственост;
- Развитие на нови подходи и умения в местната администрация за насърчаване и насочване на местното развитие;
- Обучение на местната администрация за работа с нови информационно-комуникационни технологии;
- Развитие на контакти и активна международна дейност с институциите на ЕС и страните-членки на общността за изучаване на техния опит и усвояване на добри практики по основните направления на развитие;
- Създаване на капацитет в общинската администрация за самостоятелно определяне на местните данъци и такси и оптимизиране на приходите в общинския бюджет;

- Създаване и определяне на трайни законосъобразни собствени приходоизточници;
- По-ефективно управление на общинската собственост, създаване на "общинска поземлена банка";
- Въвеждане на преференции за насърчаване на инвестиционната дейност и развитието на малкия и среден бизнес[67];
- Създаване и изпълнение на план за повишаване на прозрачността и превенция на корупцията.

Мярка „Създаване на партньорства за местно развитие"

Основни проекти

- Ефективно взаимодействие и партньорство между общинската администрация, държавните структури, структурите на гражданското общество и социално-икономическите партньори при формулирането на местни политики и решаването на значими и актуални обществени проблеми;
- Създаване на консултативен съвет към общината (с участие на представители на бизнеса, НПО, църковните настоятелства и гражданското общество) за обсъждане и граждански контрол на дейността на администрацията в процеса на работа по европейски програми;
- Развитие на публично-частни партньорства за осъществяване дейностите по плана за развитие на общината и повишаване на възможностите за усвояване на средства от фондовете на ЕС;
- Изнасяне на специализирани дейности за изпълнение извън общинската администрация – аутсорсинг;
- Обучение на местните партньори за разработване, финансиране и управление на съвместни проекти и прилагане на интегрирани програми за развитие;
- Изграждане на дискусионни форуми - като съвети по партньорство между общината и съответните браншови партньори, в т.ч. туристически бизнес, агро-бизнес, и др.
- Стимулиране развитието на между-общинско кооперииране и работа по съвместни проекти, в т.ч. изграждане на регионални клъстери.

[67] Чрез местните данъци и такси, чрез навременно развитие на инфраструктурата и др.

Мярка „Повишаване компетентността на общинската администрация”

Основни проекти

- Осигуряване на непрекъснати специализирани обучения на служителите от общинската администрация;
- Подобряване на координацията и взаимодействието за прилагане на регионалната политика и прилагането на програмите за регионално развитие;
- Техническа помощ за подготовка на проекти;
- Обучение и развитие на уменията за изготвяне и управление на донорски проекти и оперативен мониторинг;
- Информационно осигуряване на процеса на управление;
- Въвеждане на електронна система за документооборот;
- Изграждане на системи за мониторинг на реализацията на плана.

Мярка „Трансгранично сътрудничество”

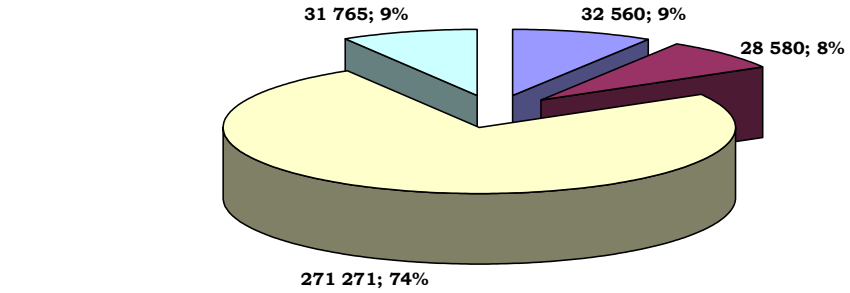
Основни проекти

- Изготвяне на анализ и план за трансгранично сътрудничество на общината;
- Обмен на ноу-хау и най-добри практики в сферата на местното самоуправление и развитието на регионите;
- Разработване на Интернет портал за обмен на добри практики за устойчиво развитие;
- Обучения, семинари, конференции, учебни посещения, туининг проекти, съвместни срещи, включващи и социално-икономическите партньори (университети, НПО, бизнес сдружения, синдикати и т.н.);
- Разпространение на информация за повишаване на информираността на населението;
- Прилагане на добри практики и въвеждане на иновационни подходи за местно самоуправление и устойчиво развитие от други европейски страни;
- Изграждане на нови и развитие на съществуващи партньорства със страни от ЕС и граничните райони с Турция.

III. ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

1. Индикативна таблица на необходимите финансови ресурси – Приложение 1

Индикативни финансови ресурси за изпълнение на Общинския план за развитие 2007 - 2013 г.



- ПРИОРИТЕТ 1: „ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТТА И ДИВЕРСИФИЦИРАНЕ НА ИКОНОМИКАТА”
- ПРИОРИТЕТ 2: „РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО И ГОРСКОТО СТОПАНСТВО, РИБАРСТВОТО И АКВАКУЛТУРИТЕ”
- ПРИОРИТЕТ 3: „МОДЕРНИЗИРАНЕ НА БАЗИСНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА”
- ПРИОРИТЕТ 4: „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ”

2. Структура за изпълнение, наблюдение и оценка

Организацията на изпълнението на плана за развитие на община Созопол включва последователност от действия, свързани с:

- Ресурсното осигуряване и разпределяне на средствата при реализацията на мерките;
- Функционалната, институционалната и териториалната организация на действията по изпълнение на мерките, програмите и проектите на плана;
- Оперативното управление и координацията между участниците в процеса на реализация;
- Мониторингът (наблюдението), оценката и контролът на изпълнението по отношение на целите, действията, ресурсите и резултатите;
- Актуализацията и усъвършенстването на самия планов документ, и
- Осигуряването на публичност и прозрачност на самия процес на разработване, приемане и реализация на плана.

Наблюдението на изпълнението на ОПР е задача на Общинския съвет и на кмета на община Созопол. След като актуализираният вариант на плана бъде приет от Общинския съвет, кметът на общината следва да назначи работна група, която да разработи списък с *индикатори за оценка на реализация на Общинския план за развитие 2007 – 2013 г.*, в съответствие с които ще се оценява ефективността на изпълнението му за всяка календарна година.

Примерен списък с индикатори:

- Брой разработени/актуализирани общински планове;
- Брой създадени публично-частни партньорства;
- Километри ремонтирани пътища, улици, тротоарни настилки;
- Брой построени/ремонтирани съоръжения за водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчни води;
- Брой изградени детски площадки;
- Брой ремонтирани училища и детски градини;
- Брой ремонтирани и реконструирани читалища, музеи и други културни центрове;
- Брой построени/ремонтирани спортни бази и съоръжения;

- Подобряване на показателите за енергийна ефективност;
- Повишаване на броя на заетите лица на територията на общината;
- Брой създадени МСП;
- Процентно увеличение на инвестициите в общината;
- Брой проведени образователни курсове/специализирани обучения и брой участници в тях;
- Брой изготвени и финансирани проекти по линия на Европейския съюз и други донори;
- Брой проведени културни и спортни мероприятия и брой участници в тях;
- Брой участници в различни фестивали и празници;
- Брой въведени нови услуги – туристически, административни, социални и др.
- Брой реставриране етнографски сбирки, паметници на културата, археологически забележителности и др.;
- Брой проведени конференции, кръгли маси, учебни посещения в чужбина и др.

По предложение на кмета, Общинският съвет определя състава на *Групата за наблюдение и оценка* на изпълнението на Общинския план за развитие. По преценка на органа за управление, в групата могат да бъдат включени представители на местни неправителствени организации, бизнеса, синдикати, сдружения на работодатели и други заинтересовани страни. Работната група следва да изпълнява задачите, свързани с:

- Наблюдение напредъка по изпълнение на целите и приоритетите на ОПР;
- Анализ на постигнатите резултати и тяхното съответствие със заложените цели;
- Анализ на резултатите от междинната оценка на ОПР;
- Преглед на предложения за преразпределение и/или допълване на средствата по отделните приоритети и мерки;
- Предложения за корективни действия за постигане на заложените цели;
- Изготвяне на периодични отчети за изпълнението на ОПР и представянето им пред кмета/Общинския съвет.

Междинна оценка на ОПР следва да се извърши в средата на периода на действие на Общинския план за развитие. В рамките на тази оценка, трябва да се оценят обобщените резултати от изпълнението му, като се направи и преглед на степента на

достигане на формулираните цели, приоритети и мерки и се отчетат постигнатите резултати и възникналите отклонения. Оценката следва да съдържа конкретен анализ, който да даде препоръки за следващия период на изпълнение или евентуално усъвършенстване и актуализация на плана.

Последващата оценка се извършва след изтичане на плановия период и включва:

- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните мерки, инструменти и ресурси за изпълнението на плана;
- Оценка на общото въздействие върху социално-икономическата обстановка в общината;
- Анализ на положителните и отрицателни фактори при изпълнението на ОПР;
- Оценка на степента на постигане на приоритетите и целите и устойчивост на резултатите;
- Изводи относно същността и начина на прилагане на политика за местно и регионално развитие.

Последващата оценка на ОПР може да бъде извършена както от външна (независима) институция, така и от Групата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана.

Оценките се възлагат от кмета на общината.

3. Мерки за публичност и информация

Актуализацията на Общинския план за развитие на община Созопол за периода 2007 – 2013 г. е извършена в координация с кмета, общинската администрация и други местни административни и граждански структури. Основният принцип, залегнал в стратегическия документ за местно развитие е принципът на партньорство с всички заинтересовани страни при формулиране и актуализиране на политиките за развитие на общината.

Осигуряването на партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на общинския план, поставя важни изисквания към осъществяването на цялостната дейност по разработването, приемането и реализирането му. Дейността на общината в областта на местното развитие е неразривно свързана с участието на населението, както и местните социално-икономически партньори в управлението на местните дела.

От контактите на общината с гражданите и социално-икономическите партньори при обсъждането и приемането на актуализирания план, до голяма степен зависи формирането на благоприятен климат при последващата реализация. Приетият актуализиран план за развитие се нуждае и от съществена медийна подкрепа за разгласяване и отразяване на обществени реакции. В процеса на реализация на плана е препоръчително:

- Междинните резултати да се публикуват в уеб-страницата на общината, да се посочват предстоящите мерки и конкретните действия, които следва да се предприемат;
- Периодично да се провеждат прес-конференции с участието на кмета, Групата за наблюдение и мониторинг и представители на широката общественост за отчитане на постигнатия напредък и получаване на обратна връзка с цел подобряване на работата при реализацията на ОПР.

След приключване на плановия период и извършване на последващата оценка на Общинския план за развитие, следва да се даде гласност на постигнатите цели и приоритети и да се вземат предвид препоръките на гражданите, бизнеса и неправителствения сектор за развитие през следващия планов период.

4. Използвана литература/информация

- Общински план за развитие на община Созопол – неактуализиран вариант;
- Официални статистически данни от НСИ;
- Данни, предоставени от общинската администрация в Созопол;
- Резултати от собствени проучвания и анализи;
- Национален план за развитие на Република България за периода 2007 – 2013 г.;
- Национална стратегическа референтна рамка 2007 – 2013 г.;
- Национална стратегия за регионално развитие на Република България 2005 – 2015 г.;
- Оперативна програма „Регионално развитие" 2007 – 2013 г.;
- Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г.;
- Оперативна програма „Околна среда" 2007 – 2013 г.;
- Оперативна програма „Транспорт" 2007 – 2013 г.;
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007 – 2013 г.;
- Оперативна програма „Административен капацитет" 2007 – 2013 г.;
- Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г.;
- Национален стратегически план за рибарство и аквакултури 2007 – 2013 г.;
- Регионален план за развитие на Югоизточен район за планиране 2007 – 2013 г.;
- Стратегия за развитие на област Бургас 2007 – 2013 г.

„Пи Ем Консулт България" ООД
тел. 02/955 67 00
GSM 0884 074 995
e-mail: pmc.bulgaria@gmail.com